על המשמר

הסתיים סכסוך תפוחי־האדמה והגזר

מאת יוסף גלילי, כתב „על המשמר"

כמה מאות טונות של תפוחי־אדמה הוצאו אמש מהשוק הסיטונאי ושווקו לכל רחבי הארץ, בעקבות סיום הסכסוך.

המו"מ הממושך והאינטנסיבי שניהלו מ"מ שר־האוצר, גדעון פת, ומנכ"ל התאחדות האיכרים, שלמה רייזמן, שייצג את שני ארגוני המגדלים במשרד־החקלאות והתאחדות האיכרים, נסתיים בסיכום חיובי, שהחקלאים יחדשו את שיווק תפוחי־האדמה והגזר לשווקים במחיר סיטונאי של 77 אג' לק"ג, דהיינו עלייה של 17 אחוז.

שלמה רייזמן, מנכ"ל התאחדות האיכרים, מסר, כי ההפרש המבוקש שהמגדלים ביקשו, בסך 3 אגורות לק"ג, יידון ויוכרע בין שרי האוצר והחקלאות כבר בימים הקרובים.

כתבנו מציין, כי החקלאים ביקשו להעלות את מחיר תפוחי־האדמה והגזר ב־20 אחוז בהתאם לממצאי משרד־החקלאות על עלות התשומות החקלאיות בשנה האחרונה.

300 איש בפיקניק של יהודים וערבים בסאסא

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

כ־300 איש יהודים וערבים השתתפו אתמול בפיקניק של החוג לשיתוף פעולה בין שני העמים, אשר התקיים בשעות הצהרים בשמורת הטבע במערת פער ליד קיבוץ סאסא.

זה המפגש השנתי השני של חברי חוג לאחווה יהודית־ערבית המתקיים באיזור בשנתיים האחרונות. במקום נכחו נציגים של 10 ישובים יהודים וערבים.

הנוכחים הדגישו את הצורך להגביר את פעולות החוג דווקא בתקופה זאת.

שככה המתיחות בשכונת נווה יעקב בירושלים

מאת כתב „על המשמר" בירושלים

בשכונת נווה יעקב שבצפון ירושלים שררה בסוף השבוע רגיעה, לאחר המתיחות שנוצרה בעקבות התנכלות קבוצת תושבים לסטודנטים ערביים ששכרו דירה במקום.

התקרית [illegible]עה לפני ימים אחדים, כאשר שלושה סטודנטים ערביים מערערה — עבד אל סלאם יונס, עבד אסתאר יונס וסעיד עבר — שכרו דירה לקראת שנת הלימודים האוניברסיטאית הקרובה. לאחר שנכנסו לדירה, אותה שכרו לחודשיים מראש, פרצו למקום תושבים נזעמים שפתחו בהשתוללות ובאלימות והיכו את הסטודנטים. הם קראו קריאות גנאי לעברם והאשימו אותם כי באו לחמור את הצעירות היהודיות.

כוח משטרה שהגיע לדירה, חילץ את הסטודנטים והם ביכרו לעשות את הלילה במעונות בהר הצופים.

בינתיים נודע, כי בעלת הדירה ביטלה את החוזה שחתמה עם שלושת הערבים.

חובות „צים" הצטמצמו ל־429 מיליון דולר

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

חברת „צים" פרעה במחצית הראשונה של 1986 חובות בסך 29 מיליון דולר וחובותיה עומדים כעת על 429 מיליון דולר. אחרי תשלומי הריבית ופרעון החובות רשמה החברה בתקופה זו רווח של כ־4.5 מיליון דולר, לעומת 7 מיליון דולר בתקופה המקבילה אשתקד.

נתונים אלה נמסרו ביום ששי לפירסום מתוך הדו"ח הכספי הבלתי מבוקר של החברה על־ידי דובר „צים", אליהו שרגאי.

מהדו"חות הבלתי מבוקרים עולה, כי היקף המאזן של החברה הגיע עד סוף יוני 1986 ל־555 מיליון דולר, לעומת 571 מיליון דולר בתקופה המקבילה אשתקד, ואילו הרווח התפעולי של החברה ירד מ־57 מיליון דולר ל־43 מיליון דולר. יחד עם זאת רשמה החברה השנה הוצאה חשבונאית של 11.1 מיליון דולר, לעומת הוצאה חשבונאית של 2.6 מיליון דולר בתקופה המקבילה אשתקד.

חברת „צים" הובילה השנה 189 אלף מכולות לעומת 197 אלף אשתקד והפעילה כ־65 אוניות, מהן 44 בבעלותה, 4 בבעלות משותפת וכ־21 בחכירה.

הוסדרו תנאי הפרישה של עובדי בנק עיד־חי

מאת כתבנו לענייני עבודה

בתום מו"מ ארוך וקשה הוסדרו בסוף השבוע תנאי הפרישה של 113 עובדי בנק עיד־חי, שפעל בשליטת תנועת המושבים ובנק הפועלים ועשרת סניפיו יסגרו בקרוב, עם העברת כל נכסיו והתחייבויותיו של בנק עיד־חי לבנק הפועלים.

צעד זה ננקט על־פי המלצת המפקחת על הבנקים ובנק־ישראל. העובדים של בנק עיד־חי טענו בתחילה, כי אין כל נכונות להגיע עימם להסדרי פרישה נאותים, וכי בנק הפועלים אינו מתכוון לקבלם כעובדים בסניפיו. לפני כחודש נקטו עובדי בנק עיד־חי עיצומים במהלכיו נסגרו סניפים שונים לשעות אחדות, אבל בסוף שבוע זה, כאמור, אימצו הפקידים של הבנק את הסיכום שהשיגו מזכיר הסתדרות הפקידים, משה ביתידגן, ומזכיר חטיבת עובדי מוסדות ההסתדרות, משה נגור, וחתמו על ההסכם להסדרת תנאי הפרישה שלהם.

עדיין לא נודעו פרטי ההסכם במלואם.

ייסגר מוסך הקואופרטיב בית־שאן—חרוד

מאת שלמה גלזר, כתב „על המשמר"

הנהלת קואופרטיב להובלת משאות בית־שאן־חרוד החליטה. הנהלת קואופרטיב להובלת משאות בית־שאן־חרוד החליטה לסגור את מוסך הקואופרטיב, המשרת צי של עשרות משאיות ואת 26 הישלים החברים בו. סיבת הסגירה היא מצבו הקשה של הקואופרטיב.

אחד הגורמים העיקריים להסתבכות כספית זאת, הוא הקמתו של המוסך החדש (אותו עומדים לסגור) שעלותה הרבה מעל התחזיות.

במכתב שנשלח למזכיר מועצת פועלי עפולה וחבר הוועדה המרכזת של ההסתדרות, יעקב אבימור, נאמר כי הנהלת הקואופרטיב החליטה לסגור את המוסך ב־30.10 עקב מצבו הכספי הקשה. „אין לנו מנוס מצעד זה ומקווים שתקבלו אותו בהבנה", נאמר במכתב.

לכתבנו נודע, כי על מנת לשלם את משכורות החודש האחרון לקחה הנהלת הקואופרטיב הלוואה.

האחיות תולות תקוות רבות במשא־ומתן המתחדש היום

מאת כתבנו לענייני עבודה

המו"מ עם אחיות בתי־החולים יתחדש אחה"צ בלשכתו של יו"ר האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות, חיים הברפלד.

מנהיגות האחיות אמרו לכתבנו, כי הן תולות תקוות רבות בפגישה היום, שכן יהיה זה הדיון הראשון לאחר התערבותו של ראש הממשלה בסכסוך והכרזתו כי הוא ילווה אישית את המו"מ.

האחיות הבהירו, כי הן מצפות להתקדמות של ממש ולגילויי נכונות יתר של נציגי האוצר בעקבות הפגישה עם פרס בסוף השבוע שעבר והתריעו, כי אם לא יהיה כן, הן תאלצנה לשוב ולנקוט צעדים אירגוניים.

כדי למנוע דיווחים מסולפים, כלשונן, של נציגי האוצר והבריאות לראש הממשלה על התקדמות המו"מ, מתכוונות האחיות לעדכן את פרס בתום הדיון.

האחיות דחו פירסומים שהיו בסוף השבוע, כאילו תביעותיהן מסתכמות בתוספות שכר בשיעור של 300 אחוז. זה אינו אלא נתון ערטילאי שאין לו כל קשר למציאות, טוענות האחיות.

תושב חיפה פצע את אשתו והתאבד

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

מנדל שוורין בן 63 מחיפה התאבד אתמול לפנות בוקר, בקופצו מקומה שלישית, לאחר שפצע את אשתו בבקבוק שזרק על פניה.

בחקירת המשטרה התברר, כי בני הזוג החלו להתקוטט ולפי גירסת האשה נטל הבעל בקבוק יין וזרק אותו על פניה. האשה שנחבלה, הזעיקה את מד"א ואמבולנסים שהגיעו למקום יחד עם כוחות משטרה החלו לטפל בה. הבעל הצליח לחמוק מהשוטרים ועלה לגג הבניין ומשם קפץ לחצר.

צעיר התאבד בקפיצה מקומה שביעית

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

צעיר בן 25 התאבד אתמול ב' קופצו מהקומה השביעית מביתו שבעכו.

הצעיר נפצע פצעים אנושים והועבר לבית־החולים בנהריה, אולם מאמצי הרופאים להצילו עלו בתוהו.

המנוח היה מאושפז בבית־החולים „מזרע" והיה בחופשה.

צעיר נהרג בתאונה בנתניה

מאת יהושע מרקום, כתב „על המשמר"

עקיבא דורון בן 20, מפתח־תקווה, נהרג בליל שבת בתאונת דרכים בנתניה.

מכונית פרטית ובה שני צעירים מפתח־תקווה ושתי צעירות מנתניה, שנסעה ברחוב פתח־תקווה בנתניה, התנגשה מסיבות לא ברורות באוטובוס פרטי בצדי הכביש.

כתוצאה מההתנגשות נהרג נהג המכונית. חברו ושתי הצעירות שהיו במכונית נפצעו באופן בינוני ואושפזו בבית־החולים. משטרת מרחב השרון פתחה בחקירה על נסיבות התאונה.

● המירוץ המסורתי של חטיבת גולני — חרמון־אילת — החל הבוקר לרגלי האנדרטה שהוקמה במוצב החרמון לזכר חללי החטיבה.

במירוץ הנערך בהנחיית ענף כושר קרבי, משתתפים 300 חיילים, ובמהלכו הם יעברו כ־700 ק"מ במתכונת של מירוץ שליחים.

מזג אוויר

טמפרטורות המינימום והמקסימום החזויות: ירושלים 16°־30°, רמת־הגולן 15°־31°, טבריה 20°־36°, נצרת 20°־31°, עפולה 19°־33°, שומרון 19°־31°, תל־אביב 21°־30°, לוד 19°־31°, יריחו 22°־36°, עזה 21°־29°, באר־שבע 18°־33°, אילת 24°־38°.

אשקלון מחכה למלך מרוקו

יו"ר סיעת המערך בכנסת, ח"כ רפי אדרי, שהוא גם יו"ר של „העצרת העולמית של יהודי מרוקו", שנפגש בשבוע שעבר עם מלך מרוקו חסן השני, תביא עימו הזמנה כתובה בעברית ובצרפתית מטעם עיריית אשקלון והעצרת העולמית של יהודי מרוקו להשתתף בטקס קריאת „כיכר השלום" על שמו של אביו, מוחמד החמישי.

באשקלון נפוצו שמועות שנציג בית המלוכה המרוקני אכן יבוא לטקס ביחד עם בעלי תפקידים בכירים נוספים. כן הבטיחו לבוא נשיאי כל הקהילות יוצאות מרוקו ברחבי העולם — קנדה, ארה"ב, צרפת ומדינות דרום־אמריקה.

אחרי הטקס תתקיים קבלת פנים במלון גבי שולמית במעמד ראש הממשלה והאורחים מחו"ל ומוזמנים מהארץ ומצפים להשתתפותם של כ־600 עד 800 איש.

הידיעה על קריאת כיכר ע"ש מלך מרוקו המנוח עוררה ויכוחים וחילוקי דעות וכתב עתי"ם מוסר, כי צעירי התחיה קיבלו אישור להפגין נגד הטקס.

ראש עיריית אשקלון, עו"ד אלי דיין, תיאר במסיבת עתונאים בשבוע שעבר את מלך מרוקו הקודם כחסיד אומות העולם ומנהיג שהיטיב עם העם היהודי ושהיה לו חלק בהצלת יהודי מרוקו בימי מלחמת העולם השנייה.

נסיון התנקשות בחיי פקיד ירדני בכיר ברמאללה

מאת פנחס ענברי, כתב „על המשמר"

מנהל מחוז ירושלים במשרד־הבריאות הירדני, ד"ר יאסר טבייה, נדקר בליל שבת בידי שני אלמונים ברמאללה.

ד"ר טבייה נחשב לפקיד הירדני הבכיר ביותר בשטחים.

המקרה אירע ביום ו' סמוך לשעה 11 בלילה, כאשר שני אלמונים, שארבו לד"ר טבייה ליד ביתו, התנפלו עליו, דקרו אותו בראשו ובמותניו ונמלטו. הוא נפצע פצעים בינוניים והועבר לבית־החולים ברמאללה, שם נותח ויצא מכלל סכנה.

כתבנו מציין, כי ד"ר יאסר טבייה היה למעשה הפקיד הירדני הבכיר ביותר באיזור ירושלים, לאחר שראשי המחנה הפרו־ירדני לא הצטרפו למדיניות המלך חוסיין. ירדן הקפיאה לפיכך את פעילותו של אנואר אל חטיב, מושל המחוז, ונטשה את עורך „אל־קודס" מחמוד אבו־זולוף. ד"ר טוביה הוא גם סגנו של אנואר אל־חטיב. עם זאת, לדעת גורמים בטחוניים אין לקשור בהכרח את ההתנקשות עם פעילותו של ד"ר טבייה, שהיו לו גם סכסוכי רכוש ישנים עם תושבים ברמאללה.

רשות השידור „נענשה" ו„שירים ושערים" שודרה ב„קול השלום"

מאת אתי רונאל, כתבת „על המשמר"

חובבית המושבעים של תוכנית „שירים ושערים" נאלצו להאזין לה אתמול בתדר של אייבי נתן ולא ברשת ב' כרגיל. זאת בגלל האיסור שהטילה התאחדות הכדורגל על שידור התוכנית ב„קול ישראל". לאחר שהמו"מ שניהלה עם רשות השידור בעניין זה עלה על שרטון: התאחדות הכדורגל דרשה מהרשות תשלום של 30 אלף דולר לקבוצה. בעוד שרשות השידור היתה מוכנה לשלם לא יותר מ־17 אלף דולר לקבוצה.

מנכ"ל רשות השידור, אורי פורת, אמר אתמול, כי מדי שנה בשנה לפני פתיחת עונת הכדורגל מתחדש גם הסחר־מכר בקשר לתשלום לקבוצות. „ואני לא חושב, שמשלמי האגרה, שלא כולם חובבי כדורגל, צריכים להשתתף בתשלום המשכורות הפנטסטיות של השחקנים, והחובות הפנטסטיים של הקבוצות למס הכנסה" — אמר פורת.

הוא ציין, כי הסכים להוסיף על הסכום ששולם בשנה שעברה — 14 אלף דולר — עוד 3000 דולר לקבוצה. אבל לא יותר, מכיוון שרמת הכדורגל ירודה ולוח המשחקים איננו מתאים לשעות השידור. ואילו ההתאחדות היתה מוכנה להתפשר על 21 אלף דולר בטענה ש„שירים ושערים" מפחיתה את הנוכחות במגרשים.

ואולם, אמר פורת, „גם אם נקבל את גירסת ההתאחדות, לפיה הורסים השידורים את הקבוצות, מוזר שחשבת איפשרה ההתאחדות לתחנת רדיו פיראטית כמו של אייבי נתן לחרוס את קבוצות הכדורגל חינם אין כסף כדי „להעניש" את רשות השידור".

ברשות השידור מעריכים, כי בסופו של דבר תרד ההתאחדות מן העץ עליו טיפסה ותתפשר על הסכום המוצע, כפי שעשתה בשנה שעברה.

הדרוזים זועמים על אי־קבלת בני־עדתם לעתודה אקדמאית

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

סירובם של מספר אוניברסיטאות לקבל צעירים דרוזים לעתודה האקדמית בטענה שהישגיהם לא מספיקים, מעורר סערת רוחות בקרב היישובים הדרוזיים בגליל ובכרמל.

צעירים דרוזיים שסיימו בהצטיינות את מבחני הבגרות שמעו בהפתעה שלא יוכלו ללמוד במסגרת העתודה האקדמאית כפי שתכננו. מדובר בפקולטות לרפואה, רפואת שיניים, משפטים ומקצועות אלקטרוניקה, אשר אמות המידה שלהן לכניסה גבוהות במיוחד.

חבר הכנסת זיידן עטשי טוען, כי החלטת המוסדות להשכלה גבוהה עלולה לחשוף צעירים לאלמנטים לאומניים. לדבריו, מדובר בסטודנטים שהשיגו ממוצע של למעלה מ־90 אחוז בבחינות בגרות ובמבחני כניסה לאוניברסיטה. אותם סטודנטים עלולים עתה, לדברי עטשי, להיות חשופים לפיתויים של גורמים קיצוניים לשלוח אותם ללמוד במזרח אירופה. לדבריו, מעמידות האוניברסיטאות דרישות גבוהות מאוד אפילו בפני סטודנטים דרוזים שהשיגו הישגים נכבדים.

עטשי מסר שבדעתו לפנות לראש הממשלה ולשר־החינוך כדי לאלץ את ראשי האוניברסיטאות לשקול שוב את עמדתם.

בתגובה על כך מסר אתמול לכתבנו יועץ שר־החינוך עדי אלדר, שאם אכן תהיה פנייה כזאת למשרד־החינוך, העניין יישקל וייבדק.

● סניף של אגודת „יד שרה" העוסקת בהשאלת ציוד רפואי לנזקקים, החלה לפעול לפני ימים מספר בקריית־גת.

מוצרי תכן חברה לשיווק בע"מ
מודיעה למפעלים וללקוחות
כי מחסנינו בכל הסניפים
יהיו סגורים
ביום ג' 30.9.86
לרגל ספירת המלאי

אל מנויי „על־המשמר" ברמת־גן וגבעתיים
במקרים של אי־קבלת העתון, נא לפנות לסניף מפ"ם ברמת־גן רח' ביאליק 54, טל' 733051 לח' שושנה קנטורה, בין השעות 9.00-11.00, או ל„שרותי המצה" ברח' ביאליק 77 בפסג', טל' 219625.

לציונות—לסוציאליזם—לאחוות עמים

על המשמר

יום ב', כ"ח באלול תשמ"ו, 29 בספטמבר 1986 / שנה מ"ד מס' 13153 / המחיר 75 אג' כולל מע"מ

עיתון כוויתי: ארה"ב העבירה 20 מסוקי „סופר קוברה" לצפון ישראל כהכנה למתקפה נרחבת

מאת כתבנו הצבאי

העיתון הכוויתי „אלרעי אל־עם" מוסר בגליונו האחרון, כי במסגרת הכנות למתקפה ישראלית נרחבת נגד אש"פ בלבנון בהסכמה אמריקנית, העבירה ארה"ב לישראל 20 מסוקי תקיפה מדגם „סופר קוברה".

לדברי העיתון הועברו המסוקים מבסיסי ארה"ב במערב־גרמניה והוצבו בצפון ישראל, בצפת ובנהריה.

מהומות, רחוב וליבוי יצרים באשקלון

קריאת כיכר מרכזית על שמו של אבי מלך מארוקו ודחיית הלווייתו של הנדקר בשוק עזה, הביאו לעיר את אנשי כהנא והתחייה ● קריאות בוז לפרס ולראש העיר, אלי דיין, שלשכתו נפרצה ● דיין: לתושבי אשקלון יחס סובלני לערבים והמפגינים באו מבחוץ

מאת זהבה מוזס, כתבת „על המשמר" וכתב עתי"ם

דחיית הלווייתו של חיים עזרן שנרצח בשבת בשוק בעזה וקריאת כיכר מרכזית בעיר אשקלון על שם אבי מלך מרוקו מוחמד החמישי, גרמו במשך כל יום אתמול לליבוי יצרים ולשילהוב הרוחות בעיר.

כבר משעות הבוקר הסתובבו תושבים משולהבים בעיר העתיקה באשקלון כשהם קוראים בגנות הערבים ואף תוקפים פועלים עזתים שהגיעו למקום עבודתם.

סערת הרוחות גברה לקראת שעות הצהרים, כאן הייתה אמורה להתקיים הלווייתו של עזרן. כשהתברר לעשרות האבלים שהגיעו כדי ללוות את הנרצח בדרכו האחרונה שמסע ההלוויה נדחה, פרצו בקריאות גנאי ותלו את האשם בדחייה בקיום הטקס באותו היום. זרקו רהיטים
קהל רב זרם בזעם לעבר בניין

(המשך בעמוד 2)

מחוללי המהומות באשקלון מתווכחים עם נציג החוק.
(צילום: יוסי חרטוק, „חדשות")

בנקו אדר הובא למנוחות בעין־שמר ● עמוד 2
[illegible]כלה כוונה לפגוע במתפללי [illegible]קבלתקה בחג ● עמוד 4
ראשי עיריות ערבים לרמאללה, אל־בירה וחברון ● עמוד 3
[illegible]ולה לתבינעה: „ערבים בעלי סבר [illegible]נים מאיים" ● עמוד 15
הממשלה אישרה הקמת [illegible]רוץ שני ● עמוד 16
[illegible]ורג הודיע על התפטרות — [illegible]ך לא התפטר ● עמוד 16

השר רובינשטיין: פצצת הניוטרון — פרסום מפוקפק

בלונדון אין תגובות נוספות

מאת דליה שחורי, כתבתנו המדינית, ועוזי מחניימי, כתבנו בלונדון

שר־התקשורת, פרופ' אמנון רובינשטיין, אמר אתמול בצאתו מישיבת הממשלה, בהישאלו על פירסום בעיתון הלונדוני „סאנדיי מירור", כי „די ברור, שמדובר באיש מפוקפק עם מוטיבציות פסולה ושליליות, שמסר חומר תמורת בצע־כסף או משהו כזה לעיתונאי עוד יותר מפוקפק ממנו, וצריך להתייחס לידיעה בהתאם".

בישיבת הממשלה אתמול לא עלה נושא הפרסום ב„סאנדיי מירור".

הוועדה לאנרגיה אטומית הודיעה אתמול, כי הכתבה המופיעה ב„סאנדיי מירור" מצטרפת לשורה ארוכה של פרסומים על ישראל בהקשר הגרעיני. הוועדה לאנרגיה אטומית של ישראל, נאמר בהודעה, לא הגיבה בעבר ואינה מתכוונת להגיב גם עתה על פרסומים בנושא זה.

בלונדון לא היתה אתמול כל תגובה לפרסום ב"סאנדיי מירור".

(המשך בעמוד 2)

בן 13 דקר בן 15

מאת זהבה מוזס, כתבת „על המשמר"

נער בן 13 דקר אמש מתנדב מד"א בן 15 ברחובות, לאחר שגירד את כרטיס ההגרלה וגילה שלא זכה בפרס. המתנדב, שנחתך עמוקות בידיו, הוחש לתחנת מד"א בעיר ומשם הועבר לבית־החולים „קפלן". התוקף נתפס על־ידי עובר־אורח, הובא לתחנת המשטרה, נחקר ושוחרר.

הברפלד: אם האחיות לא יסכימו לפשרה — נחתום ללא הסכמתן

מאת כתבנו לענייני עבודה ובריאות

המשא־ומתן עם אחיות בתי־החולים יתחדש היום ב־5 אחה"צ בתל־אביב.

לפני כן אמורות להתקיים פגישות התייעצות בין שר־האוצר לצוות המנהל את המשא־ומתן, בראשות הממונה על השכר ועל הסכמי העבודה במשרד־האוצר, הלל דודאי, ותיתכן אף פגישה בין מזכיר ההסתדרות, ישראל קיסר, ויו"ר האגף לאיגוד מקצועי, חיים הברפלד, עם השר משה ניסים ששב אתמול מביקורו בארצות־הברית.

בישיבת המשא־ומתן שהייתה אתמול, העלה חיים הברפלד לראשונה הצעה משלו, שתאפשר אולי מציאת דרך לפתרון הסכסוך: הברפלד מציע ליצור, במסגרת הסכמי המסגרת, סולם שכר חדש לאחים ולאחיות בבתי־החולים שבו יינתן ביטוי לעבודתם הייחודית.

הלל דודאי קיבל את ההצעה בקווים הכלליים מבחינה עקרונית ובמשך היום יבדוק מה משמעותה הכספית. האחיות עדיין לא גיבשו עמדה לגבי הצעה זו ובצאתן מישיבת המשא־ומתן הביעו שוב אכזבה גדולה ממה שכינו הנסיגה בעמדות משרד־האוצר.

למרות זאת, עדיין נשאר פער בין הצדדים, בין השאר, בנוגע לתמריץ לאחיות. האוצר מוכן לתת תמריץ

(המשך בעמוד 2)

הרצח בעזה והמהומות באשקלון

הרצח השפל בעזה בשבת, והמהומות של אתמול באשקלון, מסמנים נקודות מפגש בין זורעי השנאה, שכל מלאכתם למנוע סיכוי של הבנה והידברות ישראלית־ערבית. רציחתו של תושב אשקלון חיים עזרן, בעת שערך קניות בשוק עזה, הוא מעשה נתעב המחייב את כוחות הבטחון לעשות את מירב המאמצים לתפיסת הרוצח. אין זה מקרה רצח ראשון בשוקי עזה בנסיבות דומות, ולכן יש מקום להזהיר את הישראלים מפני חיפוש מציאות באזור הנועד לפורענות. המחיר עלול להיות יקר מדי, ואפילו אמצעי בטחון שננקטים יקשו לסכל מקרה של התנקשות הצתנית כמו זו שאירעה בשבת.

אפשר היה לצפות, כי הירצחו של תושב אשקלון יעורר התרגשות מיוחדת לקראת ההלוויה, מה עוד שקיימים גורמים פוליטיים המבקשים, לא לראשונה, להפוך את האירוע הטראגי למנוף להסתה נגד הערבים בכלל. אנשי התחייה, ועמם גם אלה של כהנא, לא באו לאשקלון כדי להשתתף בצערה של המשפחה המתאבלת, אלא כדי להתסיס את תושבי העיר, לקרוא לנקמה עיוורת, להיבנות מבחינה פוליטית מדם שנשפך בעזה. זהו נוף של משחק הדמים שממנו ניזונו מאז ותמיד התנועות הלאומניות והפאשיסטיות.

במצב זה דרושה היתה לא רק ערנות גדולה יותר של כוחות הבטחון שיכלו למנוע הפיכת האבל להפגנה פוליטית בלתי מרוסנת, אלא גם חוש עתוי לעריכת הטקס של קריאת הכיכר המרכזית באשקלון על שמו של המלך מוחמד ה־5, מלכה הקודם של מרוקו, שלו זכויות רבות בהצלת היהודים בארץ זו מידי הנאצים. דחיית ההלוויה של חיים עזרן ביום אחד, בגלל החשש של המשטרה מפני הפרות סדר, וקיום הטקס, [illegible] בלתי שקולה בנסיבות של ההסתה בעזה ושל גורמים פוליטיים בזדון. לכן מוטב היה לדחות את הטקס ליום אחר.

לא תושבי אשקלון מתנגדים למחווה למארוקו שבהנצחת שמו של מלכה המנוח מוחמד ה־5, אלא אנשי הימין הקיצוני [illegible] לנעוץ את אבן ההנצחה, שעשויה להפוך לאבן־פינה בהבנה יהודית־ערבית. ראש הממשלה צדק בנאומו בעת הטקס כי אלה שרצחו את חיים עזרן באו מן המחנה שזמם גם לרצוח את חסן מלך מארוקו, על העזתו לקיים מפגש גלוי עם ראש ממשלת ישראל. לקביעה זו חובה להוסיף, כי אנשי הימין אשר זרעו מהומות אתמול באשקלון, מציתים אש של שנאה שתגבה עוד קרבנות רבים אצל שני העמים.

איגוד התעשיה הקיבוצית
מודיע:
הכינוס השנתי של מפעלי התעשיה הקיבוצית
ייערך
ביום ג', 30.9.86, בשעה 08.00
בבית הארחה של קיבוץ גבת
(ולא כפי שפורסם בתחילה)

אלוף וילנאי: גורמים מימסדיים יוצרים עליהום כללי על הצבא

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

ראש אכ"א, האלוף מתן וילנאי, מאשים גורמים מימסדיים המנסים לפגוע בצה"ל על־ידי יצירת אווירת עליהום כללית על הצבא".

האלוף וילנאי טוען, כי קיימות אוכלוסיות מימסדיות המספקות לעיתונות נתונים לא נכונים על גובה השכר של אנשי צבא הקבע. בראיון לכתב „על המשמר" גילה ראש אכ"א, כי כל הקצינים הבכירים בצה"ל קיבלו בשבוע שעבר מכתבים מנומסים מטעם מס הכנסה הכוללים אזהרה, כי באם לא ידווחו על ניכוי מס מפרמיות [illegible] בשכרם, ייחשבו לעבריינים.

המכתב הזה נשלח אלינו תוך כדי הרמת אף מפקד [illegible] איננו יודע מתי מחכים האש"ל בשכרו, [illegible] שכל [illegible] מישהו עם מחשב ושפך נתונים על אש"ל מזערי. בינתיים [illegible] אחד

(המשך בעמוד 4)

בנקו אדר הובא למנוחות בעין־שמר:

„אבלים על חבר, על ידיד כי הלך"

מאת כתב „על המשמר"

בנקו אדר, מבכירי העיתונאים של „על המשמר", נקבר אתמול בעין־שמר, במקום בו גדל כילד, בגר בו והיה לחבר. בנקו נפטר ביום ה' בערב מהתקף לב, בגיל 52.

קהל רב של בני־משפחה, אנשי העיתון, חברים מעין־שמר ומגן־שמואל וחברים רבים לדעה ולהשקפה הפוליטית, ליוו אותו בדרכו האחרונה.

בדברי ההספד שנשא עלי אלון, מעין שמר, אמר: „אנו, ילדי השמונה, ילדי תנובה — לא נבין אף פעם, איזה שד דוחף ורודף את ילד השואה הזה, שבא אלינו, שהיה במחיצתנו שנים רבות, כאילו אחד מאיתנו — אבל שונה כל־כך. השד הזה רדף אותו תמיד מארץ לארץ, ממקום למקום, מבית לבית — עד שהשיג אותו עכשיו. כל־כך טבעי ונכון שבנקו ינוח פה, בחורשה בעין־שמר, שהיה ביתו האמיתי, היחידי בעולם. בית לילדיו. הנה חוזרת, בן אובד, רדוף, לוחם מנוצח. נוח בשלום, חברנו. לטל, יניב ואורן, אסף ותום, ולידידך שכה אהבת — תנחומים."

ב„על המשמר" מילא בנקו אדר תפקידים בכירים: עורך עמודי־פנים, עורך „חותם", עורך חדשות ראשי, ובשנים האחרונות עורך המוסף לשבת ומבקר ספרי הגות פוליטיים.

בדברי ההספד שלו אמר ישראל זמיר: „בנקו היה עיתונאי מקצוען. עורך קפדן שידע להבליט בכתבה את הטעון הבלטה ולהצניע את חולשותיה. כתבים רבים חבים לו רבות: הם מסרו לידיו כתבות־בוסר והוא, בעריכתו הנבונה והאינטליגנטית, הפך אותן לכתבות מצוינות. הוא היה מורה ומחנך של כתבים ועורכים צעירים רבים, שהשתופפו סביבו ולמדו מפיו תורה. בית „על המשמר", ידידיו ומוקיריו הרבים תוכו בחלם. עם מותו אבלים ודואבים על חבר, על ידיד כי הלך."

יהודית, אחותו של בנקו אדר, סיפרה על מאמציה הבלתי־נלאים ליצור איתו רגשי־קירבה ועל החומות הרגשיות שבנה בנקו סביב עצמו. על געגועים רבים לאח האהוב שקשה היה להתקרב אליו, ועל אהבתה העזה אליו, כאיש הקרוב ביותר אליו. שותפה לחוויות השואה שעברו שניהם כילדים.

בדברי ההספד של עורך „על המשמר", סבר פלוצקר, נאמר: „בנקו אדר התייחס ברצינות אל המילה הכתובה, כמו אל שבועה המחייבת את הכותב והוא מוכן תמיד לעמוד מאחוריה. הוא התנגד לעירבוב הסובייקטיבי של השקפת עולם, בתיאור עולם. הוא לא שלל פרשנות: בנקו היה פרשן מדיני מקורי ביותר, אך גישתו הייתה שאינך יכול לפרש את מה שלא היכרת קודם, ומה שאינך בקי בו. בנקו היה דבק בערכה קפדנית. עורך מעולה ועמוד תווך של העיתון. עם מותו נפער חור במירקם העיתונאי שלנו."

לאחר סתימת הגולל, כוסה הקבר הרענן פרחים רבים, ואנשים עמדו מביטים בחם ודומעים.

צלצול מהיר

מקור משפטי בכיר:

עד לעונש המוות יהיו הרבה בעיות

מדוע נמשכה הכנת כתב האישום נגד דמיאניוק זמן כה רב?

בחודשים האחרונים עשינו מאמץ לאתר בכל מקום אפשרי עדים ומסמכים, הנוגעים לרקע ההיסטורי ולזיהוי של דמיאניוק. חיפשנו בארכיונים והיו גם הליכים משפטיים בארה"ב, שם עמד כבר דמיאניוק למשפט, על מנת לקבל את כל המסמכים המקוריים. היום — אנחנו חושבים — השגנו כבר כל מה שאפשר.

הבעיה העיקרית במשפט תהיה בעית הזיהוי. כיצד ניתן להבטיח זיהויו של אדם לאחר 40 שנה?

זוהי, בעצם, הבעיה המרכזית ברוב המשפטים. אבל מדובר באנשים שראו את האיש במחנה הריכוז במשך חודשים, והם מזהים אותו לפי תמונות שנעשו לפני 10 שנים ויותר; כך שזיהויים הוא זיהוי מהימן. וישנו המסמך, של בסיס האימונים של הס.ס., אשר הכשיר אוקראינים למבצע רינהרדט אשר יועד לחסל את יהדות פולין.

מדובר בצילום מסמך שמקורו בברית המועצות. האם מסמך כזה קביל בבית המשפט?

אנחנו טוענים שכן.

האם ביקשתם מברית המועצות את צילום המסמך המקורי?

כן, אבל הם טרם נענו, לא בחיוב ולא בשלילה.

האם הצלקת המצויה בגופו של דמיאניוק תסייע גם היא לזיהוי?

אנחנו סבורים שכן.

כמה עדים יעידו במשפט?

מעט מאד עדים נותרו בחיים בטרבלינקה. אבל יהיו, לדעתנו, מספיק עדים לזיהוי. מה גם שדמיאניוק הועמד כבר למשפט בארה"ב, וחלק מהעדים שיופיעו בבית המשפט זיהו אותו כבר שם.

האם קיים דמיון בין הכנת כתב האישום במשפט אייכמן ובין משפטו של דמיאניוק?

במשפט אייכמן השתרע כתב האישום על כל אירופה, בעוד שכאן מדובר במחנה אחד. על כל פנים, מדובר במשפט לא פשוט, שיהיו בו הרבה מאד בעיות עובדתיות ומשפטיות גם יחד.

האם תדרוש התביעה עונש מוות?

עונש מוות הוא השלב הסופי של המשפט, ולא מתחילים משפט מהסוף.

אתי רונאל

מהומות־רחוב וליבוי יצרים באשקלון

(סוף מעמוד ראשון)

העירייה, כשכמה מאנשי כ"ך שהיו ביניהם משלהבים יותר את הרוחות. המתפרעים פרצו למשרדו של ראש העירייה, אלי דיין, שנעדר אותה עת מהמקום, ובחמת זעם זרקו רהיטים וניפצו דלת זכוכית.

לאחר שפונו ממשרדי העירייה על־ידי המשטרה, עשו הפורעים המשולהבים את דרכם למקום הטקס, שם ניסו לכלות זעמם בבימת הכבוד. רבים מההמון נטלו בוץ ולכלכו את האבן עליה נחקקה הכתובת: „כיכר השלום על שם מוחמד החמישי מלך מרוקו, ידיד היהודים וחסיד אומות העולם".

מאות מפגינים, ביניהם אנשי כ"ך ואנשי תנועת „התחיה" הקיפו את גדרות הביטחון כשהם מנסים מדי פעם לפרוץ דרכן על־מנת למנוע את קיומו. למקום הוזעקו כוחות גדולים מאוד של משטרה ומשמר־הגבול, שהדפו את המפגינים אל מאחורי הגדרות ופיקחו על הסדר. אך למרות נוכחות הכוחות הגדולים התגלו מקרים של אלימות והמשטרה אף עצרה חשודים.

ההמון שאג, זעק, גידף והניף כרזות, כמו „בעזה רוצחים ובאשקלון חוגגים".

פינה חמה למלך

ראש־הממשלה שהגיע למקום הטקס, גודף אף הוא כשבאוזניו נשמעו קריאות: בגין, כהנא וכו'. פרס, שהתקבל בקריאות בוז רבות, נשא דברים ואמר, בין היתר, כי הפגיון בו נרצח חיים עזרן, וארבעת הטרוריסטים שנתפסו לפני מספר ימים ברבאט, לא יקטעו את מאמצי השכנת השלום באיזור. ראש הממשלה אף שיבח את מוחמד החמישי ואת בנו חסן, תוך שהוא מציין את פועלם למען יהדות מארוקו שעלתה לארץ מתוך געגועי גאולה כשהיא שומרת בלבה פינה חמה למלך.

למהומה רבה בקהל ולשילהוב יתר גרם ראש עיריית אשקלון, אלי דיין, שאמר, כי המפגינים במקום אינם אנשי אשקלון וכי לתושבי אשקלון יחס סובלני לערבים. הוא האשים את המפגינים בקיצוניות ואמר להם, כי הם לא יצליחו למנוע את קידום תהליך השלום.

הקהל ניסה מדי פעם בפעם לפגוע בנכבדים ערבים מרצועת עזה שנכחו אף הם בטקס, והמשטרה נאלצה לחלצם בכוח כשבמהלך החילוץ פגע אחד מהמפגינים בצלם רשת טלוויזיה שנפל ועימו נפלה המצלמה. נגרם נזק רב לציוד.

מקרה נוסף של אלימות היה, כשמפגין תקף שוטר ושוטרים נאלצו לגרור בכוח לתחנת המשטרה לעיני חבריו.

ההלוויה — מחר

יו"ר הקהילות היהודיות במארוקו, דוד עמר, נאם אף הוא בטקס והעלה על נס את פועלו של מלך מארוקו.

ככר השלום על שם מוחמד החמישי מצויה במקום מרכזי בעיר, בצומת הרחובות בן גוריון וההסתדרות.

לאחר סיום הטקס, המשיכו המפגינים להתגודד עוד שעה ארוכה סביב לוח האבן שבככר כשהם מאיימים לנפצה. כוחות המשטרה נאלצו לפזרם. המוזמנים לטקס עברו באותה עת למסיבת קבלת־פנים שנערכה במלון „גני שולמית".

הלווייתו של הנרצח מעזה, חיים עזרן, תתקיים מחר בשעה 3 באשקלון.

שמונה עצורים בעזה

רק שמונה עצורים נותרו אתמול במשטרת עזה מבין החשודים שהובאו לחקירה על נסיבות רציחתו של תושב אשקלון, חיים עזרן המנוח, שנדקר למוות בשבת במרכז עזה.

לכל העצורים היו מוחזקים מאיזור התקיפה ב„שוק הזהב" של עזה, ובמהלך השבת שוחררו יותר מעשרים מבין העצורים. המשטרה וכוחות הביטחון ממשיכים לחקור את נסיבות הרצח, אולם עד כה טרם זוהה התוקף.

בקבוק תבערה הושלך אתמול סמוך לשעה 6.15 בערב ברצועת עזה, לעבר רכב של אזרחים ישראלים. איש לא נפגע. המשטרה פתחה בחקירה.

כתב עתי"ם מוסר, כי שני ערבים ישראלים נסעו במכונית פרטית מחאן־יונס לעזה שעה שהושלך לעברה בקבוק תבערה. הבקבוק לא פגע במכונית, אלא התפוצץ בכביש, מבלי שהתלקח. שני הנוסעים התלוננו על כך במשטרת עזה.

חשודים במעשי הסתה

צעיר בן 17 מרפיח נעצר בשבת כחשוד בהסתת תלמידות תיכון בעיר להפגין נגד שלטון ישראל ברצועת עזה. סמוך למעצרו נעצר ברפיח צעיר נוסף שנחשד במעשי הסתה דומים. מנהל בית ספר תיכון בעיר התלונן במשטרה על אדם שלישי, שלדבריו איים עליו ודרש ממנו לאפשר לתלמידות להפגין נגד ישראל.

חומר הסתה נגד ישראל נתגלה בסוף השבוע בעזה ושלושה מתושבי העיר נעצרו כחשודים בהחזקתו ובהפצתו בערי הרצועה.

הברפלד: אם האחיות

(סוף מעמוד ראשון)

לאחיות העובדות בשלושת־רבעי משרה ומעלה מזה, בעוד שהאחיות דורשות גם לעובדות בחצי משרה. לכתבנו נודע, כי הלל דוראי דחה על הסף דרישה כדבר שבוע עבודה של 32 שעות, מחשש לתגובת שרשרת.

בתום הדיון נועדו חברי מטה המאבק המורחב של האחים והאחיות לישיבה סוערת, במהלכה השמיעו רבים מנציגי בתי־החולים דרישה לנטוש את מחלקות האישפוז מיד. ואולם בסופו של דבר קיבל המטה את המלצת הצוות המצומצם שבראשו ונאות לאשר פסק־זמן נוסף עד לישיבה שתתקיים היום ב־5 אחה"צ.

אילנה כהן, מראשי המאבק של האחים והאחיות, אמרה לכתבנו, כי אם לא תחול היום התקדמות של ממש בעמדת המעסיקים, האחיות ינטשו עוד הערב את כל מחלקות האשפוז. „ראש הממשלה כבר בארץ וגם השר ניסים נחת סוף סוף, כבר אין להם למי לחכות. אם הם לא יצליחו במשך היום לגבש עמדה רצינית שיוכלו להעביר אלינו בערב, אין כנראה כל סיכוי למשא־ומתן", אמרה.

יו"ר האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות, חיים הברפלד, אמר בתשובה לשאלת כתבנו, כי אם הנהגת האחיות לא תדע לשכנע את החברים והחברות מבתי־החולים ולהכיר בעצמה בצורך להגיע להסכם של פשרה, גם כאשר האוצר יציג עמדות שתהיינה מקובלות, הרי שהוא ימליץ למוסדות ההסתדרות לחתום על ההסכם עם המעסיקים בשם האחיות גם בלי הסכמתן.

„כשיוצאים למאבק חייבים לדעת שצריך גם לוותר, ומי שמתכוון לזכות בכל דרישותיו יישב בבית מול הטלוויזיה", אמר הברפלד. ובתגובה לדבריו אלה הודיעה אילנה כהן, כי אם אכן תממש ההסתדרות את כוונתה לחתום על הסכם כלשהו בשם האחיות בלי הסכמתן, „יהיו בכל בתי־החולים כאלה שיטשים שכל הגורמים שיחתמו על המסמך שלא יישא את חתימת האחיות — יצטערו על כך".

עליהום על הצבא

(סוף מעמוד ראשון)

לא יכול להסביר לנו מדוע לא קיבלו עדיין אנשי צבא הקבע תוספת של שמונה אחוזים לשכרם כפי שמגיע לנו. אנחנו בהרגשה קשה מאד", אומר ראש אכ"א.

נושא אחד בו קיימת סחבת מצד גורמים ממשלתיים המביאות לפגיעה בצה"ל הינו „פרוייקט מודיעין".

ב־22 לדצמבר 1985 החליטה הממשלה בחיוב על הקמת שכונת אנשי צבא קבע במסגרת עיר חדשה שתקום במודיעין. בצה"ל מתכוונים לשכן במקום 1000 משפחות של אנשי קבע, שיתקבלו על־פי קריטריונים מיוחדים שנקבעו. לאחר שיחתמו ליתרת שירות של שמונה שנים. פרוייקט דומה בוצע לפני מספר שנים ביבנה.

ראש אכ"א טוען, כי בעוד שבצה"ל נרשמו כבר 4000 משפחות לנושא, הרי שבשטח טרם החלו בעבודות, וכי הכניסו את הצבא לתוך ויכוח בין־מוסדי בשאלה האם צריכה לקום עיר במודיעין — כל זאת לאחר החלטות הממשלה. האלוף וילנאי טוען, כי הסחבת בעניין מודיעין פוגעת בצה"ל, המנסה לרכז מאמץ ולהעניק הטבות לקציניו המוכשרים המוכנים לחתום קבע.

לכתבנו נודע, כי מחר תכונס ישיבה מיוחדת ע"י קק"ל לדיון נוסף בנושא „פרוייקט מודיעין".

רובינשטיין: פצצת הניוטרון

(סוף מעמוד ראשון)

אודות פצצת הניוטרון הישראלית. העדר התגובה נבע בעיקר מן העובדה, שהידיעה פורסמה ביום השבתון, יום א'. וגם בשל האכסניה, ה„סאנדיי מירור", שלא נחשב כאן לעיתון אמין במיוחד, מה גם שהכתבה המצולמת בה נראית העיתונאי הקולומבאיני ו„המדען" מרדכי ועננו — מוצגת בעמודיו הפנימיים של העיתון.

מסתבר, שה„סאנדיי מירור" ביקש טרם פרסום הידיעה את תגובתו של נספח התקשורת בשגרירות ישראל, אביתר מנור. מנור מסר לעורכי הכתבה, כי בישראל לא מוכר מדען בשם ועננו.

יש לציין, כי ה„סאנדיי מירור", על אף שהוא עיתון סנסציוני, מסתייג משך כל הכתבה ממקור הידיעה, העיתונאי גררו, ובשיחות שקיים כתבנו ערב פרסום הכתבה עם אחד מעורכי העיתון, הוא אמר, כי למרות שהם מפרסמים את הידיעה הם מאוד מפקפקים באמינותו של המקור.

מכל מקום נראה, כי אם יהיו תגובות־המשך לכתבה ב„סאנדיי מירור" הן יופיעו כאן רק היום. עיתונאים בריטים עימם שוחח כתבנו אתמול אמרו, כי מבחינתם, הנקודה המעניינת יותר היא מדוע לא פרסם ה„סאנדיי טיימס" המכובד את הידיעה.

תאונת דרכים: הרוג ו־9 פצועים

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר" וכתב עתי"ם

הולך־רגל בן 35 משפרעם, נהרג אתמול לפנות־בוקר, לא הרחק מאולם השמחות שליד תמרה.

רכב מסחרי מסוג וולקסוואגן עם קבינה כפולה, יצא מן האולם לאחר מסיבה שהתקיימה במקום והתנגש בהולך־רגל שחצה את הכביש. הולך הרגל נהרג וכתוצאה מההתנגשות התהפך הרכב ו־7 נוסעיו נפצעו. ששה מהם נפצעו באורח בינוני וקל ואחר באורח קשה. הפצועים פונו לבית־חולים בחיפה.

שני בני־אדם נפצעו באורח בינוני בהתנגשות בין שתי משאיות מסוג סמיטריילר, שארעה אתמול סמוך לשעה 12.00 בצהרים.

● מכון הדסה בירושלים יפתח היום קו טלפון לרשות חיילי צה"ל, לשם קבלת מידע בכל נושא הקשור להכשרה מקצועית ומסלולי למידה, במסגרת פרוייקט „מקצועפון", המשותף לשבועון „במחנה" ולמכון הדסה לייעוץ בבחירת מקצוע.

כואבים את מות

בנקו אדר

חבר מרכז מפ"ם
עתונאי, פרשן ועורך
מעמודי התווך של „על המשמר"

מרכז מפ"ם

ביתנו שרוי באבל
במות חברנו

מאיר בן־צבי (גרינברג)

ההלוויה היום, יום ב' 29.9.86 בשעה 15.00

המשפחה
וקיבוץ דן

לאיטקה ולמשפחה
ולקיבוץ גלאון
תנחומים במותו של האח

אברהם פוד

קיבוץ שער־הגולן

„המשמר" עתון יומי
على همشمار جريدة يومية
המו"ל: עתון וספר בע"מ
עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: סבר פלוצקר
עורך משנה: ישראל זמיר
מזכיר המערכת: עדה סער
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378833
חשבון בבנק הדואר 3—43360—4
המען למכתבים: שירות שקי־דואר נעול ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR"
(The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone: 378833 Telex: 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין מגדל העיר חדרים 102—121, טל' 6—225125. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה 33134 רח' [illegible] 17, טל' 673673. המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

29.9.86

ערבים הוצבו בראש 3 העיריות בשטחים שפעלו תחת ישראלים

לאחר מגעים ממושכים ישראל־ירדן ● תגובות חריפות בקרב המתנחלים

מאת מנחם ענברי, כתב „על המשמר"

לאחר מאמצים ממושכים, הצליחו ישראל וירדן להציב בשלוש העיריות שבהן נותרו קצינים ישראלים — ראשי עיריות ערבים.

ברמאללה מונה חליל - מוסה, שהיה ראש עירייה בתקופת ירדן וסגן ראש עירייה לאחר מלחמת ששת הימים, באל־בירה מונה חסאן טאוויל, אחד המוכתרים רבי ההשפעה בעיר, ובחברון מונה ד"ר עבד אל־מג'יד איזיר, המשמש גם מנהל נפת חברון במשרד הבריאות ומוכר גם על־ידי ירדן בתפקיד זה.

ראש המינהל האזרחי ביהודה ושומרון, תת־אלוף אפרים סנה, מסר אתמול את כתבי המינוי לראשי העיריות החדשים.

ברמאללה לא היה, למעשה, ראש עירייה ישראלי, משום שישראל לא מינתה כזה, אחרי שהקצין הישראלי סיים את תפקידו לפני כארבעה חודשים, והעירייה נוהלה בידי הפקידות הבכירה הערבית.

ראשי העיריות החדשים גם הביאו עימם מועצות־עיר חדשות. ברמאללה ובאל־בירה — נציגי המשפחות, בעוד שבחברון בולט מספרם של עובדי המדינה, המקובלים על ירדן וישראל. ההרכב עשוי לשפוך אור על הנסיבות שבהן הושגה פריצת הדרך במהלך זה.

ברמאללה ובאל־בירה הושלמה הכנת הרשימות זה זמן רב, והכל המתינו להתפתחויות בחברון. המועמדים השונים בני־משפחת ג'עברי, לא הסכימו לקבל את המינוי מסיבות פנימיות ובשל אי־רצונם לספק שירותים למתנחלים.

אבל המפנה בחברון חל, ככל הנראה, עם הניסיון להתנקש בחייו של מנהל מחלקת הבריאות במחוז ירושלים, הכולל גם את רמאללה, במשרד הבריאות הירדני ד"ר יאסר עובייד.

ד"ר עבד אל־מג'יד איזיר הוא קרוב משפחה של ד"ר עובייד. שניהם משתייכים למשפחת אבו שחיידם החברונית. ההתנקשות הכעיסה את המשפחה, ואת ציבור עובדי המדינה הערביים, בייחוד במשרד הבריאות. בשבת היו התפתחויות מהירות בעניין זה והושגה ההסכמה הסופית להחליף את הג'עברים במועמדות לעירייה. ככל הידוע, הסיכום הסופי הושג רק במוצאי־שבת ורק מתי־מעט במינהל האזרחי הוכנסו בסוד ההתפתחויות. ראש עיריית חברון הישראלי, זמיר שמש, בא לעבודתו אתמול כרגיל, בלי שידע כי הוא עומד להיות מוחלף בו־ביום. רק בשעה 1:30 בצהרים, סמוך מאוד לנואם של מתאם הפעולות בשטחים, שמואל גורן, ומפקד איזור יהודה ושומרון, תת־אלוף אפרים סנה, נודע לו הדבר.

המתנחלים קיבלו באופן קשה את ההתפתחות. ראש עיריית אל־בירה, למשל, היה איש התנחלות באיזור שכם, ראש מועצת יש"ע, עתניאל שנלר. אמר על המינויים כי כעת תתחדש ההסתה נגד המתנחלים מתוך בנייני העיריות. בכמה התנחלויות שליד שלוש הערים היו אמורים להתכנס הלילה אסיפות תושבים כדי להחליט כיצד להגיב. המתנחלים איימו על ראשד ג'עברי, כאשר היה מועמד לראשות העירייה בחברון, כי ירצחוהו.

אנשי ר"צ הפגינו אתמול נגד מינויו של דרעי.
(צילום: רחמים ישראלי)

יש לו ראש פתוח — שיבח השר פרץ את דרעי — והממשלה מינתה

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של „על המשמר"

הממשלה מינתה אתמול את אריה דרעי למנכ"ל משרד הפנים, לפי המלצת שר הפנים, יצחק פרץ.

כידוע, עוכב עד עתה מינויו של דרעי בשל אי־שירותו בצה"ל. לא מכבר סיים שירות מקוצר של ארבעה חודשים.

בישיבת הממשלה אתמול אמר הרב פרץ, כי מועמדו לתפקיד מוכשר, בעל „ראש פתוח ומסוגל להוציא לפועל את מדיניותי". פרץ הוסיף, כי ועדת המינויים של נציבות שירות המדינה התרשמה מדרעי.

ראש סיעת הליכוד בהסתדרות:

„קיסר גנז דו"ח חקירה על פעולות חברות־קש של סולל־בונה בחו"ל"

מאת כתבנו לענייני עבודה

ראש סיעת הליכוד בהסתדרות פנה אתמול לשר המשטרה, חיים בר־לב, ולמזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר, בתביעה להודיעו מה עלה בגורל חקירתן של פעולות חברות־הקש של סולל־בונה בחו"ל.

ח"כ שמאי טוען, כי ידוע לו שלפני כשנתיים הועבר למשטרה מידע על חברות־קש שהקים סולל־בונה, במטרה לעקוף את חוקי המטבע בישראל ולהתחמק מתשלומי מס. לטענתו, המשטרה טרם החלה בחקירה. עוד טוען שמאי כי מזכ"ל ההסתדרות הורה לקיים בחברת העובדים חקירה פנימית של פעולות סולל־בונה, שנועדו להעביר את המרכז הכספי של הקונצרן בשוויץ.

לדברי שמאי, ממצאי החקירה הפנימית נגנזו על־ידי המזכ"ל. בשאילתה לקיסר תובע שמאי לדעת אם הפעולות הכספיות הללו של סולל־בונה דווחו לממשלה במסגרת מבצע ההצלה של הקונצרן ואם האחראים להקמת חברות־הקש נתנו על כך את הדין.

חריש: אפסוק בפרשת חברות־הקש של בנק הפועלים —אחרי החג

מאת בצלאל עמיקם, כתב „על המשמר"

היועץ המשפטי לממשלה, יוסף חריש, אמר אתמול ל„על המשמר" כי יפסוק בפרשת תיק חברות הקש של בנק הפועלים רק לאחר ראש השנה.

חריש עומד לזמן בימים הקרובים פגישה עם יו"ר מועצת המנהלים של בנק הפועלים, פרקליטי הבנק, אנשי פרקליטות המדינה והפיקוח על הבנקים, ולדווח להם על ממצאי החקירה המשטרתית.

על־פי החשד, מדובר בחברות־קש, שככל הנראה, הוקמו כדי לעקוף את תקנות מטבע־החוץ.

פרס: יחס בריה"מ לאיזור ייקבע על־פי טיב יחסיה עם האמריקנים

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של „על המשמר"

„הדבר המרכזי שיקבע את יחסה של בריה"מ לאיזור, הוא יחסי ארה"ב־בריה"מ — אמר אתמול בישיבת הממשלה, ראש הממשלה, שמעון פרס, בדיווחו על מסעו בארה"ב.

פרס אמר, כי פגישתו עם שר החוץ הסובייטי, אדוארד שוורנדזה, התנהלה באווירה רגועה ובפתיחות רבה. דבר לא סוכם בפגישה זו, אך עצם קיום הדיאלוג וכן היווצרות צינור, שיאפשר המשך ההידברות — חשובים. פרס הביע התרשמות חיובית מאישיותו של שוורנדזה ומהתמצאותו ובקיאותו בנושא המזרח־תיכוני ובעליית היהודים בבריה"מ.

פרס ציין, כי יש דור חדש של מנהיגים בבריה"מ ושוורנדזה הוא אחד מנציגיו.

ראש הממשלה דיווח בהרחבה על שיחותיו עם ראשי המימשל בוושינגטון בתחום הכלכלי ועל פגישות עם ראשי ארגונים יהודיים. הוא ציין, כי המימשל האמריקני נחוש בדעתו לתמוך בישראל חזקה, להתנגד לאש"ף ולראות את תהליך השלום כחלק מן השלום עצמו, הוא אמר, כי ראשי המימשל והקונגרס שיבחו את ישראל על יוזמותיה ועל מדיניותה הכלכלית.

שר הבטחון, יצחק רבין, סקר את המצב בדרום־לבנון ובשטחים המוחזקים. הסקירה נמסרה בממשלה בישיבתה כוועדת „שרים לענייני בטחון.

השלב הראשון של רפורמת שוק ההון — לפני תום שנת הכספים

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

משרד האוצר ובנק ישראל מתכוונים להשלים את השלב הראשון של הרפורמה בשוק ההון עוד לפני תום שנת הכספים הנוכחית — אמרו אתמול מקורות ממשלתיים בכירים.

המקורות ציינו, כי בדעת האוצר ובנק ישראל לשחרר לפחות חלקית את קרנות הפנסיה, קרנות הגמל ותוכניות החיסכון מהצורך בכיסוי באיגרות חוב ממשלתיות מיוחדות לא־סחירות. לדבריהם, הממשלה תעודד את המשקיעים המוסדיים האלה לרכוש איגרות חוב של פירמות פרטיות.

כתוצאה מצעד זה, צופים המקורות כי התשואה של קרנות־גמל, קרנות הפנסיה ותוכניות החיסכון תהיה מושפעת מהתשואה של ניירות הערך של פירמות פרטיות, אשר ישמשו לכיסוי ההפקדות של חוסכים.

המקורות ציינו, כי עדיין אין החלטה האם להחיל את השינוי על הקרנות הקיימות ועל תוכניות קיימות או רק על אלה שייפתחו בעתיד.

בעוד האוצר נחוש בדעתו להפעיל את הרפורמה בשוק ההון כבר בחודשים הקרובים ופתוח נלהב מכל הנוגע לרפורמה במערכת המס. הצהיר שר האוצר משה נסים כבר לפני שובו לארץ, כי המימשל האמריקני אינו לוחץ לרפורמה מהירה במערכת המס משום שלאוצר הישראלי אין המקורות הדרושים לכך. לדברי המקורות, בסופו של דבר, יהיו ההכנסות ממסים בשנת הכספים גבוהים ב־750 מיליון דולר מאלו שהיו מתוכננים בתחילת שנת התקציב.

שמיר: אינני חושש משרון!

מאת כתבנו בארה"ב וכתבתנו לענייני מפלגות

וושינגטון. — שר־החוץ יצחק שמיר אומר, כי אינו חושש מאריאל שרון וכי שרון לא ידחק אותו להקצנה בעת שיכהן בראשות הממשלה.

בראיון לרשת סי.בי.אס. סירב שמיר לומר אם שרון מהווה איום אישי גדול משמעון פרס. „האיום בישראל יותר מהנשיא רייגן באמריקה", בדברי המראיינת. בתשובה לשאלה על האשמות שרון, כי הטבח בבית־הכנסת באיסטנבול נבע ממהלכי השלום של ממשלת פרס, הגיב שמיר תחילה: „בהטלת ספק בנכונות הציטוט מדברי שרון, אך לבסוף אמר, כי ההאשמה אינה נכונה.

מזכ"ל מפלגת העבודה, ח"כ עוזי ברעם, אמר אתמול כי לא יעסוק בניפוץ תדמיתו של יצחק שמיר, כי זאת עושים חבריו בשקיקה ובנכונות. הדברים נאמרו בתגובה לפירסום על הקמת צוות מיוחד בליכוד, שבכוונתו לצאת במתקפה הסברתית עם ביצוע הרוטאציה נגד מפלגת העבודה, במיוחד נגד שמעון פרס.

במפלגת העבודה אמרו אתמול, כי בניגוד לליכוד, „העבודה" לא תקים צוות לשיפור תדמיתה בעקבות הרוטאציה. עוד נאמר, כי המפלגה לא מוכרת תגליות אלא שואפת לממשלה שקולה ומתונה, רודפת שלום המגנה כל קיצוניות חברתית ומדינית. אשר לאותם דוברים בליכוד המכריזים כי יגלו לציבור את „שמעון פרס האמיתי", העם לא זקוק לגילוי של דוברים מטעם, ומעריך את הניווט הכלכלי והמדיני הנכון של ראש הממשלה, ותומך בו אמרו בעבודה.

עוזרו של רייגן: יתכן שדמיאניוק קורבן לפרשת־דרייפוס אמריקנית

מאת כתבנו בארה"ב

וושינגטון. — ערב הגשת כתב האישום נגד איוואן דמיאניוק פרסם אתמול עוזרו של הנשיא רייגן, פטריק ביוקנן, מאמר הגנה עליו, המבליט את הספק בזהותו והקובע, כי אם אין הנאשם אלא קרבן לזיהוי מוטעה, „כי אז אפשר שדמיאניוק הוא קרבן דרייפוס אמריקני".

ביוקנן, שעמד בראש המאבק נגד הלשכה לחקירות מיוחדות (משפטי הנאצים) במשרד המשפטים האמריקני לפני הצטרפותו לסגל הבית הלבן, ציין במאמרו ב„וושינגטון פוסט" כי „השקפות, הציטוטים והמסקנות שהביע „אינן בהכרח אלה של הממשלה". אך מאוחר, התפתחויות עכשוויות, וביניהן מגע בין פרקליטו של דמיאניוק מרק אוקונור לבין שלטונות פולין בשבוע שעבר ברור, כי הוא ממשיך במעקב אחר הפרשה גם ממשרדו בבית הלבן.

ביוקנן חוזר על הטענה, כי הק.ג.ב. ניצל את תמימותם של החוקרים האמריקנים, שביקשו ממנו סיוע וסיפק להם מסמכים מזויפים, הסותרים עדויות אחרות של משוחררי טרבלינקה.

ביוקנן משבח את „העם והעיתונות בישראל ואת יד ושם המעניקים ל„זעקת חפותו של דמיאניוק הקשבה הוגנת, אשר נשללה ממנו בעקביות בארצו".

קומץ אמריקנים ומספר גדל והולך של ישראלים מאמינים, כי הנאצי בן ה־66 הוא איש משפחה חף מפשע, הגון וישר, שהיה [illegible] מנהל התקשורת של הבית הלבן, המקפיד לציין, כי אם יוכח [illegible] דמיאניוק הוא אכן המפלצת הסדיסטית באחת הגדולות [illegible] בתולדות אנוש, הוא יהיה ראוי לתלאותיו.

29.9.86

סוכלה כוונה לפגוע במתפללי בית־הכנסת בקזבלאנקה בחג

„עזה שאיפתו של רייגן להדיח את קדאפי בלוב ואורטאגה בניקארגואה עוד לפני תום כהונתו"

מאת כתבנו בארה"ב

וושינגטון. — שלטונות מרוקו עצרו בשבוע שעבר חוליית־טרור פלשתינית, וסיכלו בכך מזימה לביצוע פיגוע בבית־כנסת בקזבלנקה בראש־השנה — דיווח אתמול כתב „ניו־יורק טיימס" לענייני ביון.

פקידים אמריקנים שמסרו על כך ציינו, כי שיוכם הארגוני של חברי החוליה ויעדיהם לא נודעו, וכי לא הוכח קשר בין הפיגוע המתוכנן לבין הטבח בבית־הכנסת באיסטנבול.

הפלשתינאים נתפסו כשבכליהם חומר־נפץ ושירטוט אחד מבתי־הכנסת בקזבלנקה, שבו התכוונו כנראה לפגוע בשבת הקרובה.

כוחות הבטחון במרוקו נמצאים בכוננות בחודשים האחרונים, מאז ביקור ראש־הממשלה שמעון פרס שבעטיו איימו קיצונים ערבים לפגוע במלך חסן.

שר ההגנה ויינברגר אמר אתמול בראיון טלוויזיה, כי נוצר רושם שארגון אבו־נידאל מעורב בטבח באיסטנבול, אך אין ראיות נחרצות לכך.

שבועון החדשות „יו.אס. ניוז אנד וורלד ריפורט" מדווח היום, כי העזה בשאיפותיו של הנשיא רייגן, מעבר להישג בשיחות פירוק־הנשק עם בריה"מ, היא שלפני תום כהונתו יורחקו מהשלטון מועמר קדאפי בלוב ודניאל אורטגה בניקארגואה.

ויינברגר אמר, כי התקיפה האמריקנית באפריל הנמיכה את קומתו של קדאפי, כוח אמריקני עמד לפעול, לדבריו, בקראצ'י ממש סמוך לסיום חטיפת „פאן אמריקן" שם.

„וושינגטון פוסט" דיווח אתמול, כי מזרח־גרמניה הגבירה את אבטחת הדיפלומטים האמריקנים ונציגי מדינות מערביות אחרות במזרח־ברלין וכי הידקה את הפיקוח על הנציגות הלוכית בעיר, כאות לחשש סובייטי ומזרח־גרמני מפני פיגוע־טרור שמקורם במזרח־ברלין והעלולים להביך את בריה"מ ואת מזרח־גרמניה.

מסכים שכוח האו"ם יסתלק – אך לא בלחץ הטרור

לאחד: נסיגת יוניפי"ל תרחיב את הפופולאריות של חיזבאללה

„צד"ל ירחיב מספר מוצבים ● „אמל" כבר אינו גורם משמעותי ● „אמל" כבר אינו גורם משמעותי – אין לשאת־ולתת עימו"

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

אסור ליוניפי"ל לסגת בלחצן של פעולות הטרור נגדה, משום שנסיגה בתנאים כאלו תתפרש כניצחון לחיזבאללה ויורחיב את הפופולאריות שלו — אמר אתמול מפקד צד"ל, הגנראל אנטון לאחד, במסיבת עיתונאים שהתקיימה במטולה.

לאחד אמר כי הוא מסכים שיוניפי"ל יסתלק בגלל כשלונו לשלוט בשטח, אך אסור לו לעשות זאת בצמוד לפעולות טרור של חיזבאללה. לדבריו, אין ליוניפי"ל אפשרות להילחם נגד הטרור של חיזבאללה, ולטענתו, דרישת יוניפי"ל לפריסת כוחותיו על גבול ישראל היא תרוץ להתקפלות מלבנון. הוא הדגיש, כי אמנם תיווצר בעיה אם יוניפי"ל יעזוב אך כוחותיו יוכלו, בסופו של דבר, להתגבר על כך.

עוד מוצבים

מפקד צד"ל אמר כי בהתקפות האחרונות של חיזבאללה על מוצביו, הצליחו חייליו למנוע כיבוש מוצבים, אך הדבר עלה במחיר גבוה. גיבוי של צה"ל הפסיק את התקפות חיזבאללה בשיתוף „אמל" והפלשתינים. אך בלחימה ממש השתתפו רק חיילי צד"ל, אמר. הוא ציין, שאם יגברו הלחץ והסיוע של סוריה, יתכן שייאלץ לבקש עזרה מצה"ל. הוא סיפר שבימים אלה יתחילו בבניית מוצבים חדשים לאורך גבולה הצפוני של רצועת הביטחון, אך בשלב זה אין צורך להרחיב את תחום הרצועה.

דרישת מועצת הבטחון לסלק את כל הכוחות הזרים משטח לבנון ולהכניס במקומם את צבא לבנון, משוללת יסוד — אמר לאחד. אין צבא לבנון; יש חטיבות שיעיות דרוזיות ונוצריות." לדבריו, אם יוקם כוח לבנוני שישליט סדר ובטחון על כל הארץ, הוא ישקול את פירוק צד"ל וסילוקו מן השטח.

אין לדבר עם „אמל"

לאחד ציין, שאין לדבר עם „אמל" כי הוא כבר לא גורם בשטח, והיום חיזבאללה הוא הגוף החזק. הוא הדגיש שבעבר כבר הוצעו ל„אמל" הצעות מסוימות, אך הוא סירב להן ודחה את פניות ישראל. הגנראל לאחד שלל לחלוטין את פירסומי ארגון „אמנסטי", בדבר עינויים בכלא אלחיים, בו מוחזקים יותר מ־200 עצורים המואשמים בפעילות חבלנית ברצועת הבטחון. הוא הצהיר כי ירשה ביקורים של הצלב־האדום בכלא אם, הארגון ידאג לביקורים של אנשיו גם אצל שבויי צד"ל הכלואים בצידון ובצור. לדבריו, כל העצורים באלחיים אשמים בפעילות חבלנית ואין ביניהם עצורים פוליטיים.

לא הורגים אזרחים

לאחד הוסיף, כי האש של צד"ל המופנית לכפרים שמצפון לרצועת הבטחון כמעט אינה גורמת פגיעות באזרחים, משום שרוב הכפרים משמשים מחנות לארגוני חבלה למיניהם. לדבריו, רק אזרחים מעטים נפגעים, ובפשיטות של כוחותיו מתגלים במקום מחסני נשק ותחמושת של מחבלים. לטענתו, סוריה מנסה בפעולותיה בביירות ללחוץ על הנוצרים כדי שיבקשו את התערבותה וכך תוכל לשלוט על כל לבנון, לרבות ביירות.

שני חיילים צרפתיים נפצעו בפיגוע

נאקורה. — שני חיילים צרפתיים של הגדוד הלוגיסטי של יוניפי"ל בדרום־לבנון, נפצעו אתמול בבוקר קל מהתפוצצות של פצצה שהופעלה ממרחק, כאשר שיירתם עברה ליד עייתית — מסר דובר כוח האו"ם.

הפיגוע בוצע לאחר שהגדוד המבצעי הצרפתי של יוניפי"ל פינה 29 מבין 32 המוצבים שהחזיק בדרום־לבנון, בעקבות הפיגועים הקטלניים נגד החיילים הצרפתיים. (ע"צ וע"ר)

קטיושות נורו לגליל

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

טילי קטיושה נורו אתמול לפנות־בוקר לעבר הגליל.

תושבים דיווחו שנשמעו התפוצציות, ובסריקות שנערכו בשעות הבוקר נמצאו שרידים של טילי קטיושה בקוטר 122 מ"מ שנורו, ככל הנראה, מצפון לרצועת הבטחון.

תביעה בשפרעם להעביר האדמות לשיפוט העיריה

מאת קאסם זייד, כתב „על המשמר"

בעלי הקרקעות בשפרעם תובעים ממשרד הפנים להוציא את אדמותיהם מתחום שיפוטן של המועצות האזוריות מטה־אשר, זבולון ועמק יזרעאל, ולצרפן לתחום שיפוטה של [illegible]

עטשה (שינוי). ח"כ עטשה אמר, כי חובתם של כל חברי־הכנסת הערביים וחברי־הכנסת מסיעות השמאל להרתם למאבק להחזרת האדמות לתחום שיפוטה של עיריית שפרעם.

ח"כ עטשה הביע חשש שסיפוח האדמות לתחום שיפוטן של המועצות האזוריות טומן בחובו סכנת הפקעה דבר שיש להתנגד לו מכל וכל.

בעלי הקרקעות שקיימו אתמול כינוס מחאה, הביעו תרעומה על ש־40 אלף דונם מאדמותיהם סופחו לתחום שיפוטן של שלוש המועצות האזוריות בלי ידיעתם ובלי הסכמתם. החקלאים סיפרו כי קיבלו באחרונה הודעות מהמועצות האזוריות שעליהם לשלם מס ארנונה כללית על אדמותיהם.

בכנס המחאה השתתפו שני חברי הכנסת תאופיק זייד (חר"ש) ווידן [illegible]

● מושבה חדשה של 15 קינים פעילים של בז ארום, עוף דורס נדיר בישראל התגלתה לאחרונה במצוקי הארבל, שליד הכינרת — כך נמסר בגליון החדש של „טבע וארץ", בטאון החברה להגנת הטבע, המופיע בימים אלה.

במשולש נחקרו על ... „מלחמת הקודש"

[illegible]

אנשים ואירועים

„גולני" מחרמון עד אילת

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

חיילי חטיבת „גולני" החלו אתמול לפנות־בוקר את המירוץ המסורתי שלהם מן החרמון עד אילת.

מאות ילדים ליוו אתמול ברחובותיה של קריית־שמונה את חיילי „גולני", לבושי גופיות צהובות, בעת שרצו בחוצות העיר.

החיילים אמורים לרוץ בקבוצות, במשך 5 ימים. כל קבוצה עוברת כמה קילומטרים, כך שבסופו של דבר, משתתפת החטיבה כולה במירוץ.

נסים חזר אתמול, הסיוע בא היום

היום תקבל ישראל 878 מיליון דולר במסגרת סיוע החירום שניתן לישראל על־ידי ארצות־הברית — בישר שר האוצר, משה נסים, בשובו אתמול אחה"צ ארצה מארה"ב.

נסים הביע תקווה, כי הסיוע לישראל בשנה הבאה לא יופחת מזה שניתן בשנה החולפת. הוא נועד בארה"ב עם אנשי ממשל בכירים, מנהיגים יהודים וביקר בקהילות יהודיות. בסיפוק ציין כי בשיחותיו גילה פתיחות, הבנה, רוח טובה ושיתוף פעולה. מפגישותיו עם שר החוץ, ג'ורג' שולץ, התרשם כי יש זהות בהשקפות בכל הנוגע לכלכלת ישראל. שתי המדינות סבורות, כי צמיחה בכלכלית תביא את ישראל למטרה היעודה.

בהתייחסו למשבר האחיות, שהחריף בהיעדרו, ביקר נסים את העיצומים, באומרו כי אין הצדקה לבצע עיצומים בעת משא־ומתן. „אם יגלו האחיות הבנה גם לבעיות המשק, ניתן יהיה לסיים את המשא־ומתן השבוע, בתנאי שהאפשרויות העומדות לרשותנו לא יסכנו את המשק ולא יהיו לנו לרועץ", הדגיש.

תשומת־לב מיוחדת הקדיש נסים לפגישות עם היהודים בארה"ב: „נדהמתי לגלות, שנישואי התערובת הגיעו לממדים מבהילים ומבחינה רוחנית קיומו של העם היהודי בסכנה בממדים גדולים מהשואה" — אמר. (עתים)

סין מבטלת השימוש ב־853 אותיות

פקינג. — ממשלת סין החליטה לבטל את השימוש ב־853 אותיות מפושטות שהונהגו ב־1977, בשל הבלבול שגרמו — מסרו אתמול עיתונאי סין.

לעומת זאת, 2400 אותיות מפושטות אחרות הנמצאות בשימוש מאז 1964, יישארו בשימוש.

בראשונה מאז שנות ה־50 שלטונות סין מחליטים לחזור בהם מכוונתם לפשט בהדרגה את אותיות השפה הסינית הכתובה, שבה כ־36,000 אותיות, ביניהן 5,000 הנמצאות בשימוש שוטף. (ע"צ)

אליהו איזקסון — נשיא הסתדרות האיכרים בפעם השלישית

אליהו איזקסון, נשיא התאחדות האיכרים, נבחר לקדנציה שלישית בוועידה הט"ו של התאחדות האיכרים, שננעלה ביום ה' בערב בכפר המכביה.

ח"כ פסח גרופר נבחר ליו"ר ההתאחדות והאיכרים, לאחר שיצחק זיו־אב פרש מכהונה זו בהגיעו לגבורות לאחר פעילות בהתאחדות האיכרים זה 60 שנה.

הוועידה הסתיימה בקבלת החלטות אופרטיביות בכל הנושאים בהם דנה בתחום הכלכלה, המשק החברה והבטחון. (עתים)

יובל לחיל הנוטרים

לראשונה מאז קום המדינה יתכנסו השבוע אלפי נוטרים ששירתו בין השנים 1936־1948 במשטרת היישובים העבריים, בפלוגות הלילה של וינגייט, במשמר החופים, במשמר הרכבות ובמחנות הצבא והאוויר הבריטיים — לעצרת חגיגית לציון 50 שנה להקמת חיל הנוטרים שתתקיים ביום ד' בהיכל התרבות בתל־אביב.

תל־אביב של מטה

מאת ורד לוי

בית־העלמין העירוני בחולון. תחילת ההשתלטות על השבילים.

(צילום: אנדרה ברוטמן)

למות על העיר הזאת

חברה קדישא בתל־אביב טוענת כי תוך חודשיים לא יהיו עוד מקומות קבורה לתושבי גוש דן. עיריית תל־אביב מתעלמת מפסיקת הבג"ץ, שהתיר הקמת בית־עלמין נוסף ברמת־אביב ג'. אדריכלים מציעים קבורה לגובה, באלכסון, בתאום או במגרות. הרבנות פתוחה להצעות

חברה קדישא עלתה לכותרות. גם זה, כנראה, חלק מהחיים. הכל התחיל [illegible] מודעה שנראתה כמו בדיחת [illegible]: בעוד חודשיים יאזלו מקומות הקבורה באזור תל־אביב. לפיכך מפסיקה חברה קדישא את מכירת החלקות... [illegible] מאוד צבר הסיפור תאוצה ועבר [illegible] רציניים יותר של הרבה כתבות [illegible]. הנושא מעניין, מיקנטי, [illegible] יצרים אפלים וסקרנות בלתי [illegible]. הפואנטה — כבאה עם עיריית תל־אביב ועם צ"ץ במיוחד. [illegible] המחלוקת: מצבו של בית־הקברות [illegible] לרמת אביב ג', שלמרות פסיקת בג"ץ לטובת חברה קדישא ונגד העירייה [illegible] — נותר ביניהם בגדר חלום [illegible].

הנושא, על היבטיו הפתולוגיים והאריכי[illegible], הלהיב את דמיונם של רבים [illegible] כמה אדריכלים, אשר במגרותיהם היו [illegible] חדשניות, בדיוניות אולי, לגבי צורות [illegible] אחרות — לגובה, זה על גבי זה, [illegible], כתאים, במגרות, בתוך מבנה בטון [illegible] — כיד הדמיון הטובה. יש [illegible] יש המזולזלים, אבל יש גם מי [illegible] אותן ברצינות. ולמרכזה המליאה [illegible] מטה להם הרבנות הראשית שלנו [illegible] קשבת ומנהלת דיונים רציניים [illegible].

[illegible] ארליך, מנכ"ל חברה קדישא לת"א־יפו, [illegible] מן המתרחש, נכון להיום, בפרשה, [illegible] את עמדות חברה קדישא בעניין הריב [illegible] העירייה ומסביר על מה ולמה היתה [illegible] ומה שהוציא את העוסקים במלאכת [illegible] והקבורה מאלמוניותם המסתורית, [illegible] אותם ממחשכים אפלים ומרתיעים אל [illegible] כוורות וצעקניות.

[illegible] לפני הכל, אני רוצה שיהיה ברור, [illegible] לכל מה שיאמרו לך צ"ץ ועוזריו — [illegible] בדיוק חודשיים עד שיאזלו מקומות [illegible] קבורה ולא שנתיים כמו שראש העירייה [illegible] החליט. צ"ץ אומר שנתיים ומתכוון [illegible] שנהרוס כל שטח ירוק וכל שביל מעבר [illegible] בית־העלמין, ונהפוך אותו לעיר של קברים [illegible] ניתן להגיע אליהם. [illegible] אני אומר לך: אין גם כל בעיה של אזורי [illegible] בתל־אביב. כרוך השם, יש שדרות [illegible] נורדאו, מה בעיה? עשרות [illegible] יכולים להיכנס בשדרות האלה. [illegible] חברה קדישא הגדולה ביותר, להבדיל [illegible], ששם יש פיצול לפי עדות, [illegible] משרתים את כולם. כל הנפטרים של [illegible] — חולון, בת־ים, תל־אביב־יפו, [illegible] גבעתיים, רמת־גן, בני־ברק, אור־יהודה, [illegible] ועד לגבול פתח־תקווה. יש לנו [illegible] 8000 נפטרים לשנה. הזמן עובר [illegible] אין מה לעשות.

— איפה עומד, נכון להיום, סיפור של בית־הקברות ברמת־אביב ג'?

[illegible] עומד? אני אומר לך בדיוק — [illegible] העירייה סיכלה אותנו. [illegible] משתי פסיקות בג"ץ שהיו [illegible] ואשר בשתיהן זכינו אנחנו, ולא רק שבג"ץ אישר והתיר את הקמת בית־העלמין, אלא הוא גם חייב אותם בכל הוצאות המשפט ואמר בדיוק מה דעתו על צורת ההתנהגות שלהם. אבל החוק כנראה לא מטריד את ראש העירייה שלנו. בג"ץ פוסק ואילו הוא בשלו — לא נותן אישור! המצב הזה היה כל הזמן בלתי נסבל מבחינה ציבורית, אבל עכשיו, לנוכח המחסור בשטחי קבורה, זה כבר עובר כל גבול.

— האם ביום בהיר אחד התברר לך שהמקום עומד לאזול תוך חודשיים? לא ידעתם זאת קודם?

חס וחלילה. אותה הודעה לציבור, שפירסמנו בשבועות האחרונים, בדיוק אותה מודעה, פירסמנו גם לפני יותר משלוש שנים, במרץ 1985. התרענו על המצב החמור אבל איש לא התייחס. גם אז הפסקנו זמנית את מכירת החלקות. אני לא יודע מה ניתן לעשות עוד על מנת להחדיר את חומרת הבעיה לראשם של הנוגעים בדבר. יום בהיר אחד, באמת לא יהיה איפה לקבור.

מחלוקת בתוך הרבנות

— מה, בכל זאת, אתה מתכוון לעשות בעניין? כיצד תפתור חברה קדישא את הבעיה?

כרגע, הכל קפוא. לא מוכרים, והעירייה לא עושה שום סימנים של תזוזה. בלית ברירה, איאלץ בעוד חודשיים לתת הוראה להתחיל בהריסת שבילים בבית־העלמין בחולון, כלומר — נתחיל בתהליך ההפיכה של בית־העלמין הזה לעיר של מצבות. שהגישה אליהן תהיה לא נוחה, ולגבי אנשים מבוגרים חסרי רכב היא תהיה סיוט של ממש. כבר עכשיו התחלנו בהכנות של הריסת שבילים בקצה המערבי. מכוניות לא יוכלו להיכנס בכלל, זה יהיה מצב איום ונורא, אבל אין לי ברירה.

— מה לגבי התוכניות החדשניות של קבורה לגובה? שקלתם את הרעיון?

בכל נושא שמתעוררת לגביו שאלה הילכתית, אנו פונים לרבנות הראשית. אני מכיר את הצעותיהם של האדריכלים פונגר ושגיב לגבי בניין שבו ייקברו המתים זה מעל זה. למיטב ידיעתי, הדעות בעניין זה חלוקות בתוך הרבנות, והם דנים בו. לדעתי, תהיה פה בעיה חמורה עם דעת הקהל. אני שואל המון אנשים שמגיעים לפה מה דעתם. כמעט כולם מזועזעים, נרתעים. לא נראה לי שאנו בשלים לדבר כזה. התרשמותי האישית היא שאף אחד לא יתן שיכפו עליו צורת קבורה שהוא אינו רגיל לה ושהיא מרתיעה אותו. וצריך להבין — יש לנו המון עדות ולכל עדה המנהגים והמסורות הייחודיים לה. בענייני קבורה זה נושא משמעותי באופן מיוחד.

אתן לך דוגמא: יש עדה מסוימת של יוצאי תימן, שאצלה הבנות במשפחה מבצעות את הטהרה לאימן הנפטרת במו ידיהן. דוגמא אחרת — יש עדה מעולי קורדיסטאן, ששם נהוג במקרה של שני אסונות הבאים לאותה משפחה באותה שנה, לשחוט תרנגולת ולקבור אותה בתוך הקבר של המת השני. זה נשמע נורא. זה יכול לזעזע אותי ואותך להיראות ברברי ולא אסתטי, אבל זהו המנהג שלהם, ולהם זה חשוב. אישית, גם את זה. אלה דוגמאות על קצה המזלג, שמראות מה קבורה עבור אנשים ואלו בעיות שונות ומשונות יכולות להתעורר כתוצאה משינוי או מהכתבת צורת קבורה אחרת, מלמעלה.

להכשיר את הקרקע

— האם זוהי סיבה מספקת, לדעתך, לפסול על הסף את רעיון הקבורה לגובה?

לא, אף פעם לא צריך לפסול על הסף, אבל נראה לי הרבה יותר חכם לנסות את זה קודם בקטן ולא להתחיל ישר בהתחייבות כספית אדירה כזו ובתכנית כלל ארצית. יש להכשיר את הקרקע, תרתי־משמע. אני צופה בעיות קשות של משאבים פיננסיים ובעיקר — של דעת קהל.

— נחזור אל שטח המריבה. בעירייה טוענים שיש להם תכנית אלטרנטיבית שתפתור את בעיות הקבורה של גוש דן לא רק לשנתיים הקרובות כי אם לעשרות שנים — 1000 דונם מזרחית לפתח־תקווה.

שמענו את הבדיחה הזו. זה לא רציני. זה שטח ששייך לעיריית פתח־תקווה ולי ידוע שהיא לא מתייחסת לזה ברצינות. תגובתה היתה שראש עיריית תל־אביב יואיל לפתור את בעיות עירו בתחום תל־אביב ויניח לשטחים ששייכים לפתח־תקווה. זה לא בר ביצוע ואין שום סיכוי שיצא מזה משהו רציני.

— איך ניתן לצאת מהתסבוכת הזו?

אני לא יודע. מה שצ"ץ עשה זה לצלום אוויר, שלפיו הוא החליט שיש עוד שנתיים. זה מגוחך, כי מה הוא ראה? הוא ראה את כל החלקות שכבר מכרנו לאנשים שביקשו להבטיח לעצמם חלקת־קבר ליד בן או בת זוג. הוא מכיר את הנתונים האמיתיים. חוץ מזה, כאמור, הוא חושב שגינות וחלקים ירוקים מיועדים לקבורה ולא מעניין אותו אם יהיו שבילים או לא, הוא מתעלם מפסיקת בג"ץ ותוקע אותנו עם הבעיה. איך נצא מזה? יש לי רק תשובה אחת. אני מקווה שהציבור יתפוס אותה כהצבת אולטימטום ולא יניח לה להתממש — הפיכת בית העלמין, כאמור, לעיר של מצבות, ללא טיפת ירק, עם גישה בלתי אפשרית לקברים.

כמה נפטרים בשנה באזור ת"א־יפו?

מתוך „ספר השנה של חברה קדישא בת"א יפו והמחוז, תשמ"ח":

תמותה מיום א' בתשרי עד בית באלול תשמ"ה:

אשכנזים: 5059

ספרדים: 2581

תימנים: 207

סה"כ: 7847

קבורות — בשנת תשמ"ח נקברו 7836 קברים בהלקמן:

בבית־העלמין הישן 2 [illegible]

בבית־העלמין נחלת יצחק 188

בבית־העלמין קרית שאול 878

בבית־העלמין הירקון 6798

למה הם קופצים?

תגובת דובר עיריית תל־אביב בני כהן:

„זה מאד פופולרי להשתמש היום בפרעל סינדול. לגבי כל דבר שהעירייה עושה. אף אחד לא סינדל את מר ארליך ולא את חברה קדישא.

„לגופו של עניין — אמת שפסיקת בצ"ץ היתה לטובתם. יש להם היתר, ובניית בית הקברות ברמת־אביב ג' אושרה. אבל זה רק דבר החוק. יש עוד אלמנטים בחיים. לאחר בדיקה ושיחות ובירורים אנו יודעים שמבחינה ציבורית מימוש הרעיון הזה הוא בלתי־אפשרי.

„יש לעירייה שני פתרונות אלטרנטיביים, אחד לטווח הקרוב ואחר פתרון כללי ומעמיק יותר: אנו מתחילים בפועלת הכנה והכשרה של שטח בבית העלמין בקרית־שאול, שיספק מקומות קבורה לעוד שנתיים. מקומות אלה יתווספו למקומות הקבורה הקיימים היום, שגם הם מספיקים, אגב, לשנתיים, ולא לחודשיים, כפי שמתעקשת חברה קדישא לטעון. זה בטווח הקרוב. ולגבי עשרות השנים שיבואו — יש 1000 דונם מזרחית לפתח־תקווה, שעל־פי תוכניות המתאר הארציות מוקצים לקבורה מטרופוליטנית, כלומר, כלל־ארצית. אנו נמצאים כבר במגעים עם משרד הפנים ושאר הנוגעים בדבר לגבי השטח הזה, כך שאין שחר לטענה שתוך חודשיים יאזלו המקומות. לארבע השנים הקרובות אין בכלל כל בעיה. ולאחר מכן, השטח העצום בפתח־תקווה כבר יוכשר ויהיה מוכן. ואגב, מר ארליך יודע יפה שנתוניו אינם נכונים.

אנשי חברה קדישא נמצאים בקשר רצוף איתנו, ורוב הזמן, כשהיינו במו"מ על רכישת השטח ברמת־אביב ג' מאז, לא הביעו כל התנגדות או שלילת הרעיון. עכשיו קפצו פתאום. לא כל־כך ברור לי למה".

★ ★ ★

תגובת הרב אלי בנידהן, עוזרו של הרב הראשי לישראל, הרב מרדכי אליהו, לשאלה מה אומרת ההלכה היהודית על רעיון הקבורה לגובה:

„בדיוק בימים אלה מתקיים דיון במועצת הרבנות הראשית על השאלה הזו. שמענו את הצעת האדריכלים להקים בית־קברות בצורת מבנה שבו ייקברו אנשים זה מעל זה. השאלה חדשה. לא נתקלנו בצורך לדון בה עד כה ואין לנו בינתיים תשובה חד־משמעית. הבעיות ההילכתיות שמתעוררות נוגעות בעיקר לשאלה האם יהיה מגע ישיר בין גוף המת לבין החול. מחיצות של בטון בלא חול לא באות בחשבון. חייב להיות מגע ישיר עם העפר. במידה שהבעיה הזו תיפתר, יתכן שהפסיקה תהיה חיובית. כרגע, יש דעות שונות לרבנים שונים — אחדים מתירים ואחרים אוסרים. בכל אופן, אין אנו שוללים חלילה או פוסלים את הרעיון על הסף, והראיה — הדיונים שמתקיימים בנושא.

„לדעתי האישית, הבעיה היותר גדולה תקום כאשר יעבור הנושא לדיון ציבורי. אני סבור שיש הרבה רתיעה מהרעיון הזה. קבורה היא נושא רגיש ועדין, וכל שינוי מהנוהגים המקובלים מעורר הסתייגויות ורתיעות בקרב כל ציבור כמעט".

חברה קדישא — מדריך נבוכים לציבור

מתוך ערך „קבורה" — האנציקלופדיה העברית:

חברה קדישא (ח"ק) היא הקבוצה המאורגנת בעלת המעמד החברתי החשוב ביותר בין כל חברות הצדקה שהתפתחו במרכז אירופה מן המאה ה־16 ואילך. חבריה טיפלו בהתנדבות בכל הסידורים הקשורים בהלוויות המת, החל בשמירת הגוסס על ערש דווי ועד לסידורי המצבה. משום החשיבות הרבה שיוחסה תמיד לנושא, רבוי ההלכות, המסורות והמנהגים המסובכים שנכרכו בו ורתיעתו של רוב הציבור מלעסוק בו — זכו אנשי הח"ק למעמד רם בקהילה ולא נבחרו לתפקיד זה אלא מחשובי הקהל. בראש הח"ק עמד ברוך־כלל רב הקהילה.

חברים חדשים נתקבלו לח"ק בגיל רך ביותר (מגיל 6 ואילך) ובהמשך השנים נתאמנו ונתחנכו בסודות המקצוע ובמשמעתו, ועלו בהירארכיה הפנימית הנוקשה של החברה עד לקבלת דרגות הגבאות הגבוהות. לח"ק היתה סמכות לקבוע תשלום, כהבנתה, על נכסי המת ומשפחתו, ואף לעכב את הקבורה ולקבוע את סדריה. פנקס הח"ק היה הפנקס החשוב של כל קהילה, ומלבד החלטות מקצועיות נרשמו בו גם תקנות המרכזיות של הקהילה בכל התחומים — להקנות להן יתר תוקף.

מאחר שנאלצה ח"ק לטפל ברכישת קרקעות ובתשלומי שוחד למיניהם, שהיו כרוכים בסכומים גדולים.

כלשאר החברות היה גם לח"ק יום מועד משלה, בו קיימו חבריה טקסים שונים ובמרכזם צום וסעודה גדולה בסיומו. נודעו כמה תאריכים ונתפרסם ביותר יום ז' באדר, יום פטירת משה רבנו לפי האגדה, הנהוג בדרך־עם עד היום.

בגלל הריבוי המופלג של מנהגי הקבורה מקיימת כל עדה ח"ק לעצמה, ולדוגמא, בירושלים, כה היוו הח"ק מרכזי־כוח ציבוריים חשובים ביותר עד התקופה האחרונה, ובה קיבוץ גלויות מגוון זה למעלה מ־100 שנה — פועלות כיום 15 חברות קדישא.

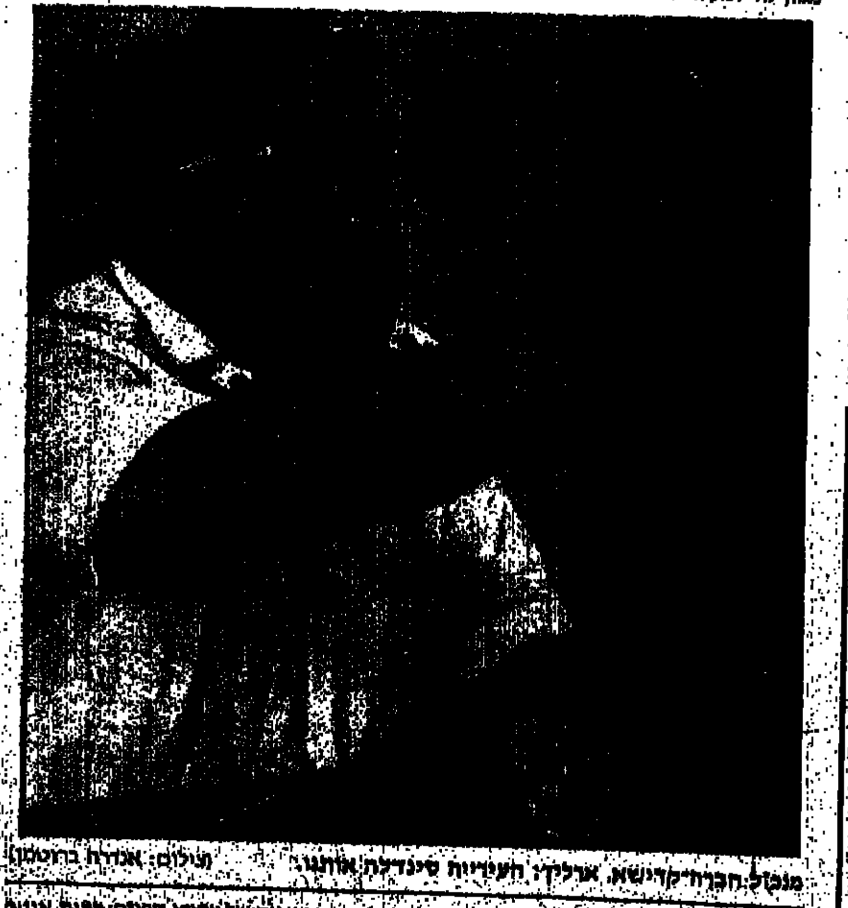

מנכ"ל חברה קדישא, ארליך: העירייה סינדלה אותנו.

(צילום: אנדרה ברוטמן)

מכתבים לידיד

„ימים נוראים" בטרם רוטאציה

נפתלי היקר,

כולם סופרים את הימים. אנשי המערך בפנים נפולות, בתחושת עצב ודאגה, ואנשי הליכוד בשמחה ובתקווה. „חילופי השלטון" בארץ יהיו בעוד שבועיים. יגיע תור הרוטציה, ופרס ושמיר יחליפו את לשכותיהם. לכאורה, שינוי פרסונאלי בממשלה המכונה ממשלת האחדות הלאומית, אך בעיני הבריות המערך יורד, והליכוד עולה לשלטון.

קשה להבין את עצבותם של אנשי המערך, שאי־אלה מהם עושים רושם כאילו הם מאוכזבים מהחילופין הללו. לפני שנתיים היו להוטים לחזור סוף סוף לשלטון, עד שהיה נדמה להם כי שנתיים של פרס זה נצח וכי עד לרוטציה יתחוללו תמורות כאלה שהרוטציה ממילא לא תתממש.

הם ניבאו שהממשלה תתפרק בטרם הרוטציה. אמנם המשברים לא חסרו, אך אף לא אחד מן המשברים הללו היה קשור בענייני מהות, בענייני מדיניות. דווקא בעניין זה ידעו שני חלקי הקואליציה לשמור על מודוס ויוונדי, שנקבע על־ידי קווי היסוד של הממשלה הזאת, אשר הנציחו את המדיניות של קודמתה, ממשלת הליכוד. סטאטוס־קוו של קיפאון. הליכוד אינו יכול אומנם להרחיק־לכת בדרישותיו המדיניות להתנחלות מאסיבית ביהודה ושומרון (ממילא בקופת האוצר אין כספים לכך) או להעלות הצעה להחלת הריבונות הישראלית על הגדה (דבר שגם בגין נרתע ממנו). אך גם פרס והמערך לא יוכלו להעלות את הצעתם, אשר בשמה הלכו לבחירות — נכונות לוויתורים טריטוריאליים, לפשרה תמורת השלום, לאופציה ירדנית־פלשתינית — כמירשם לפתרון הסכסוך.

מה שנותר, איפוא, הוא להאבק על הכבוד, ליצור משברים סביב עלבונות של שרון או מודעי. היו תמימים בתוך המערך, ואפילו פה ושם בשמאל האופוזיציוני, אשר היו קמים בכל פעם מספסליהם דרוכים לנפילת הממשלה ולפרידת המערך מן הליכוד, וכבר הצליחו להרכיב „ממשלה מצומצמת" או התכוננו לבחירות חדשות. אני זכיתי בכמה בקבוקי ויסקי (שעדיין לא קיבלתי אותם...) בהתערבות שבה טענתי, כי הממשלה הזאת לא תתפרק והרוטציה תתבצע כהלכה. אומנם רציתי להפסיד בהתערבויות הללו, אך ידעתי בביטחון מלא, כי הליכוד, ובעיקר יצחק שמיר, ישלמו כל מחיר (שאינו פוליטי) ואפילו יקריבו את יקיריהם: שרון (שכל „קורבנו" התבטא בהתנצלויות מאולצות) ומודעי שיצא לחופשה, אך כבר ממתין לשובו לממשלה.

מכיוון שאיש אינו מעלה על הדעת, כי בימים שנותרו עד ששמיר יעלה לשלטון יתרחש דבר מה שישבש את המהלך הזה, הרי שוב באים „המנחמים" וטוענים: אין דבר, אומנם שמיר יתחיל לכהן כראש־הממשלה, אך אל תצפה שהוא יזכה במחצית שלמה של הכהונה. פרס וחבריו יוכלו מעתה לנהוג באופן חופשי, ללא חשש שיואשמו בהפרת ההתחייבות לקיים את הרוטציה בראשות הממשלה. הם במצב הרבה יותר טוב מאשר היה הליכוד בשנתיים שחלפו. הליכוד נאלץ להבליג ולבלוע הרבה צפרדעים (מבחינתו) מפחד שלא יגיע ליום המיוחל של הכתרת שמיר כראש־הממשלה. לפרס לא יהיה מה להפסיד, הוא חופשי עתה מחשש של אי־ביצוע הרוטציה. הליכוד יוסיף להיות לחוץ בחרדה של פירוק הממשלה.

אומנם מטיעון זה יש הגיון מסויים, אך בידועי את הקונצפציה של אנשי מפלגת העבודה, אינני מוכן להמר עליה. להיפך, אני מוכן לשים שלושה בקבוקי ויסקי כנגד אחד בהתערבות שבה אני טוען, כי ממשלת שמיר תמלא את ימיה עם שנת 1988, עד יומה החוקי האחרון של הממשלה הזאת.

אומנם שמעון פרס רמז באחרונה, כי השותפות עם הליכוד תימשך כל עוד לא יתנגד הליכוד להמשך התהליך המדיני. פרס, אשר עשה בחודש האחרון מאמצים גדולים כדי להשחיל חוטים לתהליך הזה (ועידת אופראן, פסגה עם מובארק, השיחות בוושינגטון) טען, כי לא יתן לבזבז את ההישגים הללו. אך שימו לב לעובדה, כי הליכוד לא יצא כלל מגדרו נוכח הפעילות המדינית הזאת של פרס, אפילו כאשר דיבר על ועידה בינלאומית כמסגרת למשא ומתן עם הערבים, או כאשר המציא את המושג של „פלשתינים אותנטים" כפרטנרים למשא ומתן עם ישראל.

אומנם שמיר הסתייג מייד מוועידה בינלאומית, שבה הוא רואה „מרשם בטוח לכשלון מאמצי השלום", אבל לא דרש כלל להתעמת בנושא זה עם פרס. ראשית, משום שהוא יודע, כי מדובר בביצה שלא נולדה; שנית, משום שגם פרס, בהעלותו את הסיסמה הזאת, רואה בה יותר מוצר פירסומי (שיפור הדימוי הישראלי בדעת הקהל העולמית), מאשר אפשרות ריאלית, לאחר ההתניות הרבות שהעלה לכינוסה.

ואחרון, אחרון, לא כל כך חביב — שמיר הרי סומך על העקרון המנחה את עצם קיומה של „האחדות" בממשלה הזאת. זהו עקרון ההכרעה בקבינט, המורכב באופן פאריטטי מהמערך והליכוד. כל עוד לא תתקבל הצעה מדינית חדשה כלשהי ברוב קולות שבקבינט, ההחלטות הקיימות מחייבות (כלומר אלה שנתקבלו עוד על־ידי הממשלה הקודמת).

אומנם אפשר לטעון, כי אם יסתמנו בשטח, כלומר באזורנו, אפשרויות ריאליות של שיחות השלום, הרי שפרס לא יתן לבזבז אותן בגלל התיקו בקבינט. הוא והמערך כולו יאבקו על הכרעה חד־משמעית בעד צעדים מדיניים נועזים, עד כדי פירוק הממשלה, ויילכו לבחירות תחת הסיסמה „לא לבזבז סיכוי היסטורי לשלום ולקץ המלחמות". אך פרס יודע, כי „סכנה" כזאת אינה ריאלית. אפילו בוושינגטון שמע בחלונות הגבוהים, שאין מצפים שם בעתיד הקרוב לתפנית מדינית, ואין לוחצים על ישראל משום שעדיין אין כלל, לפי הערכתם, פרטנרים למשא־ומתן ממשי. מה שמבקשים בוושינגטון הוא, כי ישראל תמשיך להחזיק את תהליך השלום אפילו על אש קטנה, ובלבד שיהיו סימנים שמשהו נעשה בכיוון זה.

אני חושב, כי גם שמיר יוכל להשתלב באותה מדיניות של „כאילו" עושים מאמצים למען השלום. הסמנטיקה שלו תהיה שונה מזו של פרס. במקום ועידה בינלאומית ינסה שמיר להחיות את שיחות האוטונומיה, ידבר על „שלום תמורת שלום", ואולי ימציא איזה פטנט חדש שיעשה רושם, כי הליכוד אינו פחות רודף שלום מהמערך.

אחד הפרשנים האמריקנים הנודעים התרשם בצורה דומה מהופעותיהם של פרס ושמיר בימים אלה בארצות־הברית: „יהיה שינוי בסגנון אך לא במדיניות". שמיר עצמו, בראיון ל„קול ישראל" בשבת האחרונה, אמר אותם דברים. הוא מסתמך על קווי היסוד של הממשלה הנוכחית, ש„אם נקיים אותם בקפדנות, הרי שהממשלה תהיה מאוחדת במדיניותה". הוא יודע, כי על פי קווי היסוד לא תהיה כל תנופה מדינית.

מן השיחה של ראש הממשלה שמעון פרס עם שר החוץ הסובייטי שווארנאדזה „הודלפה" ההברקה של פרס כי „מהביצים אפשר לעשות חביתה, אך איש לא הצליח עדיין לעשות את ההיפך". לא הוסבר במפורש למה התכוון פרס. אומנם נרמז, כי כוונתו היתה להסביר לשווארנאדזה, כי במשך שנים (מאז מלחמת ששת־הימים) נוצרו עובדות בגדה. אך השאלה היא האם התכוון להתנחלויות. בלבד (שמפלגת העבודה מצהירה שאין לפגוע בהן גם לאחר כל הסדר). או לגבי ההימצאות הישראלית בגדה בכלל, מכל מקום, הסיפור על החביתה בוודאי ימצא חן גם בעיני שמיר.

פרס סופר את הימים, אלה ממש „ימים נוראים". ממשלת האחדות נולדה בחטא של שותפות בין תנועת העבודה והרביזיוניזם; שותפות שתוצאתה שיתוק מדיני. ספק אם מישהו מן השותפים יבקש מחילה על החטא הזה.

בידידות

מארק גפן

לא עין תחת עין

צדק ומשפט לא יחזירו לי את שלושת ילדי ■ העמדת הרוצחים לדין הכרחית, כי רק עמדה תקיפה תמנע הישנות של פישעי ארגנטינה — דברי רנה אפלבוים, ממייסדות תנועת האימהות הארגנטינית „פלאזה־דה־מאיו" ■ ראיון

מאת שלמה סלוצקי

נתון בין הפטיש לסדן. זהו התיאור הקולע למצבו הקשה של נשיאה של ארגנטינה, ראול אלפונסין, אשר התחייב במסע הבחירות שלו לפני שלוש שנים בפני אוהדיו — ובפני ארגוני זכויות האדם בפרט — למצות את הדין עם האחראים על חטיפתם, עינויים ורציחתם של עשרות אלפים בתקופת הדיקטטורה. ההתחייבות בעינה עומדת אך אלפונסין מאויים באופן ברור על־ידי הצבא, אשר אינו מוכן שיורחב מספר הנשפטים בעוון אותם פשעים, מעבר למעגל המצומצם של חברי החונטות לשעבר.

רנה אפלבוים, ממייסדות תנועת האימהות פלאזה־דה־מאיו וחברה בתנועה יהודית־ארגנטינית לזכויות האזרח, הגיעה לארץ כאורחת מפ"ם. שיחה עימה מאפשרת לנו להציץ מקרוב אל המציאות הארגנטינית המתוחה, ולבחון את „השואה הארגנטינית", כפי שהאורחת מגדירה זאת, שגם אותה „אין לשכוח ואין לסלוח".

הכרנו את רנה אפלבוים באוגוסט 1983, כאשר ראיינתי אותה יחד עם עוד מספר אימהות „נעדרים" יהודיות, בימי ההפגנות נגד חוק החנינה (חוק שנחקק על־ידי הגנרלים ושניקה אותם מכל אשמה לגבי תקופת הדיקטטורה, וזאת חודשים מספר לפני הבחירות). בימים ההם היה עדיין סיכוי קט ששלושת בניה של רנה אפלבוים — שנחטפו מבתיהם על לא עוול בכפם והיו אז בחזקת נעדרים — עוד יופיעו ויחזרו למשפחתם.

פגישה מחודשת זו נערכת בישראל בעת ביקורה, שהחל ביום חמישי שעבר, ושמטרתו: קיום סדרה של פגישות עם אנשי ציבור, אמצעי התקשורת ואינטלקטואלים, כדי לעדכן את הציבור הישראלי לגבי נושא זכויות האדם בארגנטינה. העידכון העיקרי נוגע להשהייה, למעשה, של תיקי החקירות נגד אנשי צבא, שהיו אחראים למעשי אלימות ורצח שהתרחשו בתקופת הדיקטטורה בין 1976 ו־1983. אלו הם רק חלק מתרגילים ביורוקרטיים של בית־המשפט הצבאי בארגנטינה, כדי שיחול על פשעים אלו חוק התיישנות, החל על מעשים פליליים רגילים, ובכך למנוע את הענשתם של עשרות ומאות אנשי צבא ומשטרה. המטרה העיקרית היא למנוע את חשיפתה של האמת על השיטות ומערכת קבלת ההחלטות, ומעבר לכך — להמנע מתקדים מחייב.

שיטה זו אינה מקובלת על ארגוני זכויות האדם ולא על רנה אפלבוים, הממחישה את המצב בסיפורה האישי: „כבר בפברואר 1984 הגשתי תלונה רשמית לבית המשפט לגבי חטיפתם והעלמותם של שלושת בני. הגשתי תיק מלא עדויות של אנשים שראו אותם במחנה ריכוז ואף נתנו שמות של מי שהיו אחראים בו על העינויים וההוצאות להורג, שהם כולם אנשי בטחון שמסתובבים כיום חופשי בינינו.

„הפרוצדורה היא, שתלונות כמו זו שלי חייבות להיבדק ראשית בבית־משפט צבאי החייב — על־פי חוק — להגיע למסקנות עד

(המשך בעמוד 8)

רנה אפלבוים, אורחת מפ"ם. „לא לשכוח, לא לסלוח". (צילום: שלמה סלוצקי)

עסקה עם הטרור

מאת ארנון יפה, פאריס

הסוציאליסטים בשלטון סגרו בנאיביות „לטובת המדינה" והם משלמים היום את המחיר. הימין היום ציני לא פחות, אך הוא לא התיימר להיות צדיק. עכשיו הטרור מתיש גם אותו. הרפתקאות טיבוע ספינת השלום של „גרינפיס" בניו־זילאנד על־ידי שרותי הביון הצרפתיים ועסקות עם ארגוני טרור ערביים, הכל למען „טובת המדינה", אינן מרפות מצרפת.

בעקבות הפיגועים הרצחניים ניתגלתה פה מסכת של יחסים חשאיים בין השלטון הצרפתי לבין קבוצות טרור ומפעיליהן, הן כאשר השלטון סוציאליסטי והן כאשר הוא ימני. צרפת כבר לא מסוגלת להלחם נגדם. שירותי הביטחון הניחו למחבלים פלשתינים ולבנונים חופש־פעולה עם פיקוח מרחוק. גם פרשת „גרינפיס" מתחדשת והאשמות מוטחות נגד הנשיא מיטראן עצמו. עם טרוריסטים הם מסתדרים, לפציפיסטים מטמינים פצצות. בשבועון ל„אקספרס" גילה, כי הנשיא מיטראן ידע ואישר את פעולת שירותי הביון נגד „גרינפיס". ראש השירותים דאז, אדמירל לאקוסט, מתאר כמי שהבטיחו לו באליזה: „לא יהיו לא קרבנות אדם, לא עקבות, לא ידעו על מעורבות צרפתית. הנשיא נתן הסכמתו."

לעומת זאת אסר מיטראן על ראש השירותים הקודם, סייר מריון, לחסל מפעילי טרור סורים שנהנו מחסינות דיפלומטית. עד כה העמיד מיטראן פנים כמי שרומה ולא ידע מאומה על הפעולה וכמי שנלחם ללא חת בטרור. האחריות למה שהוא כינה „פעולה נפשעת" הושלכה על האחרים. שר ההגנה הרנו הקריב עצמו כדי לחפות על הנשיא. לפי מסקנות העיתונאי ז'אק דה רוזי, שחיבר ספר על הפרשות האפלות בהן הסתבך השלטון הסוציאליסטי, „חקירה על שלושה סודות מדינה" — שיקר הנשיא לצרפתים. חמור הוא ששקר פוליטי אינו נחשב פה חטא.

מלכודות „טובת המדינה"

אין מצפים פה לשערורייה חדשה. הצרפתים תמכו בפעולה. מלכתחילה הם לא האמינו כי הנשיא לא ידע מאומה. ממשלת הימין הגדילה את הפופולאריות שלה בהשיגה את שחרור זוג השוטרים הבורי „טוראנגו". אך הספר מציג את השלטון הסוציאליסטי כתובבן מסוכן. דה רוזי מראה איך נפלו הסוציאליסטים בשלטון אל תוך מלכודות „טובת המדינה". סגרו לראשי השירותים החשאיים וחשדו בהם בעת ובעונה אחת. כלפי חוץ, שיחקו את המלאכים מגיני זכויות האדם. כלפי פנים הם הסתפקו בפעולות מלוכלכות. והובלו באף על־ידי קבוצות טרור שיעיות, סוריות ואיראניות.

ראשי השרותים עסקו במקח ובממכר עם חוטפי צרפתים או מבצעי פיגועים. הם טיפחו מנהיגי מליציות בלבנון, שסחטו אותם לאחר מכן. שלטון הימין התמיד במדיניות זו. ז'אק שיראק הסתבך עוד יותר מקודמיו.

זה עתה סיים שיראק, כפי הנראה, ונלית בריזה, עיסקה חשאית עם מפעילי הפצצות בפאריס. הוא נכנע, חרף התמיכה המאסיבית בדעת הקהל ללחימה תקיפה נגד הטרור. ראש שירותי הבטחון הפנימי „די.אס.טי". נשא ונתן באלג'יריה עם ראשי החזית העממית של ד"ר חבש. הושג אולי שקט זמני. השלטון הסורי המוכר כמקור של חתרנות וטרור, זכה להתנצלות צרפתית. בראיון עם שר החוץ, שערך „לה־מונד", הוא איים כי האשמות נגד דמשק תפגענה ביחסים בין שתי המדינות. הארכי־בישוף המושחת קאפוצ'י התקבל פה כמושיע. אופנועים צופרים מפלסים לפניו דרך ברחובות.

„אישיות רמת־מעלה"

אין פה עוד ספק, כי צרפת פועלת עתה לפייס את כל מפעילי הטרור נגדה. קאפוצ'י שריצה שלוש שנות מאסר בכלא רמלה על הברחות נשק לאש"ף, תואר פה כאישיות רמת מעלה ומקורב לנשיא אסאד. מסרו כי הוא ממלא תפקיד מתווך בין מפעילי הפצצות לשלטונות צרפת. הוא נועד בפאריס ביום שישי עם שר המשטרה רובר פנדרו, הממונה

(המשך בעמוד 8)

מאת אבי בניהו

משען חלול

צה"ל הכריז: מלחמת אסלות

מפקדי כל יחידות צה"ל אמורים לדווח בימים אלה למיפקדת מרכז הבינוי של צה"ל על יישום „פטנט פלומין" ביחידותיהם.

הפטנט: ברבבות מיכלי ההדחה של אסלות בתי־השימוש, הפזורים ברחבי צה"ל, ועל [..] אגף האפסנאות במטכ"ל ליישם בהם את „פטנט פלומין" להסבת מכלי ההדחה [..] לדו־כמותיים.

[..] צה"לי מפורט שהופץ ברחבי צה"ל, ניתנה מ"מ מפקד מרכז הבינוי, סא"ל יוסי [..] את המפקדים, על הצורך לחסוך במים ועל יעילות הפטנט. באחריות כל מפקד לדאוג [..] שמיכלי המים בבתי־השימוש בתחום שיפוטו, יהפכו לדו־כמותיים.

■ ■ ■

החיסכון עשוי להיות משמעותי ביותר. כל מיכל הדחה כזה מכיל 10 ליטר מים. אם החייל רק מטיל את מימיו, הרי שתוך לחיצה קלה על ידית ההדחה, יירדו 5 ליטרים שישמשו לשטיפת האסלה. במקרה אחר, החזקת ידית ההדחה מספר שניות נוספות, תוציא מהמיכל את כמות המים כולה (10 ליטרים).

בבדיקה שנערכה בצה"ל הסתבר, כי מכלי ההדחה של אסלות בתי־השימוש הם „זוללי" המים הגדולים ביותר. נו, כהתחשב בעובדה שצריכת המים השנתית של צה"ל היא 20 מיליון מטרים־מעוקבים, כל דרך לחיסכון מבורכת. גם זו.

השריר הגנוז

[..] קטן מאחורי הקלעים של „כנס [..]ל לרוחותיו", שנערך בשבוע שעבר [..] הירקון.

[..]למה חקוקה, נח"לאי ומדריך ספורט [..] 80, יש תחביב מיוחד: הוא מפתח [..]ריו. באחרונה אף זכה בתואר „אלוף ישראל [..] 30 בבניית גוף."

[..] „במחנה נח"ל", שם לא רגילים [..] מקרב החיל (בוודאי לא בתחום שכזה), [..] סיבה למסיבה. הצלמים מיהרו להנציח [..] „נח"לאי השרירי" בפוזה מיוחדת לשער [..], לקראת כנס הנח"ל, בו השתתפו [..] החליט פיקוד הנח"ל להפיץ את דבר [..] „במחנה נח"ל" בקרב הבאים. [..] מיוחדים ברחבי הפארק.

[..] שם, התרד לדמותו של החיל הח־לוצי, מיהר למחות על „השער הפרובוקטיבי", ומפקדי החיל מיהרו לאסוף מהדוכנים את אלפי הגליונות שטרם חולקו, וגנזו אותם. העלימו.

עכשיו מגיע תור השאלות: מה רע בנח"לאי שרירי? מי קבע שהשער צריך להציג תמיד נח"לאית חיננית אוספת צנון בהאחזות בערבה או לוחם מיוזע מהחטיבה?

יש כאן, במקרה הזה, שריר אחר שמוטב אילו לא הופיע. לא שריר השער. שריר הגניזה. שרירות המחשבה.

● „השער האסור" של „במחנה נח"ל". [..] מהדוכנים

מלחמת „ק" ב„ק"

סגורים בחומה?

לתנועה הקיבוצית אסור בשום אופן להסכים לאמירה הקובעת, שלא ניתן לשלב חברות בקיבוץ עם שירות ממושך בצבא הקבע.

הקיבוצים במדינה, אף־על־פי שהם מהווים רק 3־4 אחוזים מכלל האוכלוסיה, תמיד תרמו במשקלם הסגולי לחברה מעל ומעבר. אחת התרומות היא השירות בצבא הקבע. האמירה שאתה אינך יכול להיות חבר קיבוץ ובמקביל לשרת בצה"ל, נראית אמירה מאוד קיצונית. למעשה, אמירה זו קובעת, כי הקיבוץ אינו נוטל חלק באחד המאמצים הלאומיים המרכזיים של מדינת ישראל. לדעתי, מעולם גם לא אמרו זאת הקיבוצים, גם לא בימי ההתגבשות של הכוח העברי לפני 60 שנה ו־40 שנה. היה ברור לכולם שחברי המשקים יושבים שם ובתפקידים מרכזיים. היה גם מובן מאליו שהקיבוצים מכניסים לתוכם את הפלמ"ח ומשמשים לו אינקובטור ורק בתוכם הוא יכול לגדול.

גם היום נראה לי שאנשים, בתיכנון נכון של כמה שנים, יכולים להישאר חברי קיבוץ ואנשי צבא הקבע. זה לא דבר בתאוריה, יש הרבה דוגמאות של אנשים ששילבו קבע וקיבוץ ביחד. בתקופה הנוכחית, יישמע הדבר רע מאוד אם התנועה הקיבוצית תגיד שהיא לא משתתפת בצבא הקבע, פשוט יישמע לא טוב. אני לא רואה פגיעה בחיי קיבוץ אם חבר נשאר בצבא מעבר לארבע שנות השירות (שלוש שנות שירות + שנת קבע כתנאי לקצונה). זה לא יותיר אותו לקיבוץ? אנשים רבים עשו זאת והצליחו לאחר תפקיד מ"פ. צריך להכין תוכנית כזאת, שהחבר נמצא גם בקיבוץ וגם בצבא הקבע, להערכתי, זה עניין אישי שתלוי רק באנשים.

לצערי, קיים היום ניכור מסוים בין התנועה הקיבוצית לבין החברה הישראלית, ניכור שמישהו עשה אותו בכוונה. אסור לגרום לניכור נוסף גם בין הקיבוצים לבין הצבא. מה שיישאר אחר־כך זה שהקיבוצים ייחשבו לסגורים בתוך החומות של עצמם! אין דבר גרוע מזה לתנועה הקיבוצית עצמה, בלי לדבר כעת על מדינת ישראל בכלל. התנועה הקיבוצית בעצמה, צריכה להילחם מבפנים נגד התופעה הזו של בדלנות והסתגרות.

בתחום הקצונה הזוטרת, למרות שאין בידי, כרגע, נתונים ערכיים, חלו שיפורים. בתחום הקצינים הזוטרים בתנועה הקיבוצית וההליכה במסלול קצונה. אין הקיבוצים נופלים כיום משאר הסקטורים במדינה.

צה"ל ואגף כוח־אדם במטכ"ל, יהיו מוכנים לברוק לגופו של עניין ולגבש מסלולים אישיים לחברי־קיבוץ טובים שעשויים לתרום לצבא. מדובר במסלול אישי, לא כללי. אפשר יהיה להגיע לזה.

אלוף מתן וילנאי

הכותב הוא ראש אגף כוח־אדם של צה"ל

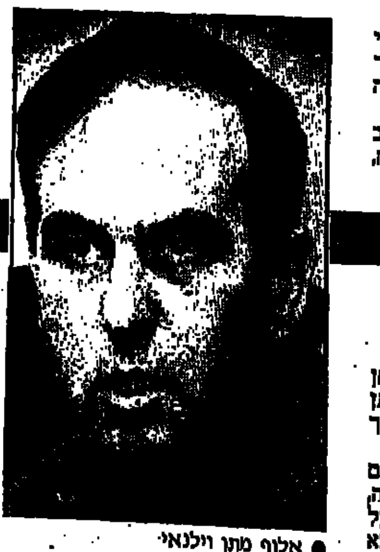

● אלוף מתן וילנאי

אין פיצוי על זעה

המקום: שטח אימונים של חטיבת הנח"ל במדבר יהודה, יום שישי שעבר, שעת צהריים. המעמד: ביקור ראש הממשלה, שמעון פרס, בנח"ל, שיחה עם חיילי גדוד, שאלות ותשובות.

כמו בכל ביקור של אח"מ בצה"ל, בהתחלה יש שקט, אין שואל ראשון, המפקדים מדרבנים, עד שבסוף נעמד לו עדי שפירא מחולון, חבר גרעין של „השומר הצעיר", ובפיו שאלה (ספק טענה) לראש הממשלה: „אנחנו חיילים לוחמים קרביים ותנאי המחיה שלנו בחטיבות החי"ר קשים מאוד, יחסית לשאר החילות, מים קרים במקלחות, 60 איש נדחסים בטיולית והאוכל מוגש ברשלנות. למה ה„ג'ובניקים" בחיל־האוויר ובקריה מקבלים יותר?

„אדוני ראש הממשלה, מדוע אין חלוקת משאבים בהתאם למאמץ שמשקיעים החיילים", שאל עוד עדי.

ראש הממשלה הקשיב בסבלנות. אולם הרמטכ"ל, רב־אלוף משה לוי, שניכר בו כי השאלה הרגיזה אותו, עמד על זכותו להשיב בעניין זה.

למטבע הלשוני „החייל הקרבי — פראייר לאומי", יש צד ישן. היה זה, כזכור, הרמטכ"ל, שלפני מספר חודשים שיגר איגרת ללוחמים בעניין זה, לאחר שרבו התלונות והפניות לעיתונות. רב־אלוף לוי ענה לעדי בתקיפות ובנחישות. כשניכר בו הכעס על עצם העלאת העניין: „התכלית שלנו ביחידות השדה היא לא להגיע למצב שנהיה מסודרים בנוחיות. לא להתמסר לחיים טובים יותר. בפירוש, אין תודה על הזעה שאתם משקיעים באימונים.

● רא"ל משה לוי מאחורי המסיכה — בביקור במרכז אב"כ (צילום: דו"צ)

אני נגד כל האווירה הזאת שאתם מפתחים פה", אמר. „כל אחד מכם שרוצה להיות פקיד — שיילך עכשיו להיות פקיד. חייל לוחם בתנאים של פקיד — זה לא צה"ל שאנחנו רוצים להקים. אני מציע לרדת מהעניין.

„הערכת החייל הלוחם — מקומה בלחימה, הפיצוי — גם הוא בלחימה. אין פיתוי טוב יותר לחייל לוחם מאשר הצלחה מבצעית. תשכחו מזה שיהיו לכם בשדה מקלחות וחדר אוכל בנוי. אסור להתבלבל. צריך לחשוב רק כיצד לשרת את המטרה. מי שיחפש כל הזמן תנאי מחיה — יבנה בצה"ל חיילי שוקולד."

ולחיילים העושים תקופת אימונים בחום הכבד של מדבר יהודה, אמר לוי: „תקופה אחת אתם באימון בדרום החם, אחר־כך תעלו לתעסוקה בצפון — זו ממש רוטאציה..." בנקודה הזו, התערב שמעון פרס והציע לרמטכ"ל: „אל תמליץ על רוטאציה. זה לא דבר טוב."

רשות הקורא

טוהר הנשק — גם בבתי החולים

מאז הקמתה נמצאת ישראל במצב מלחמה עם מדינות ערב הסובבות אותה, וכל הגברים בגיל 18־50 משרתים בצבא סדיר או במילואים. אנו לוחמים בטירור הזוכה לתמיכה לוגיסטית ומוסרית בחלקים גדולים של העמים הערביים השכנים. בכל המבחנים הללו ידענו לשמור על הנשק הסודי שלנו, „טוהר הנשק". וכלל ידוע ומקובל הוא עוד מימי ההגנה והפלמ"ח, שחייל אינו חייב למלא אחר פקודה לירות בילדים, נשים, זקנים וחולים חפים מפשע, ויסרב לפגוע בחולים על מיטת חוליים. בלה סופרין, מנהיגת אחיות בתי החולים, מעזה להופיע בטלוויזיה כ„צדקנית" ולטעון „אין לנו ברירה, אלא לנטוש את החולים". האומנם כך?

גם לו היו מנסים לגרשן בכוח מבתי החולים, חובת האחיות היא להיצמד לחולים שבטיפולן! מנין לה לגב' סופרין החוצפה והציניות להטיל את האחריות לחולים על כולם, מלבד האחיות עצמן?

תמה אני על שר הבריאות, על מזכ"ל ההסתדרות ועל ראש־הממשלה, שאין להם העוז והאומץ לגנות במלוא התוקף המוסרי את נטישת החולים. אין לכך כל קשר לצדקת או לאי־צדקת תביעותיהן של האחיות לשכר ותנאי עבודה הוגנים. את רמת הייעוד המוסרי של „אחיות רחמניות" אי־אפשר למדוד לפי תוספת תמריץ מ־42 ל־200 ש"ח לחודש.

על ציבור האחיות להתנער ולהשתחרר מהנהגה בלתי מוסרית זו. הוראות מטה השביתה שלהן הן הוראות בלתי מוסריות וכל אחות רשאית, וחייבת לסרב להן.

יוסף קליין, אשקלון

למה תאודורקיס?

ביקורו של הזמר והמלחין היווני מיקיס תיאודורקיס כמעט חולל סערה פוליטית בזעיר אנפין. צעירי „חרות" ו„התחיה" עשו יד אחת להפריע בהופעתו הראשונה. העתונאי עמוס קינן נטל על עצמו את מלאכת התיווך והפשרה בין השניים ולבסוף עבר הכל בשלום. הזמר הופיע, כמתוכנן. המפגינים משני המחנות נתנו גם הם „קונצרט" ועם ישראל חזר לסדר יומו הרגיל.

אולם דבר אחר, כולט וצורם את האוזן, לא בא לידי ביטוי מלא. כזכור, התבקש תיאודורקיס לקרוא הצהרה שבה הוא מגנה את אש"ף והמטרות שהוא מייצג. הוא סירב כמובן לנוסח כזה, ואפשר להבין מדוע. לעומת זאת אי־אפשר להבין מדוע לא פנו צעירי „חרות" ו„התחיה" באותה בקשה עצמה לפרנסואה מיטראן, מרגרט תאצ'ר, הלמוט קוהל, ואפילו לרונלד רייגן. אין זו רשימת שמות פחות מכובדת משמו של תיאודורקיס — בשמות אישים אלה תלויה מדיניות ישראל לטוב ולרע. עם מנהיגים אלה אנו נושאים ונותנים בזירות הבינלאומיות. איש מהמפגינים נגד תיאודורקיס לא פסל עדיין ולא הציע לפסול את מנהיגי מדינות אירופה וארה"ב. או לדרוש מהם לקרוא הצהרה כגנות אש"ף והמטרות שהוא מייצג. תיאודורקיס הוא קורבן מתאים למטרה זו. אין הוא מתיימר להיות פוליטיקאי או נציגו של גוף פוליטי כלשהו. אין הוא מייצג אלא את עצמו. יותר מזה הוא מהווה נכס ציבורי כאמן שנלחם על רעיונותיו, שילם ומשלם בעבורן מחיר יקר.

אבי גרין, תל־אביב

רוטנברג ותנועת העבודה

הקשבתי בהתרגשות לתוכנית הרדיו שהוקדשה לפנחס רוטנברג ז"ל, על פעילותו ברוסיה לפני המהפכה ואחריה בצעירה הראשונים.

עם בואו לארץ, בהיותו מהנדס, יזם והקים ופיתח מפעל אדיר לחישמול ארץ־ישראל. בתוכנית סיפרו חלוצי העובדים בנהריים על חוויותיהם באותם הימים, עד להריסתה של נהריים ונפילתה בידי הירדנים. כולם ציינו את דמותו העשירה של רוטנברג.

בהקשר זה נזכרתי בסיפורו של ברל כצנלסון: כשהגיע המהנדס רוטנברג לארץ הוא סייר בכל הירדן והגליל העליון לצורך בדיקות טכניות. בתום הסיור אמר למלוויו „אין לי במה להתחיל. אין לי כסף". אז התכנסו ראשי תנועת העבודה — ברל כצנלסון, שמואל יבניאלי, רמז, טבנקין — והחליטו לאסוף סכום כסף כדי שרוטנברג יוכל להתחיל במפעלו האדיר. היה זה ברל כצנלסון שהביא את הכסף הראשון לרוטנברג.

צר לי מאוד שלא הוזכר בשידור הזה דבר תרומתה של תנועת העבודה להקמת חברת החשמל.

ישראל קרגמן, תל־אביב

המכתבים המתפרסמים לאחר עריכה לשונית וקיצורים. [..] הקוראים הפונים למדור מתבקשים לכתוב בקצרה, בנושא אחד בלבד ובצירוף [..] כפולים בין השורות.

המערכת

מרכבות הברזל (ג')

גם פשוט, גם חכם — וחי הרבה

התהליך של שיפור צי הטנקים קיבל תנופה רבה, ומשימות פיתוח רבות הוטלו לביצוע על חיל החימוש ועל מפעלי מערכת הבטחון. בתחומים רבים ומגוונים: פותחו אמצעי־סער לשיריון ואמצעי סימון לפרצות בשדות מוקשים, פותחו אמצעים להגברת שרידות השריון ומיגונו בשדה הקרב — מערכות מיסוך־עשן, מערכות כיבוי־אש חדישות אוטומטיות ומערכת מיגון ראקטיבי נגד טילי נ"ט.

גם תחמושת הטנקים שופרה, הוכנסו לשימוש קליעים חדשים בעלי כושר חדירת שריון גבוה, בטנקים הורכבו מערכות ייצוב השומרות על כיוון התותח בכיוון הרצוי, גם כאשר הטנק נע, הוכנסו לשימוש מערכות ירי חדישות, משופרות, העושות שימוש במחשבי יד מתוחכמים ומדי־טווח מדוייקים, ושופרה עקב כך יכולת הטנקים ללחום ולפגוע במטרות האויב. במקביל, החל מפעל הטנקים בהסבתם של כלי השריון הקיימים לקליטת המערכות החדשות. כיום הכנסתם של טנקים מדגמים חדשים ומשופרים למערך השירות היא חיזיון יום־יומי.

■ ■ ■

בשנים האחרונות, לאור המצב הכלכלי הקשה שמדינת ישראל נקלעה אליו, צומצם תקציב הבטחון של צה"ל באופן דרסטי. מצב שחידד את החובה להתארגן ולמצוא דרכי־פעולה הולמות מצד החילות העוסקים בפיתוחו ואחזקתו של צי הטנקים בצה"ל.

מדיניות האחזקה שננקטה עד כה, הגם שנעשו בה שינויים מהותיים במשך השנים (הכנסת הטנקים לאחסנה יבשה תחת כיסויים, כשהם מוכנים למלחמה — שיפור שהביא להגברת הכוננות של צה"ל, היטיב את מצב הכלים שעמדו לרשות הכוחות הלוחמים והביא לחיסכון ניכר בכוח־האדם שנדרש לביצוע האחזקה השוטפת; הגדלת המרווח בין מועדי טיפולי האחזקה היזומים של השריון בכ־50 אחוז ועוד) ומדיניות פיתוח צי הטנקים, נבחנו ונשקלו מחדש, תוך קביעת שיטות חדשות, יעילות יותר, להשגת המטרות הנדרשות.

■ ■ ■

עיקר ההדגשות שניתנו, ואשר מהוות את הקו המנחה בפעילות הפיתוח והאחזקה הן:

● כניסה לפיתוח והצטיידות במערכות המיועדות לתת מענה לאיומים קיימים ולכאלה הצפויים להופיע בזירה, תוך מתן עדיפויות לפי סדר חשיבותן ומגבלות התקציב.

● ביצוע מחקרי עלות־יעילות מול כל שיפור מוצע ומימוש הפיתוח והצטיידות רק למערכות שיעילותן הוכחה מעבר לכל צל של ספק.

● התכנסות בעיקר על שיפור השריון הקיים תוך הכנסת מערכות חדישות לפלטפורמה קיימת והעלאת האיכות, במקום רכישת שריון חדיש שעלותו גבוהה.

● הכנסתן לשימוש של מערכות מתוחכמות אך פשוטות לאחזקה ולהפעלה, ובעלות אורך־חיים רב — טכנית ומבצעית כאחת.

● העלאת איכות הטנקים מדגמים מוקדמים באופן משמעותי ודראסטי, תוך הכנסת שיפורים מינימליים וזולים המתחייבים מבחינה מבצעית ואחזקתית לטנקים החדישים יותר.

● שילוב תהליך השיקום — בו מרוענות מערכות השריון הקיימות ומבוצעים טיפולי אחזקה עמוקים להעלאת כושרו הטכני (בתהליך ההסבה) בו מוכנסות לשריון מערכות מודרניות משוכללות.

● עידכון ורענון של הוראות האחזקה ושינוי תהליכי העבודה, במטרה להביא להתייעלות וחיסכון רבים בכל הניתן, כל זאת ללא פגיעה במצב כשירות השריון.

שא"ל ג.

הכותב אחראי על הטיפול בטנקים בחיל החימוש

לא עין תחת עין

(המשך מעמוד 6)

שישה חודשים מתחילת הטיפול. לאחר תקופה זו התיק יעבור לערכאה אזרחית, אם עדיין לא הוגש כתב־אישום. העובדה שכמעט שלוש שנים לאחר הגשת התלונה עדיין לא נקראתי להעיד, מדברת בפני עצמה לגבי רצינות וכוונות השופטים הצבאיים.

„בית המשפט הצבאי מבקש דחייה אחר דחייה ועם חלוף הזמן הבנו שמדובר בהשהייה מכוונת, כדי לטעון להתיישנות המקרים, כאילו שמדובר במעשים פליליים רגילים, והחלטנו לדרוש מהפרלמנט הארגנטיני חקיקת חוק שימנע התיישנות הפשעים שנעשו בתקופת השואה הארגנטינית".

— כיהודייה את מודעת למשמעות המילה „שואה" עבור העם היהודי. האם ראוי להשתמש בביטוי זה לגבי שנות הדיקטטורה הצבאית בארגנטינה?

„בלי לחזור על הטענות בדבר התנכלות מיוחדת ליהודים, שנפלו בידיהם של שליחי המשטר הצבאי, ניתן בהחלט להגדיר את השואה הארגנטינית ככזו — גם כאשר אין שום יכולת להשוואה מספרית ביניהן — כי בשתיהן נעשה שימוש בשיטות אלימות של מעצר, עינויים, מחנות ריכוז, אונס ורצח המוני".

— בפגישותיך עם חברי־כנסת ואישים פוליטיים בישראל את מתעתדת לבקש סיוע של הכנסת בפנייה לפרלמנט הארגנטיני, כדי שזה יבטל את חוק ההתיישנות לגבי פשעים נגד האנושות, כגון הרצח וההעלמות. מה גורם לכן לחשוב שכנסת ישראל תתפנה לנושא זה?

„אני בטוחה שאמצא אוזן קשבת במדינת ישראל לבקשתי. כי ישראל היא שסיפקה לנו את התקדים הפרלמנטרי לדרישתנו, כאשר ביטלה — ובצדק — את חוק ההתיישנות לגבי פשעים נגד העם היהודי".

— האם אינכם חוששים, שתביעותיכם לגבי התיישנות ולגבי הרחבת מעגל המועמדים לדין בגין הפשעים האמורים, עלולה לגרום לתגובת־נגד של הצבא, שתטרוף את הקלפים ותחזיר את מצב העניינים עשר שנים אחורה, לדיקטטורה צבאית בה לא תתקיים שום מידה של צדק ושוחררו גם אלו מבין הגנרלים שאכן נשפטו?

„זוהי שאלה חשובה, שאיננו מבטלים בשום פנים ואופן. היא אכן מדאיגה אותנו מאד, גם אם אנחנו בדעה שאין בטחון ואין ערבות שהגנרלים יעזו לחזור לשלטון בכל מקרה. לא ברור אילו נסיבות עלולות להשיב את הגנרלים לסורם. מה מסוכן יותר — עמדה גאה ואמיצה נגד הגנראלים או אולי התנהגות פוליטית ותרנית ושפופה?"

— האם אתם מעוניינים בנקמה על שאירע לקרובי המשפחה שלכם?

רנה אפלבוים: „בהחלט לא. איננו דורשים עין תחת עין, לא שהחוטף יחטף, המענה יעונה והרוצח יומת בדם קר. אנו דורשים אך ורק צדק, ושהרוצחים ייעצרו ויישפטו. הכל במסגרת החוק ודבר לא מחוצה לו.

„צדק ומשפט לא יחזירו אלי את שלושת ילדי. אבל יש להבין שרק תמימים או מיתממים יכולים לחשוב שבעזרת כינור ונעימה שקטה ניתן להרגיע אריה זועף. רק עמדה תקיפה עשויה למנוע שמקרה כמו זה של משפחתי ועוד עשרות אלפים בארגנטינה לא יחזרו על עצמם שם או במקום אחר בעולם. ושוב, כיהודייה, עלי לומר, שגם כאן חובה עלינו לא לשכוח ולא לסלוח".

עסקה עם הטרור

(המשך מעמוד 6)

על המשא ומתן עם המחבלים באלג'יריה. מעריכים כי קאפוצ'י הביא עימו לפאריס את התנאים הסוריים להפסקת־אש.

שיראק שיגר, מיד אחרי האיומים שהגיעו מדמשק, את שר שיתוף הפעולה מישל אוריאק לסוריה. הוטל עליו כפי הנראה להתנצל בפני השלטון הסורי על האשמתו כמושך בחוטים מאחורי מטמיני הפצצות בפאריס. הוא נועד עם סגן הנשיא, עבדל חליל חדאם. השבועון „קאנר אנשיין" מסר, כי בישיבה באליזה הציגו שר ההגנה ז'ירו וראש שירותי הביון „די.ג.אס.אי." גנרל אימבו בפני הנשיא מיטראן ראיות, כי הסורים הם מפעילי הטרור בפאריס ובדרום־לבנון נגד הכוח הצרפתי. שיראק הסיק כי צריך לשאת ולתת איתם, כדי לשים קץ לסחטנות.

עדיין לא מצאו כאן שיטה אחרת לסכל פיגועים. הארכיבישוף קאפוצ'י הובל במכונית רשמית, בגלימת כומר, אל בית הכלא „סנטה", הוא נועד עם המחבל עבדאללה כשעה בתאו. מעריכים כי מפגש זה בכלא כלול בעסקה שהושגה בתיווך אלג'יריה. קאפוצ'י הוא ידיד של שר החוץ לשעבר רולנד דומא, שהגן עליו בעת משפטו בישראל. דומא ביקש מקאפוצ'י לתווך, בשעה שכיהן כשר החוץ, בשחרור הדיפלומט ג'יל פירול.

זה שבוע לא התפוצצה שום פצצה. לפי פירסומים בעיתונים, השלטון הסוציאליסטי ושלטון הימין אחריו העניקו חופש תנועה לאחים עבדאללה ולאנשיהם, על ראשם מוטל היום פרס, הם נכנסו ויצאו מצרפת ללא הפרעה. דודה של הצעירה דהר, המבוקשת על הטמנת פצצות, אמרה כי היא גרה אצלו בגלוי וללא פחד מהמשטרה הצרפתית. „קאנר אנשיין" ו„ליברסיון" גילו, כי ראשי השירותים החשאיים לא נלחמו נגד הטרוריזם, אלא עשו איתן עסקים. הם ניהלו מגעים שוטפים עם אירגוני טרור כמו „החזית העממית לשחרור פלשתין" של ד"ר חבש, עם אש"ף ועם אבו־ניראל. עיסקה עם אנשי עבדאללה כדי לשחררו שובשה בשל התערבות אמריקאנית. הממשלה לחצה על השופטים להקל בגורדינו ולהסדיר לו זיכוי מחוסר הוכחות.

יוזמות פיוס

עכשיו מנסים לרצות את מפעילי הסחטנות ביוזמות מדיניות. „לה־מונד" הטיל ספק אם ההצהרה על זכות הפלשתינים להגדרה עצמית „תרגיע את אלה שאינם רוצים בקיום ישראל". באליזה מסרו, כי הנשיא מיטראן הבטיח לראש ממשלת ירדן זייד אל־ריפעי לגייס את האירופים, כדי להעניק משקל ליוזמה להקים ועידת הכנה במזה"ת. הצעה להקים ועדה, שתכלול את חמש החברות הקבועות של מועצת הבטחון, על מנת לכנס ועידה בינלאומית על המזרח־התיכון, עלתה בשעת ביקורו בקרמלין. מיטראן אמר, כי ללא שיתוף ברית־המועצות בתהליך השלום, לא יושג מאומה. סוכנות „טאס" שיבחה בהתלהבות יוזמה זו.

לראש הממשלה פרס מצפה כאן ביקור קשה מקודמו. השגריר עובדיה סופר עדיין לא הבין את המתרחש. לדבריו, הוא אינו מאמין ליוזמה צרפתית חדשה. ראש הממשלה ז'אק שיראק גם לא גינה את ישראל בנאומו באו"ם. הוא רק הביע את תמיכת צרפת בהגדרה עצמית לעם הפלשתיני.

חוגים יהודיים הביעו חשש שמא עיסקה עם אירגוני הטרור עלולה לסכן את בטחון הקהילה. עיסקה כזו פירושה חופש תנועה למחבלים בצרפת. אבל המשטרה עצרה אתמול ארבעה צרפתים מקורבים לארגוני הטרור הערבי, אחרי שביקרו בדמשק יחד עם המחבל פרדריק אוריאר. הוא עצמו התחמק מהשוטרים ונעלם.

שירותים חשאיים מגוייסים

אבל הבעיה אינה משטרתית, אלא פוליטית. השירותים יודעים הכל, אך זה לא עוזר. בעיני השלטון נראה כי לחימה בטרור מנוגדת לאינטרסים הצרפתים. „לה מונד" כתב, כי מופיעה סתירה ישנה בין יומרת צרפת למלא תפקיד היסטורי במזרח־התיכון לבין הפיתוי שלה לשאת ולתת עם הטרוריזם. הטרוריסטים השכילו להפיק רווח מסתירה זו, כאשר מסרבים להעניק להם מקלט הם חוטפים בני־ערובה צרפתים.

הצרפתים השתעשעו באשליות, כי תמיכה פוליטית במדינות קיצוניות ותנועות טרור ומליציות, כאש"ף, אמל, הדרוזים, סוריה, תקדם את האינטרסים שלהם במזרח־התיכון. עתה כל אלה אוסרים עליהם מלחמת טרור.

השירותים החשאיים גוייסו למלא תפקיד ראשי במדיניות הפרו־ערבית של שלטון הימין. הם אינם מנהלים מאבק נגד הטרור הערבי. ראש שירותים אלה לשעבר, תחת שלטון פומפידו ודיסקאר, הקונט אלכסנדר דה־מארנש, יצא משתיקתו. הוא מתאר בספר איך רקם קשרים עם העולם הערבי. הוא מספר כי בארוחה עם ראש הביון העיראקי, שאקר, הוא הורה כי הפעם מפעילים טרור באירופה. בזמן כהונתו ייחסו פה לשירותים העיראקיים פיצוץ במסעדת סטודנטים יהודית. דה־מארנש מודה בעקיפין כי השירותים החשאיים ידעו שאלה העיראקים, אך לא עשו מאומה. לטענתו, שיכנע את שאקר וסאדם חוסיין לשים קץ לתמיכה בטרור.

דה־מארנש מודה בגלוי, כי הנשיאים פומפידו ודיסקאר ניהלו מדיניות פרו־ערבית, כדי למכור נשק למדינות־ערב. שירותי הביון שימשו כמכשיר לקידום מדיניות זו. לדבריו, מדיניות פרו־ערבית זו נמשכת היום.

גל הטרור, החטיפות והגוויות הצרפתיות בלבנון מעורר ספק לגבי יעילותה של מדיניות זו. דעת הקהל הצרפתית מתחילה להתקומם נגדה. אזרחי צרפת חשים מושפלים. „אנו מחזקים את הרושם כי צרפת עומדת למכירה", צוטט פקיד בכיר ב„לאקספרס". בעיתונים מופיעים מאמרים התוהים על תפקיד צרפת במזרח־התיכון, עם מסקנות „כי המשחק היומרני נגמר". ב„לה־מונד" נכתב, כי „האחים עבדאללה אינם אלא חלק נראה של קואליציה, שיעדיה לחסל כל השפעה מערבית באזור. האם צרפת מסוגלת להתנגד להן?"

ב„קאנר אנשיין" נכתב, כי „התפקיד שמתיימרת צרפת לשחק הוא מעל ומעבר ליכולתה. חוסר האונים מאוזן בדיפלומטיה מאקיאבלית מוגזמת. סוחרי הנשק פעילים מאוד, נוכחות צרפת בלבנון תמוצה בקרוב רק בבני ערובה ובגוויות". העיתון קורא „למיתון השאיפות, ולהבהרת היעדים שלנו במזרח־התיכון".

לא עושים טובות

● הסכם הסחר החופשי עם ארה"ב יפעל בעיקר לטובת האמריקנים

חתימת הסכם איזור הסחר החופשי בין ישראל וארה"ב לא היתה כלל מעשה אלטרואיסטי מבחינת ארה"ב. ההסכם פותח אפשרויות והזדמנויות חדשות לפני שני הצדדים, אך תועלת רבה יותר תובל לחשוק דווקא ארה"ב — מעריך בראיון ל„על המשמר", ג'יימס קלי, סגן עוזר שר המסחר האמריקני, הממונה על נושאי הסחר במזה"ת. במלאת שנה להיכנס ההסכם לתוקף, שמעתי מפי קלי על מצב הדברים ב„צד האמריקני" שלו.

עדיין אין נתונים סטטיסטיים המסכמים את השנה, ועובדים על איסופם ועיבודם. כללית, עדיין נמצאים בשלב ההכרות וההסברה. „יש להבין", אומר קלי, „שהכלכלה האמריקנית אינה מכוונת בדרך כלל ליצוא. למרות שלעתים קיים רושם הפוך, היצרן האמריקני מסתפק לרוב בשוק הפנימי, ואף איננו מודע לאפשרויות היצוא. בשנה שחלפה מאז חתימת הסכם איזור הסחר החופשי (FTA) היתה התעניינות רבה. מאות פנו אלינו. כן קיימנו כ־20 סמינרים, באזורים שונים בארה"ב, על מנת להביא אליכם את הבשורה. לקראת השנה הבאה מתוכנן סיבוב שני של סמינרים כאלה".

הסמינרים מאורגנים ע"י משרד המסחר האמריקני, בשיתוף עם לשכות המסחר המקומיות, לשכת הציר הכלכלי בשגרירות ישראל בוושינגטון והמשלחת המסחרית בניו־יורק. בסמינרים מספקים נציגי סוכנויות אלו מידע והדרכה אשר למהות ההסכם, ההדרגתיות שבהפעלתו ויישומו המעשי. הסמינרים נערכו על־פי תחומים מקצועיים. בשבוע שעבר, למשל, הרצה קלי בסמינר של נציגי תעשיות אלקטרוניקה בסאן־חוזה שבקליפורניה. שיתפו איתו פעולה הציר הכלכלי של ישראל בוושינגטון, פנחס דרור, והשר ארנס. נכחו מנהלי חברות, נציגי תעשיות ועורכי־דין שייצגו חברות ובעלי הון. גם בסמינר זה הוסברו בשפה פשוטה ומעשית עקרונות ההסכם, יתרונותיו לאיש העסקים האמריקני וכיצד ניתן לנצלו.

„מעניין", מתחייך קלי, „שתופעה חוזרת ונשנית התבלטה גם הפעם: הנוכחים משתייכים למעין שני מחנות; מצד אחד, אנשים שמניעים אישיים, דתיים או ציוניים מביאים אותם לסמינר. מאידך, אנשים שהמניע היחיד שלהם הוא ביזנס טהור".

לדבריו, ההסכם בין ישראל לארה"ב מיוחד במינו בשני מובנים. „ראשית, הוא הראשון בסוגו לגבי ארה"ב וישמש מודל להסכמים עתידיים שייחתמו עם מדינות נוספות. שנית, הוא מכסה קשת רחבה של מסחר בשירותים (ולא מוצרים בלבד). כלומר, נוסף על תוצרת חקלאית, תעשייתית וכו', מוסדר גם הסחר בשירותים כמו תחבורה, תיירות, תקשורת, בנקאות, ביטוח, הנהלת חשבונות, ייעוץ משפטי ומנהלי, שירותי מחשב ופרסומת.

במשך שנים נהנתה ישראל מיתרון יחסי על פני ארה"ב בסחר עימה, מציין קלי. משנת 1976 נכללה ישראל במערכת הג'י.אס.פי — מדינות הנכללות בה יכולות לייצא לארה"ב כ־2700 מוצרים פטורים ממכס. לעומת זאת, הורידה ישראל את שיעורי המכס (ולא ביטלה) על 130 מוצרים אמריקניים בלבד. כך, מתוך סך־הכל היצוא האזרחי האמריקני לישראל ב־1984 (2 מיליארד דולר), יותר ממחצית היתה חייבת במכס. בעוד 90% מהיצוא הישראלי לארה"ב (1.7 מיליארד דולר) היה משוחרר ממכס.

היצוא כדאי יותר

יותר מכך, אומר קלי. היצוא התעשייתי האמריקני מוצא עצמו יותר ויותר כשידו על התחתונה, לעומת הסחר הישראלי עם מדינות השוק המשותף. גורמת לכך הורדת המכסים ההדרגתית שתושלם ב־1989. לגבי מוצרים רבים, היצרנים האמריקנים מתחרים ישירות עם אלה האירופים, בשוק הישראלי. ה־FTA הישראלי־אמריקני מבטל עמדת נחיתות זו. בסופו של דבר, יאפשר ליצואנים האמריקנים גישה חופשית לשוק של 8 מיליארד דולר.

גורם חשוב המצטרף לתמונה הוא ירידת ערך הדולר. היצוא הופך לכדאי יותר. קיים תמריץ חזק יותר ליצרן האמריקני לבדוק אפשרויות יצוא. גם התייצבות הכלכלה הישראלית הופכת את השוק הישראלי לאטרקטיבי יותר, אומר קלי; מתאפשרים מסחר והשקעות באווירת בטחון יחסי.

במשרד המסחר האמריקני עומדים לרשות היצרן ואיש העסקים המרכז הישראלי למידע, בראשות אליס קליינוואקס, המספק חומר רב ומפורט על הכלכלה והשוק הישראליים. רשימות של הצעות עסקיות, חברות ישראליות המחפשות „משקיעים ושותפים אמריקניים, דו"חות שנתיים של חברות ישראליות, מידע לגבי רשיונות, אישורים וכד' מסופקים לכל דורש. המרכז, ביוזמתו, אף עוקב אחר חברות ואנשים שהביעו התעניינות ראשונית, כדי לסייע ולפתור בעיות במידה שהן מתעוררות. אליס קליינוואקס מעידה על עצמה כי עבודתה נעשית „מתוך הבנת חשיבות ההסכם והפוטנציאל הרב שבו למשק האמריקני". מדליון זהב קטנטן בצורת ספר תורה התלוי על צווארה עשוי לרמוז שעניינה בנושא גולש מעבר לשעות העבודה הרשמיות.

בתשובה לשאלה מציין קלי, כי אכן קיימות גם בעיות עימן יש להתמודד. ראשית הביורוקרטיה: „שלא כמו בארה"ב, בה פועל הסקטור הפרטי לגמרי בנפרד מהסקטור הממשלתי, בישראל שני הסקטורים משולבים במידה רבה. כמו במדינות רבות אחרות. סחר החוץ נשלט ע"י הממשלה, מה שמקשה על קשר ישיר. לדבריו, התהליכים הביורוקרטיים המורכבים מקשים על היצואן האמריקני הפוטנציאלי ולא אחת מרתיעים אותו לגמרי".

עם זאת הוא מאמין שהורדת המכסים והתקדמות ביישום ההסכם „ינקו את המעבר" ויאפשרו קשר ישיר ופשוט יותר בין הסקטורים הפרטיים.

כלכלות דומות

בתוך ארה"ב עצמה מקשה אווירת הפרוטקציוניזם, המתבטאת בהצעות חקיקה שעלולה להגביל את ה־FTA בין ישראל לארה"ב. רק לפני כשבועיים נהדף ניסיון כזה שאמור היה להגביל יצוא טקסטיל לארה"ב. קלי מסביר, שבתקופת בחירות (השנה לקונגרס ואח"כ יחול המירוץ לנשיאות), נתון להבין הלך רוח זה. הסיסמה של „הקטנת הגרעון" היא נוחה מאד למכירה, גם אם האמצעים הם לטווח הקצר בלבד. הוא עצמו משוכנע כי בטווח הארוך דווקא הסכמים כמו זה שנחתם עם ישראל, הם שיביאו להרחבת היצוא האמריקני ובדיעבד לצמצום הגרעון. כבר החלו בשיחות עם קנדה ואחרות מתכוונים לבדוק אפשרות חתימת הסכמים דומים עם מדינות נוספות.

ביחס לישראל צופה קלי המשך ההתפתחות החיובית: „אנו צופים שהסכם הסחר החופשי ירחיב את היקף הסחר כולו, כך שהיצוא שלנו לישראל יגדל מהר יותר מאשר בעבר. הניסיון של ישראל עם השוק המשותף מוכיח שזוהי ציפייה סבירה. הסחר הכולל בין ישראל למדינות השוק המשותף יותר מאשר הכפיל את עצמו — מ־2.4 מיליארד דולר ב־1975 ל־5 מיליארד ב־1980. באותה תקופה גדל היקף הסחר בין ישראל לארה"ב ב־60% בלבד".

קלי מסכם בביטחון, כי ה־FTA יהיה לתועלתן הרבה של ישראל וארה"ב כאחת: „יותר מכל מדינה אחרת בעולם, כלכלתה של ישראל דומה לזו האמריקנית. שתיהן מתפתחות בכיוון של שירותים ותעשיית אלקטרוניקה. הדמיון, ההתאמה והמאמץ המשותף להקל על הסחר ההדדי, יאפשרו את המשך יישום ההסכם לטובת שני הצדדים".

דליה רפאל, וושינגטון

אפשר גם בלי פיחות

כל עיתוני שווייץ ציינו מלאת 50 שנה לפיחות האחרון של הפרנק השווייצי.

לאחר שממשלת בלום בצרפת השכנה הודיעה על פיחות הפרנק הצרפתי שווייץ הלכה בדרכה, ובלילה שבין ה־27 ל־28 בספטמבר 1936 פיחתה את המטבע המקומי ב־30%. בעיצומו של המשבר הכלכלי העולמי, החליטה ברן על הפיחות, לאחר שבין ינואר־ספטמבר של אותה שנה ירד היצוא כ־70 מיליון פרנק ומספר המובטלים הגיע בסתיו ל־125,000 איש, והתעלמה מההתנגדות העזה לפיחות מצד הבנקים.

מאז, מצב כלכלת שווייץ שונה לחלוטין ומעורר פליאה בעולם כולו, נכון, בינתיים הונהגה ניידות מטבע, אבל עובדה היא שהפרנק השווייצי מבוקש מאוד בימינו — ערכו לעומת הדולר עלה ב־40% מאז תחילת השנה.

יוסף אלפרין, ז'נבה

גידול ניכר ברווחי „פועלים השקעות"

הרווח הנקי של החברה להשקעות של בנק הפועלים למחצית הראשונה של 1986 הסתכם ב־805 אלף ש"ח, לעומת 192 אלף שקל בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 319 אחוז.

לטענת מנהלי החברה, תוצאות העסקיות החיוביות נובעות מהשקעות חדשות בענפי התעשייה, המחשבים, המסחר והשירותים. במחצית הראשונה של 1986 רכשה „הפועלים טכנולוגיות", חברה־בת של החברה להשקעות, מניות בחברה „ביוהייטק (ישראל)", העוסקת במוצרי דיאגנוסטיקה.

„הפועלים טכנולוגיות" מזרימה אמצעים כספיים למפעלים עתירי־ידע, על־ידי כניסה לשותפות בחברות קיימות או בחברות בהקמה, כדי לאפשר את ביצוע המחקר והפיתוח ולסייע בתחילת תהליך הייצור.

„מפעלי אלקטרודות זיקה", חברה מסונפת של החברה להשקעות, מוזגה בתחילת השנה עם חברת „אוניברסל מפעלי אלקטרודות לריתוך", ומעריכים כי המיזוג יתרום לשיפור התוצאות העסקיות של שתי החברות.

א.נ.

קטנוע וספה המותאם לעבודות חקלאיות והיכול למלא פעילותו של טרקטור הוצג בשבוע שעבר ב„אגריטק". ה„טרקטורית" תוכננה במיוחד לעבודות חקלאיות במטעים, בפרדסים ובשדה ומתאימה במיוחד לטיפול במערכות השקייה ולאיתור מזיקים. היא גוררת עגלה במשקל כולל של 500 ק"ג, מרססת או כלים חקלאיים אחרים.

נגד הזרם

לא לשפוך — אך גם לא לייבש את המשק

השאלה האם יכולה ישראל לוותר על מדיניות מוניטארית עצמאית, ולהיצמד בתחום הריבית לשיעורי הריבית המקובלים בעולם, מהווה כיום אחד מנושאי המחשבה בבנק ישראל. היצמדות לשוק הריבית העולמי מחייבת גם פתיחות השוק הישראלי לקבלת אשראי מחו"ל לטווח הקצר, וזרימת אשראי כזאת עשויה לאזן את עודף הביקוש לאשראי המורגש במשק הישראלי. ראשי בנק ישראל חוששים שהצפת אשראי כזאת, כלומר ליברליזציה של שוק הכספים, תביא לתופעות דומות שהתרחשו בתקופת ארליך בשנת 1978, דהיינו זרימת כסף זה אינפלציה, או לתופעות דומות שהתרחשו בצ'ילה כמה שנים מאוחר יותר, של הצפה ביבוא זול והרס הייצור המקומי.

המדיניות המוניטארית של בנק ישראל אמורה לקיים את שיווי המשקל בשוק הכספים, באמצעות קביעת שערי ריבית גבוהים והוצאת נזילות שיקטינו את הביקוש לאשראי. לשם כך הריבית בישראל חייבת להיות „גבוהה יותר" מהריבית בשוק העולמי.

„גבוהה יותר" — בכמה?

בנוסחה רבת „גבוהה יותר" לא נאמר דבר בכמה צריכה הריבית להיות גבוהה יותר. ראשי הבנק מסכימים כיום, שהריבית בשנת המעבר או שנת הייצוב היתה גבוהה מהמתחייב, אך עדיין לא ברור להם בכמה. לא ברור להם עדיין, שהריבית השקלית של כ־50 אחוז מחו"ל היא גבוהה מדי בהתחשב בהפרשי האינפלציות בעולם, כמתחייב.

קשה לדעת מהי הריבית הריאלית „המתחייבת" באשראי השקלי בהתחשב באפשרות עתידית של פיחות השקל. סביר שיהיה פיחות השקל בעתיד, בגלל הפרשי האינפלציות בין ישראל לבין שאר העולם. באירופה ובארה"ב האינפלציה הפנימית היא כיום בין 2־3 אחוזים. בישראל שיעורי האינפלציה נעים עדיין סביב 16־20 אחוז. בנק ישראל מעוניין להקטין את השיעור השנתי של האינפלציה ל־6 אחוזים, שיעור שהיה מכפיל ומשליש את התקופה שבין פיחות לפיחות, ואולי אף מונע אותו בכלל, אם תגבר האינפלציה בחו"ל.

אולם באוצר מתנגדים להקטנה נוספת של שיעורי האינפלציה, משום שתקציב הממשלה מבוסס על אינפלציה של כ־20 אחוזים, ולדעת האוצר קשה יהיה להביא את משרדי הממשלה ואת משרד הבטחון לקיצוץ נומינאלי בתקציביהם, אף אם אין לכך משמעות כלכלית. סיבה שנייה להתנגדות האוצר היא, שקשה לעצור גידול נומינאלי מסויים בשכר. לכן עדיף מבחינתם לשחוק את התוספות הנומינאליות באמצעות האינפלציה. ניתן לקבוע, כי באוצר טרם השתחררו מהתפישה לפיה שיווי משקל כלכלי בישראל יושג על בסיס שער ריאלי נמוך יותר של השקל ושכר עבודה נמוך יותר במונחי מט"ח. לכן, בהתחשב בסיכוני פיחות, סבורים קובעי המדיניות בבנק ישראל שהריבית היא אולי סבירה.

לשם ניטרול הציפיות האינפלציוניות והציפיות לפיחות בחישובים נתעלם מריבית החח"ד ונתחשב רק בריבית בהלוואות הדולריות, בהן גובים הבנקים 16 אחוז, והריבית בהלוואות שקליות צמודות, בהן גובים הבנקים 11־13 אחוזים מהלווה העסקי. הריבית הדולרית גבוהה כיום פי 2 מאשר בשוק העולמי. הריבית השקלית הצמודה גבוהה פי 2.5־3 לפחות, בהתחשב באינפלציה הדולרית וירידת ערך של הדולר האמריקני, שאינן מתירות יותר מ־2־3 אחוז ריבית ריאלית בשוק העולמי.

לכן, גם אם נקבל את העקרון שהריבית בארץ צריכה להיות גבוהה יותר מאשר בשאר מדינות העולם, בהתחשב בגודל החוב הפנימי והחוב החיצוני, אין כל יסוד להניח שעליה להיות גבוהה פי 3, ואם מתייחסים לריבית השולית הגבוהה בחח"ד אף יותר מזה. לשם כך די שהריבית לא תהיה נמוכה יותר, או שתהיה קצת גבוהה יותר. במיוחד משום שלאיש בבנק ישראל אין נוסחה בדוקה מהי ריבית של שיווי משקל ומהו נפח אשראי של שיווי משקל. בנק ישראל כמו כל גוף ביורוקרטי, אוהב לעבוד עם שולי ביטחון רחבים למדי. אך ניתן היה לקוות שפרופ' מיכאל ברונו, שהגיע לבנק המרכזי עם ניסיון בינלאומי ותוארי רב היקף, ישנה את ההתנהגות ההססנית של קודמו.

השגיאה ב־1978 — ביטוח שער

גם הניסיון של ישראל ב־1978 ושל צ'ילה אינו חד־משמעי. בישראל ב־1978 נתנו ביטוח שער. כלומר, העסקים השקיעו בדולרים אך התחייבו בשקלים, והממשלה התחייבה לכסות את ההפרש. כך זכו הפירמות בריבית מסובסדת מטורפת ובריבית שלילית שעלתה לקופת המדינה מאות מיליוני דולרים, וממשיכה לעלות למדינה כל שנה סכום נכבד למדי. בשנת התקציב השוטפת מוקדש לכך סכום של 678 מיליון ש"ח, כ־400 מיליון דולר. לולא ביטוח השער לא היתה זרימה כה גבוהה של כספים לארץ ואנשי העסקים, אילו היו יודעים שייאלצו להחזיר את ההלוואות בריבית דולרית ובדולרים ריאליים, היו לווים רק כספים הנחוצים להם. אותם הם המסוגלים להחזיר לאחר השגת תשואה. במקרה זה, בדיקת היכולת של הלווה היתה מוטלת על נותן האשראי. אותה תופעה פחות או יותר התרחשה גם בצ'ילה, בה מערכת הבנקאות לוותה כספים כבדים בשוק העולמי, אך העמידה אשראי לצרכי העסקים במטבע המקומי.

אלו הן דוגמאות להתנהגות מטופשת. יש לפתוח את השוק העולמי לאשראי לפני העסקים בריבית סבירה, ולא לתת ערבות ממשלתית לכך שההלוואות יוחזרו בבוא העת בריבית שלילית. יש להבהיר למבקשי האשראי, כי הם יכולים ללוות בדולרים, אך יצטרכו להחזיר את החוב כולו בדולרים, במחיר הון אמיתי ובריבית ריאלית. אזי כל אחד שיהיה סבור שכדאי לו, יקח אשראי. מי שיחשוב שאין ביכולתו להפעיל את ההון הריאלי בצורה סבירה, לא יקח אותו וכך תימנע הזרימה המטורפת של הון מחו"ל כפי שהיתה ב־1978.

אין להעניש את ההשקעות

אין לדבר על חידוש הצמיחה ללא הורדת הריבית לצרכי השקעות. אין זה אומר שצריך לשפוך כסף או שיש לסבסד אשראי. אך אין כל היגיון להעניש את הסקטור המשקיע. צמיחה לא תצמח אם הממשלה תמשיך לקחת את מלוא ההון בכל מחיר לצורך מיחזור החוב. יתכן שהמשך הייצוב ושמירתה יצמיחו את בסיס הגדלת שיעורי הגידול של התוצר מ־2 ל־6 אחוזים, אולם התהליך הזה איטי והוא יכול לקחת מספר שנים. קשה יהיה להחזיק את החברה, את השכירים ואת יתר חלקי האוכלוסיה בקיפאון במשך שנים רבות; לכן המערכת תתמוטט. לשם מניעת התמוטטות הציבות יש לזרז את תהליכי הצמיחה ע"י הסרת ההכבדות והנטל, במיוחד על גורמי ייצור ראשונים כמו ההון.

צבי טימור

התעשייה הקיבוצית

היצוא חזר לקדמותו

סיכומי 8 החודשים הראשונים של 1986 מצביעים על המשך מגמת גידול היצוא במפעלי איגוד התעשייה הקיבוצית — מסר אתמול עודד וינקלר, מרכז האיגוד, בפגישה עם כתבים כלכליים בת"א לקראת הכינוס השנתי של האיגוד, שיתקיים ביום ג' הקרוב בקיבוץ גבת שבעמק יזרעאל. הגידול הוא בשיעור של כ־17 אחוז לעומת התקופה המקבילה אשתקד. וינקלר הדגיש, כי למרות הירידה בשער הדולר לעומת המטבעות האירופיים נמשכה ותימשך העלייה ביצוא לארה"ב. לדבריו, החדירה לשוק האמריקני מלווה בקשיים, ובהוצאה כספית כבדה, ולכן אין לוותר על ההישגים והשווקים באמריקה.

עוד אמר, כי היצוא לאירופה תיקן את הירידה בשנה שעברה וכי באיגוד מקווים שגידול היצוא יחזיר את רמת המכירות בחו"ל למצב שהיה ב־1984 ובכך תכוסה הירידה במכירות שאיפיינה את התעשייה הקיבוצית ב־1985.

לפי הנתונים שיוצגו בכנס השנתי, ירד כלל המכירות ב־1985 ב־8 אחוזים לעומת 1984 והן הסתכמו במיליארד דולר. מכירות מפעלי האיגוד מתחלקות כדלקמן: 30 אחוז פלסטיקה (כולל מערכות השקייה וצנרת), 22 אחוז מתכת, 16 אחוז מפעלי מזון, 7 אחוזים עץ ורהיטים ו־5 אחוזים אלקטרוניקה.

וינקלר ציין מספר בעיות העומדות בראש סדרי־היום באיגוד, בו מאוגדים 400 מפעלי תעשייה ובתי מלאכה זעירים. רוב המפעלים קטנים והיקף הייצור שלהם הוא בסביבות 3 מיליון דולר לשנה. המפעלים אינם מותאמים במידה מספקת לייצור ליצוא ולפיכך מנסים לעצב באיגוד מדיניות שתביא לשיתוף פעולה בין מפעלים העוסקים באותם מוצרים ולהקמת מפעלים חדשים בהם יהיו שותפים מספר קיבוצים. השיתוף יצור דפוסים חדשים של עבודה, ורזרבות גדולות יותר בכוח אדם מקצועי. לדברי וינקלר, דרך חדשה זו תביא לשינויים בחינוך הטכנולוגי ותאפשר להעמיד לרשות המפעלים עתודות הון שקיבוץ יחיד אינו יכול לעמוד בהן. הוא הזכיר את עלות ההון הגבוהה במשק ואת שיעורי הריבית האסטרונומית, שהביאו להסתבכות כ־20 מפעלים במצב שקשה להם להיחלץ ממנו.

ייסגרו מפעלים כושלים

וינקלר אמר, שלא מן הנמנע כי גם בתנועה הקיבוצית ייסגרו מפעלי תעשייה כושלים שאינם יכולים לייצר. עם זאת קבע, כי מפעלים שנקלעו לקשיים, ואשר לדעת הנהלת האיגוד יכולים לצאת מקשיים, יקבלו סיוע כדי לצאת מהסבך.

דוד קולטין, גזבר האיגוד, מסר כי מתקיימים מגעים עם משרד האוצר ובנק ישראל במגמה לקבל סיוע מקרנות ממשלתיות. לדבריו, ביקשו המוסדות הממשלתיים מהאיגוד תכנית סיוע כוללת לגיוס הון ולאחריה יתקיימו הדיונים. בפגישה נמסרו הנתונים הבאים:

מספר המפעלים הקיבוציים המייצאים הגיע ל־252 (מתוך 401). 67 מפעלים מייצאים מעל 1 מיליון דולר (עלייה לעומת השנה הקודמת). 10 מפעלים קיבוציים מייצאים כיום ביותר מ־6 מיליון דולר לשנה כל אחד.

בשנת תשמ"ה הושקעו במפעלי האיגוד 135 מיליון דולר. ההשקעות העיקריות נעשו בענפי הפלסטיקה, בו הגיעה ההשקעה ל־70% מכלל ההשקעה במשק בענף זה, ובכריה וחומרי בניין, בהם ההשקעה היא 22% מכלל ההשקעה במשק בתחום זה.

ההשקעות במפעלי התעשייה הקיבוצית היו 8.5% מכלל ההשקעה התעשייתית במשק הישראלי. בארבע השנים האחרונות הושקעו בתעשייה הקיבוצית 400 מיליון דולר.

מספר העובדים במפעלי האיגוד הגיע ל־15,560. גידול של 1.2% לעומת השנה שעברה. 5% מעובדי התעשייה בישראל היו עובדי מפעלי התעשייה הקיבוצית.

27% מכלל העובדים בתעשייה הקיבוצית מועסקים בענף המתכת, 23% בענף הפלסטיקה, 10% בענף המזון, 8% בענף העץ והרהיטים, ו־8% בבתי ההארחה.

ממוצע המכירות לעובד הגיע ל־67,300 ש"ח, ירידה של 4% לעומת השנה הקודמת.

התפלגות מפעלי התעשייה הקיבוצית: מתכת ־87, חשמל אלקטרוניקה וקירור 32, פלסטיקה וגומי — 86, עץ ורהיטים — 16, טכסטיל ועור — 22, אופטיקה וזכוכית — 12, מזון — 20, מחצבים וחומרי בניין — 14, מוצרי נוי ואמנות — 20, דפוס, ניר וקרטון — 12, מוצרי רפואה וכימיקלים — 21, כלי כתיבה ועבודה — 7, כלי נגינה — 2, שירותי תעשייה — 8, תעשייה ומלאכה זעירה — 18, בתי הארחה ותיירות — 29.

חיים מרגלית

צופים קיפאון בשוק המניות בתקופת החגים

שוק המניות נמצא עתה בהמתנה ואין צופים שינויים בולטים בשוק עד לאחר החגים. למרות התחזיות האופטימיות שנשמעו באחרונה חלה שחיקה מסויימת בחלק מענפי המניות, וחלק מהמשקיעים מעדיף לממש את השקעותיו ולהמתין להתגבשות מגמה ברורה בשוק המניות — כך מעריכים כלכלני אחד הבנקים הגדולים בסקירה שהעבירו למחלקות לניירות־ערך בסוף השבוע שעבר.

בינתיים מנצלים משקיעים מתוחכמים, וחלק מקרנות הנאמנות, את חוסר העניין בשוק ועורכים קניות סלקטיביות של מניות כהשקעה. אולם גופים גדולים מעדיפים עתה לרכוש אגרות הנסתרות, כתשואה גבוהה יחסית, על פני השקעה בשוק המניות.

להערכת כלכלני הבנק, בטווח הקצר יושפע שוק המניות מרמת שיעורי הריבית בפקדונות השקליים, מהנפקות של זכויות ומניות ומהמשך ביצוע התוכנית הכלכלית.

גם שוק אגרות החוב הצמודות למדד ולמטבע־חוץ נמצא בשבועות האחרונים במגמת שחיקה איטית, המלווה במחזורי עסקות מצטמצמים. מעריכים, כי גם בשוק זה לא יחול שינוי משמעותי במגמת המסחר. כספים שהיה סיכוי שיגיעו לשוק המשני נספגים בשוק הראשוני על־ידי הנפקת בנק ישראל והנפקות קונצרניות.

אורי נחשון

מכונת האלקטרו־ארוזיה בעלת עוצמת הזרם החזקה בעולם, שפותחה ע"י אוני ברק זכתה בפרס קפלן תשמ"ו. ענקי יצרני הצמיגים מנהלים מו"מ לרכישתה לקווי הייצור של תבניות צמיגים במפעליהם בארה"ב ואירופה. (צילום: דובה צח"ל)

גלגלי הבורסה

ביקוש לצמודי מדד

ביום המסחר הראשון השבוע היתה מגמת עלייה בשוק המניות, לאחר מגמת הירידה ביום ה' בשבוע שעבר. ערך השוק של המניות החופשיות עלה אתמול ב־0.52%. העלייה הגדולה ביותר — 4.90% — נרשמה במדד השערים של חברות ביטוח. לעומתן סבלו מירידות מניות בנקים למשכנתאות ומניות בנקים מסחריים שאינם בהסדר. שני ענפי מניות אלה ירדו ב־0.40% וב־0.16% בהתאמה. ערך השוק של מניות ההסדר עלה ב־0.12%. במניות ההסדר היה עודף היצע קטן יחסית של 0.2 מיליון ש"ח. בשוק איגרות החוב היה עודף ביקוש גדול בסך 10.7 מיליון ש"ח לצמודות למדד. בצמודות לדולר היה עודף היצע של 2 מיליוני ש"ח.

הציבור הוציא אתמול מקרנות הנאמנות 4.5 מיליון ש"ח.

בנק ישראל יציע היום לציבור שתי סדרות נוספות של איגרות חוב צמודות למדד בסך כולל של 40 מיליון ש"ח, מזה 30 מיליון ש"ח מסוג „שגיא" ל־5 שנים, במחיר מינימום של 90%, ו־10 מיליוני ש"ח מסוג „גליל" ל־8 שנים במחיר מינימום של 85% מערך.

הדולר השחור נע בירידה שבין 1.49 ל־1.50 ש"ח.

בשוק המניות עלו אתמול 154 שערים, לעומת 103 שירדו ו־97 שנשארו בלי שינוי. מהם עלו 32 ב־5% ו־6 ירדו ב־5%. נרשמו 7 „קונים" ואף לא אחד „מוכרים בלבד".

המחזור בשוק המניות עלה ל־8 מיליוני ש"ח, מזה כ־1.7 מיליון ש"ח במניות ההסדר. במניות ההסדר היתה מגמת שערים מעורבת. עלו (ב־%): פועלים ש' — 0.2; פועלים מ' — 0.6; אי די בי רג' — 0.4; אי די בי א' — 0.9, לעומתן ירדו אי די בי ב' — 0.1; מזרחי ש' — 0.1; מזרחי מ' — 0.1; מימון סחר 1 — 2.2. תשואותיהן השנתיות נעו בין 16.73% (הפועלים מ') ל־17.01% (המזרחי ש'). הפועלים ש' — 16.84%, כלל — 16.81%, דיסקונט א' — 16.93%.

ממניות הבנקים המסחריים שמחוץ להסדר שררו ירידות בשעריהן. ירדו אוה"ה — 0.3; הסתדרות 0.1 — 11.5; כללי מ"ר 1 — 11.1; פי בי — 0.5. לעומתן עלו רק מניות הבנק הבינלאומי ב־0.2%.

במניות החופשיות בלטו העליות באמונים 1 — 14.8; הפניקס 0.1 — 10.1; ב־10% עלו: כלל סחר, תאת 1, תגל 1 (בעוד שתגל 5 ירדה ב־10.0%), אינקובה 5, ירדן. למניות דרוקר זכריה 1 ו־5 נרשם שער „קונים בלבד פעם שנייה ברציפות", אחרי שסבלו מירידות תלולות ברוב ימי המסחר בשבועות האחרונים. לעומתן ירדו מטוויות ב־10.0%.

בשוק איגרות החוב עלה ערך השוק של הצמודות למדד ב־0.30%, בעוד ערך השוק של הצמודות לדולר ירד ב־0.30%. המחזור בשוק האג"ח הסתכם ב־7.6 מיליון ש"ח, מזה 2.1 מיליון ש"ח בסוג „שגיא", יותר ממיליון ש"ח בסוג „גליל 4.25%" ו־1.4 מיליון ש"ח בצמודות ב־80% למדד בלבד.

במלוות קצר מועד נעו התשואות החודשיות בין 1.38% ל־1.47% והתשואות השנתיות בין 18.15% ל־19.10%, תוך מחזור של כ־2.4 מיליון ש"ח.

אלחנן הורוביץ

הנהלה חדשה לבנק המזרחי

בנק המזרחי הגדיל באחרונה את משקלם של אנשי הציבור בקופות הגמל ובקרנות הנאמנות שלו — לצעדים ראשונים שנועדו לסייע להידוק הפיקוח הציבורי על שוק ההון, לאור המלצות ועדת בייסקי. במקביל נערכים בבנק המזרחי להפרדה מוחלטת של הייעוץ להשקעה במניות, שיורכז בכמה סניפים מרכזיים. בינתיים ניתנה הנחיה לסניפי הבנק לא לתת ייעוץ במניות; ייעוץ כזה ניתן רק במחלקה לניירות ערך של הבנק.

פעולות דומות ננקטות בימים אלה גם מבנקים אחרים. הבנק לאומי כבר הודיע לפני כשבועיים על העברת הייעוץ במניות לחברות הבת שלו, „ניירות ערך והשקעות".

בסוף השבוע שעבר נבחרו 11 מבין 13 חברי הדירקטוריון של בנק המזרחי, ברשימה ארבעה חברים חדשים: פרופ' שלמה אקשטיין (לשעבר רקטור אוניברסיטת בר־אילן), גדר מלצר (כלכלן בכור), חגי מגיני (מרכז ועדת המשק של הקיבוץ הדתי) וחיים קוברסקי (לשעבר מנכ"ל משרד הפנים). החברים האחרים הם יצחק יגר, אליעזר אלטר, יעקב ינון, אליהו מירון, אברהם רביבו, חיים גרינר ומשה מן, מנכ"ל הבנק. המנכ"ל הקודם, אהרן מאיר, פרש מדירקטוריון הבנק. באסיפה לא הגיעו להסכמה על מינוי שני חברים נוספים ולפי שעה לא נקבע מועד לדיון נוסף בעניין זה. יתכן שבסופו של דבר, בגלל חילוקי הדעות, לא ימונו חברים נוספים ומועצת המנהלים תמנה 11 איש.

אורי נחשון

★ „רובקי" הבורסה פנתה לחברה לקבל את תגובתה על פרסומים שונים בדבר חקירה בענייני מיסים המתנהלת כנגד החברה. מהנהלת החברה נמסר, כי את תגובתה יהיה ניתן לקבל רק לאחר ישיבת דירקטוריון שלה היום בשעות הצהריים, לפיכך לא נערך אתמול מסחר בניירות הערך של „רובקי". המסחר יחודש לאחר קבלת הודעה מהחברה ופירסומה.

העורך הכלכלי: צבי טימור

תיאטרון

החלק האוהב של הגיהנום

הווידויים הפורצים מפי הגיבורים — ראשוניים בלתי מבוקרים כמעט. הם נערמים זה על זה, מתעצמים כמו כדור שלג — אין לעצור. כמו בטרגדיה יוונית בה אין לגיבורים מפלט מפני גורלם, כך כאן — אפילו נמצא הגורל בתוכם, במעשיהם, ברגשותיהם.

מאת חנה רוזנטל

ביקש שלא יפרסמו את המחזה אלא עשרים וחמש שנה לאחר מותו. כל כך אינטימי, חושפני ומכאיב היה. מחזה על „צער נושן, נכתב בדמעות ובדם" מעיד יוג'ין אוניל על „מסע ארוך לתוך הלילה" — המחזה, המתרחש בבית הקיץ של משפחת טיירון בניו־אינגלנד, ביום אחד בחודש אוגוסט 1912, עוסק בעצם בביוגרפיה של משפחת אוניל עצמה.

שני גילויי היום: שיבתה של האם אל המורפיום ואישור הרופא ש„ההצטננות" של הבן היא שחפת במצב מתקדם — פותחים את „תיבת פנדורה" של המשפחה. המחזה הוא כמו השיפה בתא וידוי כומר, כמו התערטלות על ספת פסיכיאטר, אבל ללא ההקלה, האמורה לבוא אחריה. שקיעה ללא התרוממות ללא היתנות — מה היה הוא שיהיה — ימים רבים נוראים כאלה.

אוניל מת ב־1953, ולמרות צוואתו פורסם המחזה על ידי אלמנתו כעבור שלוש שנים בלבד. המחזה, הנחשב לאחד הגדולים במחזאות האמריקאית, הועלה מאז פעמים אין ספור.

לישראל מגיעה עתה הפקה, שנעשתה בברודווי בבימויו של ג'ונתן מילר, ובכיכובו של ג'ק למון. ההצגה זכתה בניו־יורק ובלונדון לשבחים רבים: „ברודווי בגדולתה" כתב ה„ניו־יורק פוסט" — וזו רק אחת המתמאות.

משפחה

מחזה של יום אחד ולילו. הבוקר נפתח בחיוכים. ג'יימס טיירון (ג'ק למון) משחק בן 65, הנמצא בחופשת קיץ, בביתו שעל שפת הים, מקדם בברכה את אשתו היפה עדיין מרי (בטל לסלי), הנכנסת אל החדר: הוא משפיע עליה מחמאות ודברי אהבה מהולים בדאגה: מרי, שחזרה לא מכבר מהסנטוריום בו אמורה היתה להיגמל מסמים, הסתובבה בלילה בחדרי הבית, חסרת מנוחה, וזה סימן מובהק לשיבתה אל המורפיום.

שני הבנים של המשפחה, ג'יימי הבכור (קווין ספסי) ואדמונד (פיטר גלאגאר) גם הם חייכנים הבוקר, אבל מהר מאוד מתגלה שהחיוך רעוע. ג'יימי הוא שחקן כושל, בטלן, שתיין ללא תקנה ואדמונד, אלכוהוליסט, חולה שחפת, נוטה למות; (אדמונד יורד הים, אוהב הסיפרות, כותב השירה הוא יוג'ין אוניל בעצמו).

עם התקדם היום נסדקת יותר ויותר מעטפת האהבה האופפת, לכאורה, את המשפחה. תיסכול, שנאה עצמית, טינה לאחרים ויאוש פורצים מתוך הסדקים. גם הבנים שמעו את האם סובבת בבית, וגם הם יודעים את משמעות הדבר. הם מאשימים את טיירון שבשל הקמצנות החולנית שלו התמכרה מרי לסמים. הדבר החל עם הולדת אדמונד; הרופא פתר את בעיית כאביה אז במורפיום, וזה הפך אחר־כך פתרון לכל תיסכוליה, לכל אכזבותיה בחייה עם שחקן נודד, הגורר אותה מעיירה לעיירה, ממלון דהוי אחד למישנהו. פתרון ללילות בהם השאיר אותה בודדה בחדר עלוב, בעוד הוא שותה עם חבריו השחקנים בבארים.

אילו פנה טיירון אל רופא טוב בראשית הידרדרותה של מרי, אילו הסכים לשלם, יתכן וניתן היה להצילה.

מרי כועסת על טיירון, היא כועסת גם על אדמונד — אילו לא נולד... מרי שונאת את כעסה זה, אלא שאינה מסוגלת להשתלט עליו.

טיירון מואשם גם במצבו האנוש של אדמונד — אילו טופל זה על־ידי רופא טוב כשרק התגלתה המחלה, אילו הסכים לשלוח אותו, לפחות עכשיו, לסנטוריום הגון, ולא לכזה הניתן בחינם...

טיירון אוהב את משפחתו, איש מהם איננו מטיל ספק בכך: אבל קמצנותו שהיא כל־כך מהותית, כל־כך כפייתית, אינה נותנת לו להציל את אדמונד. מדוע להוציא כסף טוב על מי שממילא עומד למות, אפילו הוא בן 23 בלבד, אפילו הוא בנך שלך... אדמונד (לאביו): „ניסיתי להיות הוגן כלפיך מפני שידעתי עם מה נאלצת להתמודד כילד. ניסיתי לחפש הצדקות אבל, אלוהים בשמיים... לחשוב שכשמדובר בבן שלך, שיש לו שחפת, אתה מתגלה בפני כל העיר ככילי זקן ומסריח ו... אין לך שום גאווה או בושה?"

פנים רבות למוות במשפחת טיירון: ג'יימי הוא בן 33, וכבר חייו הרוסים. הוא לא רצה להיות שחקן אלא שאביו אילצו לכך — הוא טוען. אבל טיירון מזכיר לו את כשלונותיו בכל מה שעשה, את גרושיו מכל אוניברסיטה בה למד, את היזקקותו לתמיכתו שלו. הוא גם מאשים אותו בהרס נישמתו של אדמונד. ג'יימי מקבל על עצמו את האשמה: „ההשפעה שלי עליו היתה אסון, והכי גרוע, שעשיתי את זה בכוונה... להפוך אותך ללא יוצלח... דאגתי שהשגיאות שלי ייראו טוב, שלהשתכר זה רומנטי, שזונות הן ערפדים מקסימים ולא עלובות נפש... נגועות במחלות, שמתי ללעג את העבודה כמישחק של דפוקים... רוצה שתיכשל... מקווה לא תבריא... שמח שזה תפס שוב את אמא... לא רוצה להיות גופת המת היחידה בבית..."

בני המשפחה מטיחים זה בזה האשמות, מכבים את חלומותיהם שהתנפצו, טיירון מתרפק על ימי גדולתו כשחקן שקספירי, לפני שוויתר על האמנות בשביל הכסף, שהוא מרוויח מהשתתפותו במחזה רדוד ושטותי. מלטף את הימים שלפני הרס מרי ואובדנה. מרי טופחת את התאהבותה בטיירון, את תקוותה להיות פסנתרנית, את חלומה להיות נזירה. אדמונד רואה את יפי העולם ואת חייו, שהחמיץ.

אבל ברגעי ההפוגה, שבין המהלומות מתבהר הקשר ביניהם, הקבלה והאהבה. מרי: „ג'יימס! אהבנו זה את זו תמיד נאהבנו בוא נזכור רק את זו, ולא ננסה להבין את מה לא נוכל להבין, או לתקן את מה שלא ניתן לתיקון — כל הדברים שעוללו לנו החיים ושלא נוכל לתרץ או להסביר".

יום של דעיכה. הבוקר שהיה בהיר וכחול מתחלף בצהריים ערפיליים. האד העולה מן הים הודף את הבית. החשכה ממלאה את החדרים. בחצות הלילה, לאורה העמום של מנורת הקריאה (האור היחיד שטיירון מרשה כדי „לא להעשיר את חברת החשמל"), מתפרקת המשפחה. מרי מתכנסת בתוך ענן המורפיום, העוטף אותה, טיירון וג'יימי שוקעים על שכרותם, אדמונד מצטנף בכאבו — משפחה שגורלה נחרץ.

מסע ארוך לתוך הלילה – פגיעים ופוגעים בתמונה: ג'ק למון במרכז

גורל ובחירה

המחזה רחוש במשא רגשי. הווידויים פורצים מפי הגיבורים ראשוניים, לא מסוגננים, בלתי מבוקרים כמעט. נערמים זה על זה, מתעצמים כמו כדור שלג — אין לעצור. כמו בטרגדיה יוונית, בה אין לגיבורים מפלט מפני גורלם, כך כאן — אפילו נמצא הגורל בתוכם, במעשיהם, ברגשותיהם.

באחד ממכתביו ב־1945 כתב יוג'ין אוניל בנושא זה: „מבקש אני לראות את האצילות הצפונה בטרגדיה לכל תמורותיה, במשמעות קרובה ככל האפשר לזו שהיוונים נתכוונו לה ולמצאה גם בחיים השפלים והרחוקים ביותר מאצילות". גבורי אוניל אינם נאבקים — לכן, אם לא יקבל המחזה פרוש כזה, הוא ישקע בדישדוש של קטנוניות משפחתית, של רחמים עצמיים — דייסה רגשנית עם יותר משמץ של הצצה רכילותית אל הכביסה המלוכלכת של משפחת אוניל.

המבקרים בניו־יורק ובלונדון, המהללים את הבימוי של ג'ונתן מילר, רואים בעבודתו הארה חדשה של המחזה. מילר הסיר, לדבריהם, את האבק ממשהו שהתאבן, סילק את התיאטרליות בלי לפגוע בדרמטיות מחה, והתרחק מההיצמדות הביוגרפית, מאידך. הם מציינים את ההומור ואת הקומיות שבמחזה, שבאים פתאום לידי ביטוי בהצגה, ונותנים ממשות אמיתית לסיטואציות.

מילר קיצר את משך ההצגה מארבע שעות לשעתיים וארבעים דקות בלבד. הוא עשה זאת על ידי שינוי קצב השיחה. בני המשפחה אינם מחכים בנימוס לסיום הנאומים של האחרים, הם מנהלים שיחה דינמית, מתפרצים זה לדברי זה, מפריעים, מתווכחים בלהט ולמרות שחלק מן המלים נבלע בשל כך — הצופה לא מאבד את הכוונה שלהם.

הפרשנות של מילר, אומרים המבקרים, מסלקת את הבומבסטיות, את ההתפעמות הרגשית הסוחפת לקתרזיס, ומעניקה במקום זה את הכאב של הסבל, המתמשך וחוזר על עצמו שוב ושוב. הגיבורים על פי מילר אין בהם מן הטרגיות היוונית, שאפיינה פרשנויות אחרות. הם אנושיים יותר. „כל אדם" כאלה, פגיעים ופוגעים, אנוכיים ותבוסתנים — מרכזים אל הצופה מעמדה מוכרת וקרובה.

גישתו זו של מילר טובה לג'ק למון (משחקו ומשחקם של האחרים זכו לבקורות נלהבות), המספר על אביו שהיה כמו ג'יימס טיירון־ג'יימס אוניל, צמוד אל הדולר שלו — חוסך לעת זיקנה. חלומו הגדול היה לפרוש בגיל ששים עם ביטחון ביכולתו להתקיים — לא בבית מחסה לעניים — כפחדו של טיירון. ואמו של למון התמכרה, אומנם לא למורפיום, אלא לאלכוהול ולכדורי שינה וכמעט מתה מעירוב שני אלה יחד.

מסביר ג'ק למון את מהות המחזה: „יש כאן אנשים שאוהבים מאוד זה את זה, אחרת איך ניתן להבין את הישארותם יחד למרות הסבל שהם גורמים זה לזו ואולי טובים יותר דברי אוניל עצמו: „המחזה הזה נכתב בדמעות ובדם ועוצב בחמלה עמוקה, בהבנה ובסליחה".

תקליטים

„מרקס אנד ספנסר" חברת תקליטים

מאת עופר ניר

רשת בתי־הכלבו הענקית „מרקס אנד ספנסר", החליטה על פרוייקט חדש: חברת תקליטים, שתפיץ מוסיקה קלאסית בלבד, בחנויות (בשלב זה, רק בחלק קטן מתוך 270 הכלולות ברשת, לתקופת נסיון), תחת השם המסחרי הידוע „סנט. מייקל".

שותפים לביצוע הם התזמורת הפילהרמונית של לונדון והמלחין אנדרו לויד־וובר, שהוא גם איש־עסקים עשיר. חברתו של לויד־וובר, הנקראת „שימושי באמת", תממן את ההקלטות ואילו התזמורת, תבצע את היצירות הסימפוניות, ותספק סולנים, ליצירות הקאמריות. את הרעיון הגה מנהל התזמורת. אך ההצעה המקורית לא קסמה לראשי „מרקס אנד ספנסר", משום שנסיון קודם שלה עם מכירות תקליטים, לא עלה יפה. בשלב זה, נכנס לתמונה לויד־וובר, שנטל על עצמו את הצד הפיננסי (כלומר, לא הוא אישית, אלא החברה בבעלותו) ול„מרקס אנד ספנסר" לא נותר אלא לחתום על המוגמר. שכן היא עצמה, אינה משקיעה דבר, לבד מן המוניטין שלה.

בשלב ראשון, יוקלטו יצירות של אלגאר וויואלדי. מחיר התקליט יהיה כארבעה לישי"ט ומחיר הקומפקט־דיסק, כשמונה לירות. הצלחה, או כשלון, יקבעו את עתידו של הפרוייקט הזה.

פבארוטי במצעד

אין זה דבר של מה־בכך, למצוא תקליט של מוסיקה קלאסית, במצעד המכירות. אבל כאשר מדובר בסופרסטאר אמיתי כמו לוצ'אנו פבארוטי, הכל ייתכן. „האוסף של פבארוטי", תקליט כפול ובו 27 אריות האהובות עליו במיוחד, עשה את הבלתי־אפשרי־כמעט, והצליח להגיע אל בין עשרים התקליטים הנמכרים ביותר בבריטניה.

אין זו פעם ראשונה שזמר עב־הבשר מצליח לעשות זאת. בשנת 1982 נכנס למצעד המכירות עם תקליט של מיטב להיטיו וכעבור שנתיים, עם „מאמא", אוסף שירים נפוליטניים. אבל, שני התקליטים לא הצליחו להרחיק מעבר למאה הראשונים במצעד, ונתקעו בעשיריה האחרונה. הפעם, כאמור, זה שונה. עוד פרט מעניין בקשר לתקליט הזה: פאברוטי הגביל מראש את מספר העותקים שלו. הוא התיר הדפסתם של 100 אלף עותקים חתומים. מה שמבטיח לו תקליט־זהב לפחות, אבל לא מעבר לזה, שיקולים של אמן.

אופרת סבון, לא רק בטלוויזיה

אניטה דובסון, שם אלמוני לגמרי בארץ, אלא אם כן, האזנתם לאחרונה למצעד הלועזי של רשת גימל וקלטתם את שמה, יחד עם הלהיט שלה „כל אחד יכול להתאהב". השיר הזה מגיע אלינו מבריטניה, שם מכירים אותה היטב, ועוד איך. דובסון היא כוכבת של אופרת סבון מצליחה מאוד, בשם „איסטאנדרס" והשיר הוא גירסה ווקאלית לנעימת הנושא של הסדרה.

מסתבר, שלעיתים, דרוש קול ומראה כדי לדחוף תקליט: הנעימה, פרי עטו של המלחין סימון מיי, יצא לשוק הבריטי כבר לפני שנה־וחצי אבל, אף על פי ששהתה למעלה משנה במצעד, לא הצליחה להגיע מעבר למקום ה־75 במצעד. כעת, בצידה השני של „כל אחד יכול להתאהב", היא מצליחה הרבה יותר ולקהל הישראלי ניתנת הזדמנות לערוך הכרה, בדלת האחורית, עם ה„מוסד" הבריטי ששמו „איסטאנדרס".

מבט ראשון

אווירה של סוד

יהודית בידל גריסטל – עצים רישום עיפרון

מאת דורית קידר

יהודית בידל גריסטל הציגה תערוכת רישומים אשר הוקדשו לאבות, בבית העיריה בנתניה.

התערוכה מעניינת, לא רק בגלל המוצג בה, אלא בגלל הלקחים מדיבט האוצרות שניתן להפיק ממנה.

מקומות רבים מסייעים לאמנים להציג. בהציעם לנצל את החלל, ואולם החלל, למרות חשיבותו הבוררה, אינו עיקר הדברים. יש למקם, יש לראות אי פירודי ביצוד למקם, אם לפי התפתחות כרונולוגית, מרוח מסויימת, או לפי נושאים ואפילו נושא ריק.

כל החישובים הללו הם בעלי חשיבות מירבית. אין זה מתפקידו של האמן לחשוב על כל אלה, ואין זה ביכולתו. אמן חש קשר עמוק לכל יציר כפיו. ישנם בנים חורגים וישנם בנים מוצלחים ואולם — הכל בנים. יתר על כן, פירות ראשונים הנסכים לחלק מהאמן, אלו הם נקודת המוצא ונקודת הזינוק, והוא חש שאינו יכול להיפרד מהם. וכאן בא תפקיד האוצר.

בתערוכה של יהודית בידל גריסטל מוצגים תרגילים התחלתיים, עם יצירות של ממש והדברים מצויים אחד ליד האחר. עין בלתי מיומנת עלולה, עקב אותם תרגילים התחלתיים, לדלג על הפנינים האמיתיות.

כך: עירום בצבעי מים אינו עומד כנו אחר עם עירום מרוית הסמוך לו, המפגין כבר יד ומיומנות, היוצא לעצב בקלילות דמות שוכבת. כך גם נופים התחלתיים של סירות, אינם יכולים להתחרות עם נופי־עצים. בקטגוריה אחרונה זו מתקיימים הבדלים גדולים.

כאשר האמנית נמצאת תחת השראה של ממש העיפרון כאילו נע מאליו, יוצר רפרופים, מניח לקרני השמש לחדור מבעד לעצי־הרישום ולמצע שמתחתיו, לשתף עימו פעולה. בציורים שכאלה, אין האמנית מרגישה יתר על המידה, אינה מסגננת, אינה מקשטת, אלא תופסת את המהות.

הדברים אמורים בעיקר לגבי שלוש עבודות מצויינות. הלמדן הצפתי, כסא־הקש ונופים אורגניים. כנראה במקרים אלו חוותה גריסטל את הדברים לתומם.

הלמדן על הסתגרותו מאחורי הסורגים, במרחב של מצע לבן שמוך אורה של הנייר עצמו, כאשר נוף צפת מרומז בקצוות. חלק מכסא־הקש שנראה בצד כאשר שוב הנייר פועל כמעצב, או נופים אורגניים חושניים, שמספר קוביות גאומטריות סדירות רק מגבירות את אווירת הסוד שבו. ברומה, המנעול על שרשרתו הסבוכה התלויה על הדלת עורר את יצר העשייה האמיתי.

בו ברגע, שמתעוררת המודעות לנעשה וגריסטל מתחילה להביט על עצמה, כאני הצייר המצייר: כרגע משהו מסויים, נקטע החוט, ואיזושהי נימה דקורטיבית חודרת למערך ואינה תורמת. כך קורה במדיום שהוא כנראה זר לאופיה — הפסטלים הצבעוניים.

אוסף הדיוקנאות בעיפרון הוא עדות לכך שהתרכזות באובייקט המצוייר, ללא התענגות על העשייה עצמה, היא היא שמובילה לתוצאות המיוחלות.

בעיקר אמורים הדברים לגבי דיוקן הרקדנית הזקנה, ששמה שושנה בשערותיה ועדיים לאוזניה, ואלו רק מבליטים את העדר עלומיה... דיוקן מעולה אחר, הוא מכתם במעט צהוב של פרופיל אשה, שגם היא באה בימים, ואולם זו אינה מסווה את גילה. העור בלוי במרומז, הסנטר נעלם במשמנים, ובכל זאת נותרת נחישות ההחלטה האצילית, העושה אדם — אדם. כך גם יפה מאוד אשה עם כובע מעוצבת ברכות, עם מעברי אור־צל טבעיים ויפים גם נער ונערה שלובים ונודמים אחד לתוך השני, ופרופיל עני בקווים ועשיר בהבעה, של אשה לא צעירה, מכונסת במחשבתה ומוזרה מעט בהוויתה.

מאת יוסף שמי

נשק חדש נגד סרטן?

ד"ר סטיבן רוזנברג, מהמכון הלאומי למחלות סרטן בארה"ב, יצא שוב עם גילויים מרשימים על אודות שיטת הטיפול במחלות הסרטן, שיטה משוכללת מזו שהמציא לפני שנה.

לדבריו, דרכו החדשה יעילה פי־10 עד 100 מקודמתה. הכול, על סמך ניסויים בחולדות. תוצאות הניסויים פורסמו בכתב־העת „סיינס". בפירסומים אלה נאמר, כי 100 אחוז מחיות הניסוי — חולדות, שלקו בסרטן הכרכשת — הבריאו.

מדובר בסרטן ששלח כבר גרורות לכבד. ל־50 אחוז הצלחה זכו החוקרים עם חולדות להן היו גרורות בריאות. ובבני־אדם מסתיים סוג זה של סרטן במוות. החולדות שהבריאו לא לקו שנית במחלה.

כעת ממתינים ד"ר רוזנברג וצוות עוזריו לאישור רשות המזון והתרופות לניסוי בבני־אדם. אגב, השמועה מיהרה להצמיח כנפיים, ומאות חולים ובני־משפחותיהם כבר פנו בבקשה לשמש שפני־ניסוי.

השיטה החדשה של ד"ר רוזנברג מהווה שכלול לשיטת האימונותראפיה. היא אמורה להחליף את הטיפול הכירורגי, התרופתי או ההקרנתי. שיטת האימונותראפיה מחזקת את התנגדות הגוף לסרטן בדרך של הסתייעות בחומרים שמייצר הגוף עצמו. הכוונה לאינטרפרון, אינטרלאוקין ולחומר בשם „טומור נקרוסיס אפקטור". בשנה האחרונה השתמש ד"ר רוזנברג בחומר דמה — „אינטרלאוקין 2", כדי להפוך סוגים מסוימים של כדוריות לבנות לקוטלי תאים סרטניים. את הכדוריות הללו הוריק רוזנברג לגוף, והדבר גרם להצטמקות הגידול ואף להעלמו.

השיטה החדשה של רוזנברג שונה מקודמתה בכך, שהחומר המושג ומוכשר, מתביית על הגידול הסרטני ועל התאים הסרטניים, בעוד שבשיטה הישנה תקפו „השליחים" גם תאים בריאים. באחד הניסיונות הוצאה מגוף החולדה רקמה סרטנית, ואחרי טיפול נוצלו התאים המתאימים כקוטלי סרטן. התאים הבודדים שהוכשרו והוזרקו לחיית ניסוי התרבו עד כדי כך, שתוך 15 יום נעלם הגידול לחלוטין.

היות שעדיין אין אישור לניסויים בבני־אדם, אין לדעת עד כמה יהיו התוצאות החיוביות בחולדות טובות גם בבני־אדם ובאילו תופעות־לוואי מדובר. אם בכל זאת יתברר שיש בשיטה החדשה כדי לעזור, ניתן יהיה לשלבה בטיפול הכירורגי.

ד"ר רוזנברג והחולדות. פתח להצלחה!

איידס, יש תקווה

ב־20 בספטמבר התקיימה בוושינגטון, בבית החולים בבטסדה, מסיבת עיתונאים ובה מסר רופא ידוע פרטים על אודות הפטנתיה של תרופה חדשה נגד מחלת האיידס.

התרופה, ששמה בלעז "AZIDOTHY-MIDINE", סונתזה עוד ב־1964 על־ידי חוקר בשם ג'רום הורביץ. במקור, דובר בתרופה נגד מחלות סרטניות, אך הבדיקות העלו כי היא אינה יעילה, ועל כן נגנזה. מאז הופעתה של מחלת האיידס, חיפשו גם בגנזי התרופות הגנוזות.

כבר ב־1984 החלו בניסויים מקדימים, ובשנה אישרה רשות התרופות והמזון ניסוי בבני־אדם. כרגיל במקרים כאלה, נותנים תרופה לחולים ובה בעת נותנים לקבוצת בקרה תכשיר „אינבר", כלומר, תרופה שאינה מכילה חומר פעיל, שכן רק כך אפשר לקבל תשובה לשאלה עד כמה הטיפול עדיף על טיפול מדומה. ואולם, זמן קצר אחרי תחילת הניסוי, נרשמו תוצאות כה מרשימות, עד כי הרשות אישרה כנראה, בפעם הראשונה, להפסיק את הניסוי השיגרתי ולעבור לטיפול ניסויי גם בקבוצת הבקרה. כבר בראשית ספטמבר נוכחו החוקרים לדעת, כי בין המטופלים בקבוצת הבקרה מתו ממחלת האיידס 16 איש, בעוד שבין המטופלים בתרופה מת רק אחד. הרשות למזון ותרופות אישרה, איפוא, טיפול בתרופה (למרות שלא בוצע בה התהליך המלא והמקובל) בחולים הלוקים בסוג מסויים של תסמונת דלקת ריאות כסיבוך במחלת האיידס. בשל היעדר ניסויה מקדימה, אין הרופאים יודעים מה טבען של תופעות־הלוואי, עד כמה התרופה רעלית ועוד.

כך או כך, כבר כיום קובעים הרופאים והחוקרים כי המטופלים בתרופה החדשה מוסיפים משקל, זוכים להטבה בכושרם האימונולוגי ובדמם מתגלים יותר לימפוציטים „טי" הממלאים תפקיד חשוב בהגנת הגוף מפני פולשים.

הידיעות על השפעתה של התרופה החדשה גרמו לכך שלמרכז המכון הלאומי לבריאות מגיעות מאות פניות טלפוניות מדי שעה. המכון הלאומי לבריאות ראה לנכון לפרסם את מספר הטלפון המופעל בידי מתנדבים. (הנה המספר שפורסם בשבועון „טיים" מ־29 בספטמבר: 88 93 843 800). למרות הכל, מזהירים החוקרים ודוברי החברה המייצרת את התרופה, כי התכשיר טרם נבדק ואין לדעת אם הוא גורם רק להפוגה, שלאחריה שוב חוזרת המחלה.

על־פי המשוער, פועלת התרופה בצורה כזו שהיא מחליפה אנזים חשוב לריבוי הנגיף בתוך הלימפוציט „טי". על־פי התיאור החלקי, יש לנגיף האיידס RNA הנהפך ל־DNA כשהנגיף חודר ללימפוציט „טי", הוא משתלט בעזרת ה־DNA שלו על מנגנון השיכפול ומאלץ את הלימפוציטים לשכפל את הנגיף במקום שיכפול הלימפוציט. כך הופך הלימפוציט „טי", שבמקורו אמור להגן על הגוף מפני פולש, לבית־חרושת לייצור נגיף האיידס. תוך־כדי תהליך ההשתלטות על תא הלימפוציט, זקוק הפולש לאנזים המכונה „טרנסקריפטאזה". התרופה AZT בולמת את פעולת האנזים הנחוץ לשיכפול הווירוס.

12 כוסות

אמנם למי זוכר השעה אנו מתקרבים לסוף הקיץ... [illegible]

סמים בקיבה — וסבך האתיקה

ביוני 1984 עצרו שוטרים אחרי מרדף, חשודים בסחר בסמים. במהלכו בלע אחד הנמלטים את הסם — כך על כל פנים חשדו השוטרים. הנאשם לא התנגד לביצוע בדיקת שתן. בכל צילום רנטגן, צילום שגילה כי בקיבתו גופים זרים גדולים. על סמך עדות אנשי המשטרה הגיעו הרופאים למסקנה כי „הגוף הזר" אינו אלא שתי אריזות המכילות הרואין.

על סמך השיחות עם העצור, נודע כי מדובר בחבילות המכילות שקיות עם הרואין. כמות של 0.2 גרם הרואין היא קטלנית. קיבתו של העצור הכילה הרבה מעבר לזה. אך הוא סירב לחתום על מכתב המתיר ביצוע ניתוח. למרות שהפאציאנט היה נתון בסכנת נפשות, סירב הרופא לבצע ניתוח ללא הסכמה. הנעצר, קצין המשטרה קיבל הוראה לבצע את הניתוח. „מאחר שקיים חשש שהשקיות יגרמו למוות", הניתוח אמנם בוצע ונמצאו שתי שקיות שהכילו 45 גרם הרואין.

לכאורה, התקבלה הוכחה מוצקת לאשמתו של החשוד שנותח בניגוד לרצונו. אך לא כך בעיני אנשי החוק. הסניגור ביקש מבית המשפט לא לקבל את הסמים כראיה, משום שהושגו תוך־כדי עבירה בפרטיות הנאשם, ועל־פי סעיף 82 לחוק הגנת הפרטיות, אסור השימוש כראיה ללא הסכמת הנפגע. אולם המשטרה פעלה על סמך צו שופט. מכאן יוצא, שמבחינה זו היה הצעד חוקי. אך כאן התעוררה שאלה אחרת: האפשר לדרוש מרופא המנתח להעיד עדות נגד הפאציאנט שלו, ולסייע למשטרה ולתביעה.

השופט פסק: הרופא יכול, אך אינו חייב.

ואמנם, הרופא־המנתח סירב להעיד והנאשם הורשע גם בלי שהשתמשו בסם כמוצג במשפט.

הסוגיה שעוררה סקרנות והתלהבות היתה, האם מותר לרופא לנתח אדם בניגוד לרצונו. השופט שדן בנושא הביע דיעה כי אכן מותר במקרים מסויימים כמו פעולת הצלה של מתאבד המתנגד להצלתו. הרופא אינו חייב להתחשב ברצונו של המתאבד. הוא רשאי לגבי ניתוח איש שבלע כמות גדולה של סמים כחלק ממאמץ להסתירם מפני שומרי החוק אין בניתוח זה משום „תקיפה" כמובן החוק. מה גם שהרופאים פעלו ברשות ואף בצו שופט. עם זאת, כותב אמנון כרמי, ב„מכתב לחבר" מיולי 1986 ביטאון ההסתדרות הרפואית בישראל, כי „הננו סבורים... שהוראתו של כבוד השופט היתה מוטעית".

סוגיה מעניינת. ביצוע ניתוחים בניגוד לרצונו של החולה עלול להוביל את אנשי החוק רחוק מאוד. [illegible] בעיה לא קלה.

מחול המוות השבדי

זרם בלתי־פוסק של מנגינות־עם שבדיות הציף את האחו אפוף־הערפל עם עלות השחר, ואלפי רוקדים עייפים נרדמו אט־אט לצלילי הכינורות העממיים. הרקדנים והנגנים „התחממו" לקראת חזיון יוצא דופן — מאראתון ריקודים בחודש יולי, שנמשך יום ולילה, והוליך את המשתתפים והצופים מרחק של 80 ק"מ דרך ערים וכפרים באיזור נידח של שבדיה המרכזית.

הם השתתפו ב„האלסינגאהאמבו" של השנה, התחרות מחול הנערכת מדי שנה באמצע הקיץ לזכר מחול אגדי, אשר בו נטל, לפי הסיפור, עמו השטן את בני־הנוער של הכפר הקטן הארגה.

באחד הימים בעבר הרחוק־רחוק — מספרת האגדה — התכנסו צעירי הארגה למחול קייצי, והנה הופיע אדם זר והציע לנגן למענם בכינור.

הזר פתח במנגינה היפנוטית של האמבו, פולקה שבדית מסורתית. המנגינה כבשה את הרוקדים, שנמשכו אחרי הנגן מתוך בית־האיכרים, אשר בו רקדו, אל הפיסגה של גבעה קרובה.

אחד הצעירים, אשר הבחין כי לזר רגל שסועה, הצליח להשתחרר מכישוף המוזיקה. ואולם השאר נידונו על־ידי השטן לרקוד לעד. למחרת היום מצא הניצול את שלדי ידידיו ממשיכים בריקוד ה„האמבו" בפיסגת הגבעה.

מקצבי הפולקה השבדית עדיין מושכים 3,000 בני אדם משבדיה ומחוצה לה ליטול חלק בהתחרות אשר בה נקבע רקדן ההאמבו הטוב ביותר של הארץ. ההתחרות נפתחת עם עלות השחר, והיא נמשכת 16 שעות רצופות, והזוגות מבצעים את צעדי הריקוד הפשוטים והחינניים בפני השופטים בארבעה מקומות ססגוניים של החבל הכפרי האלסינגלנד.

המתחרים לבושים בגדי איכרים מסורתיים, הנשים — חצאיות ארוכות וסינרים בשלל צבעים וחולצות הרוקות, וחובשות צניפים, והגברים לבושים מכנסיים ומקטורנים מעור.

צעדים מושלמים והתמדה בביצוע מושלם של טכניקת ה„האמבו" למשך כל היום הם מן האיפיונים הדרושים לנצחון — לדברי אחד השופטים הוותיקים.

הדרך המתוכננת לרוקדים אינה בשביל בעלי לב חלש.

אחרי ריקוד של שעתיים על האחו בהארגה, מוסעים הרקדנים בצי של כמאה אוטובוסים צפונה, אל העיר בולנאס, מקום שם עוקבים השופטים אחרי הזוגות, הרוקדים במעגל מסביב למגרש ספורט.

כעבור שעתיים מסיעים את הרקדנים עוד יותר צפונה, לארברה, שבה פינו מסלול תלול, של כ־400 מ', באחד מרחובות הכפר, בשביל הרקדנים.

אז נבחרים 20 הזוגות הטובים ביותר לרקוד בסיבוב חצי־הגמר ובסיבוב הגמר לפני קהל של יתר המתחרים ואלפי צופים, על במה תחת כיפת השמיים באחד התיירות ירבסו.

עם מספרים שנקבעו לבגדיהם העממיים, כדי להקל את המלאכה על השופטים, מסתחררים הזוגות בריקוד, חלק מהם תוך הנאה גלויה, וחלקם — בהבעת פנים רצינית, בכוונה לנצח.

אף כאשר הם פולטים נחלי זעה, רגליהם נחלשות ולחייהם מסמיקות מרוב מאמץ, הם ממשיכים לרקוד ונגני הכינורות מוסיפים להשמיע את נעימותיהם ההיפנוטיות.

בשעות המאוחרות של הערב, כאשר כבר הוכרז על המנצחים — האלופים המובילים זכו עתה כבר ארבע פעמים בנצחון — „נחים" המתחרים. הם עושים זאת בריקוד. הפעם לשם הנאה...

(אנדרו כטילס)

מילון ללשון הנורדית הקלאסית

משתמשים בטכנולוגיית מחשבים של המאה העשרים כדי לפצח את סודותיה של „נורסה" (הלשון הנורדית) העתיקה, במסגרת ההכנות למילון חדיש של לשון הוויקינגים הקדומים וה„סאגות" העתיקות של איסלנד.

לאחר עבודת נמלים במשך 50 שנה כמעט, משווה צוות של מלומדים באוניברסיטת קופנהאגן צורה סופית למילון של הפרוזה העתיקה בלשון נורסה. המילון יכלול 12 כרכים, כל אחד מהם של כ־500 עמודים, ולשם השלמתו יידרשו עוד 20 שנים נוספות.

לדברי העורכים ישפוך המפעל הזה אור חדש על הספרות הסקאנדינאבית העתיקה, הוא כולל מפתח — באנגלית ובדאנית — לאוצרות ספרותיים, כגון הסאגות האיסלנדיות ומקורות ראשיים אחרים של המיתולוגיה הסקאנדינאבית.

כאשר הוחל בפרוייקט הזה, נרשמו פירושי המלים בכתב־יד על למעלה ממיליון פתקים. עתה מוזנים הפרטים הללו לתוך חמישה מחשבים, שיעלו את כל גוני המשמעות של כל מלה.

המילון יכלול 70,000 מלים, ביניהן ביטויים חיוניים לגבי הוויקינגים הקדומים כגון „אפרדפר" — שפירושו בקר ראוי לשוחטה, ו„ברגרדה אף" — ויתור על תביעות. הכרך הראשון עומד להופיע בשנה הבאה.

העבודה בהכנת המילון החלה ב־1939, כאשר ממשלת דנמארק הקציבה סכום קטן למשימה המסובכת לאסוף מלים משרים דיפלומאטיים, חוקים, חיבורים דתיים ומן הסאגות המספרות על המלחמות בין המשפחות באיסלנד של ימי־הביניים.

מצפים כי המילון ישפוך אור חדש על אחד מכתבי־היד, שבשיחזורם עדיין עוסקים בקופנהאגן בטרם יוחזרו לאיסלנד: הסאגה על ניאל השרוף.

זוהי אחת הסאגות האיסלנדיות הקדומות הגדולות, סיפור על מריבה ועל טראגדיה מן המאה הי"ג, המסתיים בשריפת הגיבור ומשפחתו בביתם על־ידי אויביהם.

„עבודתנו לגבי „ניאל השרוף" מתנהלת בשני מישורים", אמרה אשה הנמנית עם חמשת עורכי המילון. „תחילה אנו מכינים רשימת מלים של הנוסח לשם מחקרן והשוואתן עם השימוש בהן בטקסטים אחרים, ואחר־כך אנו חוזרים ומשתמשים בהבנתנו המורחבת לגבי הטקסט המקורי. התוצאה עוזרת לנו תכופות לראות את הסאגה באור חדש". הוסיפה.

התקופה הארוכה שבה נמשך המבצע, היעדר לוח זמנים קבוע־מראש להוצאת המילון, והדחיות הרבות עוררו תכופות לעג בעתונות הדאנית. אך על־אף העובדה שהמילון יושלם רק במאה ה־21, בטוחה המערכת הנוכחית, שהגיל הממוצע של חבריה הוא מסביב ל־40 שנים, כי עוד תזכה לראות את סיומו. איש מבין חלוצי המיבצע איננו עובד בו כיום. ד"ר ביירן האגסטרום, מראשי הלקסיקוגראפים בשבדיה, אשר פרש בקיץ זה מתפקידו כעורך ראשי, נזכר בימים הראשונים של פעולתו, לפני שמונה שנים: „כאשר הגעתי לקופנהאגן ב־1978, היה המילון מורכב מפתקים מתוייקים באורך כולל של 127 מ'. המדובר היה בהר של כמיליון „פתקי ערכים". קביעת פירוש המלים של שפה מתה דרשה כוח דמיון אנושי. רק בזמן האחרון ממלאים מחשבים תפקיד מרכזי".

המילון יהווה רשימה סטאנדרטית של מלות הפרוזה העתיקות באיסלנדית ונורבגית הנקראות יחד „נורסה", ושהן קרובות לאנגלו־סאכסית, מ־1050 עד לאמצע המאה ה־16. הוא יבוא במקום המילונים הקיימים של המאה ה־19. יתוקנו שגיאות ישנות בתרגום, לרבות שיבושים שנעשו על־ידי מעתיקים בימי הביניים. במערכת המילון עובדים חמישה עורכים עבודה מלאה, כיום ארבעה דאנים ואנגלי אחד, ונוסף על כך כמה עוזרים מן האוניברסיטה, שהינה המרכז העולמי ללימודי „נורסה".

לדברי המלומדים יעניק המילון מידע חשוב חדש למען פירושה של הספרות הסקאנדינאבית הקדומה ולחקר השפה האיסלנדית בת־ימינו, אשר שומרת יותר מכל שפה סקאנדינאבית אחרת על המיבטא, והדקדוק, והמילון של נורסה העתיקה. המהדורה הראשונה תודפס ב־1,500 עותקים, כל אחד במחיר של 50 דולארים. רובם יוצאו לאיסלנד, לארה"ב, לבריטניה ולמערב גרמניה. העורכים מודעים לכך כי המילון לא יהפוך לעולם לרב־מכר...

(כריסטופר פולט, „רויטר")

עיריית הרצליה
חוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
מרחב הרצליה

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק הנ"ל, כי לועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב הרצליה, הוגשה על־ידי לבני רזה, רח' הדר 13 הרצליה, בקשה המתייחסת לקרקע שבמקום: הרצליה, רח' הדר, גוש 6536 חלקה 342 ומהות הקלה לגבי המותר באזור בו מבוקשת ההקלה האמורה. דהיינו: בקשה להעברת עד 5% באחוזי בנייה מקומה א' לקומת קרקע ללא תוספת אחוזים בסה"כ.

כל המעוניין יכול לעיין בבקשה הנ"ל במשרד הועדה המקומית ברחוב סוקולוב 10 הרצליה בימים ובשעות שהמשרד האמור פתוח לקהל, וכל הרואה עצמו נפגע ע"י אישור הבקשה הנ"ל יוכל להגיש התנגדות מנומקת למשרדי הועדה המקומית האמור בכתובת הנ"ל תוך שבועיים מיום פרסום מודעה זו.

אלי לנדאו
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב הרצליה

הועדה המקומית לתכנון ולבניה
ג ב ע ת י י ם

הודעה על פי סעיף 149 ו־151 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965

גוש 6160 חלקה 562 רח' גלבוע 24–26 בגבעתיים. תיק בניה מס' 1284.

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה בקשה להקמת בית מגורים בן 3 קומות עם 3 אגפים מעל קומה עמודים מפולשת עם הקלה של 6% עוד 5% עבור מעלית.

לכל מי שיש התנגדות מאיזו סיבה שהיא לבקשה הנ"ל, יואיל להגישה לועדה תוך המועד של 15 יום החל מיום הפרסום של הודעה זו. באם לא תתקבל כל התנגדות בתקופה הנ"ל, תובא הבקשה לאישורה של הועדה.

יצחק ירון
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה בגבעתיים

חוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
תל־אביב—יפו

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב יפו בקשה ליתן אישור להקלה לתוספת אחוזי בניה להעברת אחוזים מקומה לקומה למעלית חיצונית בבליטה מקו בנין צדדי/אחורי לשינויים כלפי תכנית 1680 ברחוב בול מס' 26 גוש: 6214 חלקה 367.

תיק בניין 026—0195

בעל קרקע או בנין המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אישור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב—יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון.

ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

י. כספי, סגן ראש העירייה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

הועדה המקומית לתכנון ובניה
ר ע נ נ ה

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965, להלן החוק: ניתנת בזה הודעה כי בהתאם לסעיף 149 לחוק, כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ובניה רעננה (להלן הועדה המקומית) בקשה להיתר בניה בגוש 6583 חלקה 49 ברח' הרצל, מבוקשת הקלה 10% מקו בנין צדדי, דהיינו 3.60 מ' במקום 4.0 מ' המותרים לפי תכנית רע/1/166.

כל המעוניין רשאי לעיין בתכנית במשרדי הועדה המקומית רעננה במקום ובימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל הרואה עצמו נפגע מהקלה זו רשאי להגיש התנגדותו להתרת ההקלה הנ"ל תוך שבועיים מתאריך הודעה זו לועדה המקומית במשרדי העירייה.

ב. וולפוביץ
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה

ועדת משנה לתכנון ולבניה
חולון

הודעה על פי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965

ת.ב. 2590

ניתנת בזה הודעה שהוגשה לועדה בקשה להיתר בניה על חלקה 80 בגוש 7166, רח' גוש חלב 13, חולון, הכוללת מתן הקלה:

א. אחוזי בניה 6% משטח המגורים 503/2 מ"ר בשתי הקומות בשווה.
ב. קו בנין 10% צדדי (מזרחי).

ההקלה הנ"ל במגמה באזור מגורים א'. את התכנית אפשר לראות במשרדי הועדה בעיריית חולון, רח' ויצמן 58 בשעות ובימים של קבלת קהל.

התנגדות לבקשה להקלה לעיל ניתן להגיש תוך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו. התנגדות שתוגש חייבת להיות בכתב ומנומקת.

עו"ד מ. שריון, מ"מ ראש העיר
יו"ר ועדת משנה לתכנון ולבניה חולון

חוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
תל־אביב־יפו

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אישור לשימוש חורג ממגורים למשרד למקצוע חופשי בקומת קרקע לתקופה של 5 שנים, ברחוב הס מס' 21, גוש 6913 חלקה 58.

תיק בנין 021—3/0024

בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אישור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן־גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון.

התנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

י. כספי, סגן ראש העירייה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

הועדה המקומית לתכנון ולבניה
רמת־גן

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק הנ"ל כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה ר"ג (להלן — הועדה המקומית) בקשה להתרת הקלה בנכס.
בגוש 6157 חלקה 54, רח' רוזמה מס' 21.
בגוש 6157 חלקה 161, רח' גרנדוס מס' 23.
בגוש 6157 חלקה 243, רח' תנועת המרי מס' 4.
בגוש 6183 חלקה 87, רחוב התנעה מס' 24.
דהיינו: הקלה 6% משטח החלקה ו־10% קו.ב. במרווחים צדדיים.

על המעוניין הרואה את עצמו נפגע על־ידי אישור ההקלה הנ"ל יוכל לעיין בתכנית ולהגיש התנגדות מנומקת למרטיה. ההתנגדות צריכה להימסר לידי הועדה המקומית במשרדי אגף ההנדסה רח' המעגל 26 ר"ג תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו בעתונות.

אורי עמית, ראש העיר
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה ר"ג

חוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
תל־אביב־יפו

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אישור לשימוש חורג ממגורים למשרד למקצוע חופשי בקומת קרקע לתקופה של 10 שנים ברחוב ריינגולד מס' 5 גוש 7085 חלקה 3.

תיק בנין 005—3/187

בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אישור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן־גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון.

התנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

י. כספי, סגן ראש העירייה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

חוק תכנון והבניה תשכ"ה–1965
מרחב תכנון מקומי באר־שבע
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה–1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה באר־שבע הופקד שינוי תכנית הנקראת שינוי מס' 30 לתכנית מפורטת 117/03/5 — רחוב החיד"א, ביחד עם התשריט המצורף אליה.

עיקרי הוראות השינוי: הנחיות בניה לאזור בנייני ציבור מגרש 907 לצרכי בית כנסת. ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית: שטח התכנית: 500 מ"ר. גוש: 38061. מקום: שכונה י"א רחוב החיד"א.

כל המעוניין בשינוי רשאי לעיין בו ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל המעוניין בקרקע, בבנין או בכל ענין תכנוני אחר, הרואה עצמו נפגע על־ידי שינוי התכנית וכן זכאי לפי סעיף 100 לחוק, רשאי תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות להגיש התנגדות לשינוי במשרדי הועדה המקומית האמורה.

שלום רניט
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה פתח־תקוה
הודעה

על פי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה פ"ת בקשה למתן הקלה בגוש 6400 חלקה 114/113 [illegible] 60% [illegible]

[illegible]

מה ● מתי ● היכן

טלוויזיה

08.00 טלטקסט — עד כאן — חדשות קול ישראל 08.03 שעת כושר 08.40 כלי סדרות 09.00 אנגלית ה' 09.20 חשבון פשוט ד' — מדוע אסור לחלק באפס? 10.00 שעת כושר 10.10 אנגלית ו' 10.30 הגיל הרך — רגע עם דודלי — ממה עושים דברים 11.00 ערבית מדוברת (ו'–ח') — אלביה לעתיק 11.15 אנגלית ו' 11.30 ארץ מולדת — בין הזמנים 12.00 אנגלית ח' 12.25 תלמוד — שניים אוחזין — מני הני מילי 13.00 מדעי הטבע ז'–י"ב — מסעותיו של אחו השלג. 13.30 צרפתית העשרה 13.45 פיקניק בשחור לבן 14.00 טלטקסט עד כאן — חדשות קול ישראל 14.03 שעת כושר 14.15 מאה ציורים מפורסמים — דיוקן עצמי עם מסכות ג'יימס אנסור 14.25 קסם קסם — ביסויים 14.30 רכבת ההפתעות — סרט אנימציה 15.10 שעת משפחה — ש...ש... הרומן בעקבותיך — נער מתוך קומה המכונה "מאוס" (עכבר) בגלל פחדנותו, מתגרה באחד הנערים הבריונים של בית"ס. מאוס מנסה להתחמק מהבריון בדרכים שונות אך לבסוף אוזר אומץ ומחליט לעמוד בכבוד מול אותו בריון. 16.00 דורותיה נערת הקרקס — סדרה עלילתית חדשה בת 6 פרקים. פרק ראשון: רוצחו של הנסיך מאראגון — אביה של דורותיה ז'אן מאראגון, מת בבית חולים בחוות בימי מלחמת העולם הראשונה. רק כעבור זמן נודע לדורותיה שאביה נרצח ושמורליה מסתורית נגנבה ממנו. היא מנסה להתחקות אחר עקבות האוצר שאליו אפשר להגיע באמצעות המורליה. 17.00 ערב חדש — מנחה: רפי רשף 17.30 עליזה בארץ הפלאות. שם הפרק "הארנב הגדול עוזב את ארץ הפלאות". מלכת הלב מפטרת את הארנב הלבן, כיוון שהוא איטי ולא רייקן, ובמקומו היא לוקחת את הארנב השחור הגדול. אך בסופו של דבר מתברר, שטעות עשתה... 17.55 "שיישאר בינינו" — לקט מתכניות ששודרו. 18.05 "איציק הסוחר" — דרמה. שחקני התאטרון לילדים ולנוער מעלים לכבוד ראש־השנה את המחזה "איציק הסוחר", מתוך מפי העם של י.ל. פרץ. במרכז המחזה איציק הסוחר, שלא ידע צדקה מהי, ומלאך שמחליט ללמדו לקח. משתתפים: אריאל פורמן, גילת מואב, יהויכין פרידלנדר, רמי בארגליק. 18.30 קיצור החדשות (ערבית) 18.33 סקירת תכניות (ערבית) 18.35 ספורט (ערבית) 19.30 חדשות (ערבית) 20.00 כותרות מבט 20.02 המירוץ אחר הגלימה — סדרה בת 12 פרקים (ראה הגביה) 20.50 "קורות תן" — סדרת טיולים עם אורי דביר 21.00 מבט לחדשות 21.30 "כן, אדוני ראש הממשלה" — סדרה קומית אנגלית הפרק השביעי "משחק הנגמנים" ראש הממשלה מגלה, שנוסף על כל הענייניים הרבים שבאחריותו הוא גם צריך לתת את המלצתו לבחירת הבישוף החדש. מה יעשה רוה"מ, כאשר איש מן המועמדים אינו לטעמו? 22.00 "חוז הזמן" — תכנית אירוח שבועית. מנחה רם עברון 22.50 "ברודאק" — סדרת סרטי מתח — הפרק החמישי "מעט חופשה". התייר וינסנט פרקין נשדד בידי צעיר על שפת הים. ברודאק לוכד את העבריין, אבל פרקין אינו מצליח לזהות אותו במסדר זיהוי. ברודאק תוהה, אם הדבר קשור בעברו של פרקין, שהיה מפצח קופות. 23.45 פסוקו של יום. ותשות.

רדיו

קול המוסיקה

06.05 "צלילי בוקר" 07.07 "בוקר טוב". 07.30 "שחרית מוסיקלית". 09.30 "קונצרט בוקר". 11.57 "מגישים שיר" 12.05 "מאוצר הסרטייה" נטשה טרסון — פסנתר; הנדל: סוויטה מס' 7 בסול מינור שומאן: מתולות חבורת בני דוד 13.00 "קונצרט צהריים". 15.05 "מוסיקה ויוזי" — מהקלטות רדיו פינלנד; אוליס סליגן: רביעייה מס' 4 אוסקי מריליינן: רביעייה מס' 2; פאבו הייניכן: משחק 16.00 "קונצרט מנחה". 18.30 "קונצרט מוקלטות התזמורת הסימפונית יים רשות"ש, מנצח: א. בור. סולן: ר. טובכינרה; רביוסי: "מנחת פאון"; מוצרט: קונצרטו כרדמינור לפסנתר ותזמורת ק. 491 יחזקאל בראון: סימפוניית מחולן הירדן; סימפוניה מס' 105, בפריבמול מג'ור 20.05 "ערב טוב" מוצרט: סונטה במי מינור לפסנתר ולכינור ק. 304; שוברט: אימפרומפטו' כלה במול מג'ור 20.27 "מגישים שיר" 20.30 "אולמי הקונצרטים בעולם". 22.30 "מן המקורות" סליחות נוסח יהודי תימן 23.00 "מירקס" — רצף מוסיקלי

רשת א'

07.30 "היו שירים" — פזמונים ישנים ואהובים 08.05 "חוגה" — עם בני הדרל 09.05 "השיר לא תם" — שירים עבריים 09.30 "מפגש" * מגזין לבעיות משפחה וחברה בשידור חי 10.30 "רדיו קל" — תכנית יומית בעברית קלה 11.10 "השידור היומי לכתה"ס "סיפור אני שומע" לכיתות ב', ג' "רגע חושבים" 11.30 "השכלה ודעת לכל" — הגישה הפוליטית לחברת האדם — ד"ר אילנה צור [illegible] "שילוב המערכות בקופסה מן החיים" 13.05 "שיר ושומר" 14.05 "לבת ולבן ולכל המתעניין" — תכניות לילדים 15.00 לילדים הגדולים "בארץ חלמה" חידון של שמוליק רוזן שידור חי 15.25 "מכחור עגול", ספורט לנוער 15.53 "מאוצר הספרים" — סקירה על ספר חדש 16.05 "רדיודרמה" — רומן האפשרויות. (ח.ש) 17.30 "האוניברסיטה המשודרת" — יחסים בינלאומיים בעידן הגרעיני — חחסים בין מעצמות העל בעידן הגרעיני — ד"ר איתן גלבוע 18.05 "מינוח ערבי" 19.05 "עיונים בפרשת השבוע" 19.30 "ילדים לעולם" 22.05 "אותות ומופתים" [illegible]

רשת ב'

העבריה חמישים שנות מוסיקה ברדיו

07.00 "הבוקר הזה" 08.05 "כוכב הבוקר" 09.05 "ביקור בית" — עם רבקה מיכאלי 10.05 "כל צבעי הרשת" — מגוון יומי 12.10 "אלף־אלף" ב"בית" — עם אהוד מנור 13.00 "בחצי היום" * חדשות ומומנים 14.05 בת צחוק — הווי והומור 15.05 "רגעי קסם" 15.51 לוח מורעפון 16.05 "שירים ושעורים" 17.10 "יומן כלכלה" 17.30 "על מסמרים ואנשים" — מגזין המשק והחברה 18.05 "שעה חמשית" * מגזין שבועי לענייני חינוך 18.45 היום בספורט 19.00 "היום הזה" 18.35 "דין ודברים" — מגזין לענייני חוק ומשפט 20.05 "סולם חזמרות" 22.05 "פינת הג'אז" 23.05 "מחפשים את המטמון" — מנחה: משה טימור

גלי צה"ל

05.30 "מוקדים עוד" — החדשות הראשונות של היום 07.07 שבע אפס שבע — עם אלכס אנסקי 08.05 בוקר טוב ישראל — שעה אקטואלית יומית 09.05 "אילה בוקר" — עם אלי ישראלי 10.05 "הפסקה 10" — עם מיכל ניב 11.05 נכון לעכשיו — עם רפי רשף 13.05 קשר רדיו — עם אברי גלעד 14.05 רז רה יומי — עם רוני לבנץ ודני קרפל 15.05 פגישה יומית — עם אורלי יניב 16.05 ארבע אחרי הצהריים — שעה של שירים עבריים 16.54 באופן מילולי — מינתו של אבשלום קור 17.00 "ערב טוב ישראלי" — עם רן שילון, יעל דן וגוני סכיר 18.05 הפלמ"ח וצה"ל — מה הוריש הפלמ"ח לצה"ל של ימינו — דיון בהשתתפות צביה כצנלסון, אלוף (מיל') יוחאי בן־נון, מנחם רוסק ותא"ל נחמיה דגן — ק. חינוך ראשי בצה"ל 18.45 "משולש" — עימות יומי בענייני השעה, בני קצובר, דדי צוקר. מנחה: יוסי עוזר 18.57 הרעות לחיילים 19.05 פזמונים לכולכם 20.05 מוסיקה נמו — שעה של בלוז 21.00 מבט לחדשות 21.30 לילה לא שקט — פזמונים עבריים 22.05 על הדבש ועל העוקץ — שירים שהחבר'ה אוהבים 23.05 לילה לילה — עם יואב קוטנר 23.55 שיחת חצות — עם ד"ר צופיה סלה, מרצה לחינוך באונ' באר־שבע 00.05 ציפורי לילה — עם גילת מואב. תוכנית מוסיקלית בנימה אישית 02.05 לא רוצים לישון — מוסיקה לשעות הקטנות של הלילה 05.05 צלילי בוקר — שירים עבריים

רשת ג'

06.11 "בחורה לאושר" * לחיטים ותיקים 07.07 שיר כבוקר בבוקר — שירי ופזמונים ישראליים 09.05 מה כבר תשעה — עם אבי אתגר 10.05 רק מוסיקה 11.05 שעת המימה — עם כלאבי חוקיה 12.05 שבעים מי יודע 13.05 רק בימי חול — עם מנחם פרי 14.05 פזמון חוזר 15.05 חריש, חריש ומחרש — עם שש עשרי 16.05 הצגה יומית 18.05 היה היה... — מצעד פזמוני העבר 20.05 לי ולך — שיר וברכה 21.05 קצת אחרת — פום מתקרם — עם אורלי מורג 23.05 הלילה הוא שירים.

קולנוע

תל־אביב

4.30, 7.15, 9.30
אסתר: שן תחת שן — 5, 7.30, 9.40
אורלי: היפנים באים, היפנים באים — 5, 7.15, 9.30
בית לסין: פריץ החתול — 23.15
בן־יהודה: אהבה בשחקים — 5, 7.15, 9.30
גת: הצבע ארגמן — 3, 6, 9
גורדון: שתי אנגליות — 7.00, 9.30
דקל: יחסים פשוטים
דרייב אין:
נשר הברזל — 7.30
אהבות משתנות — 9.30
סקס — 12.00
הוד: תעלול קטלני — 5, 7.30, 9.30
מוזיאון תל־אביב: "שואה"
ליטור תרשה: מקרוני
פאר: היחפן מבוורלי הילס — 4.30, 7, 9.15
סינמה 1: הטרמפיסט — 5, 7.15, 9.30
סינמה 2: מופע הקולנוע של רוקי — 5.45, 9.15
פאריס: עבודת אורח — 12, 2, 7.15, 9.30
החברים של אלכם — 23.30
רב־חן:
חן 1: היחפן מבוורלי הילס — 5, 7.30, 9.50
חן 2: דונה פלור נשואה לשניים — 5, 7.40, 9.45
חן 3: הרומן של אתמול בלילה — 5, 7.40, 9.45
חן 4: בי"ס לשוטרים מתקדמים — 11, 2, 5.10, 7.40, 9.45
חן 5: שגעון של לילה — 11, 2, 5, 7.40, 9.45
שחף: זכרונות מאפריקה — 5.45, 9.15
ר' ה' — אותלו — 7.00, 9.30
תל־אביב: פסיכו 3 — 5, 7.15, 9.30
תכלת: החברים של אלכם — 5, 7.15, 9.30
צוותא: (כתוסשנה)

רמת־גן

אואזיס: קוד הדעם — 7.30, 9.30
לילי: תעלול קטלני — 7.15, 9.30
ארמון: היחפן מבוורלי הילס — 5, 7.15, 9.30
רב־גן:
גן 1: צבע ארגמן — 6, 9
גן 2: כתום הגוף — 5, 7.30, 9.50
גן 3: מקרוני — 7.30, 9.40
גן 4: ראן — 6, 9

ירושלים

אוריון: אהבה בשחקים — 4.30, 7.30, 9.30
אורנע: תלמידה מחשמלת — 4.30, 7.00, 9.00
בית אגרון:
הסיפור שלא נגמר — 18.00
טרון — 20.00
קברט — 21.30
העולם לפי גרפ — 24.00
בנייני האומה: לוהאהב. — 7.30, 9.30
כפיר: זכרונות אהבה מפירנצה — 4.30, 7.00, 9.30
אורגיל: היחפן מבוורלי הילס — 5, 7.00, 9.30
מיטשל: תעלול קטלני — 7.30, 9.30
ספורו: הבוסטונים — 7.15, 9.15
הבירה: שתי אצבעות מצידון — 4.30, 7.15, 9.15
אוריון
אור 1: הצבע ארגמן — 4.30, 8.30
אור 2: סיפורה של אננס
עדן: קוד הדעם — 4.30, 7.30, 9.30

חיפה

ארמון: ועקת אמת — 4.30, 7.15, 9.30
אורה: זכרונות אהבה מפירנצה
חן: שושנת קהיר הסגולה — 4.30, 7.00, 9.15
עצמון: אהבה בשחקים — 4.30, 7, 9.15
פאר: היפנים באים, היפנים באים — 4.30, 7.00, 9.15
קרן אור המחודש: שואה א' — 4.30, 7.00, 9.15
רון: זכרונות מאפריקה — 1, 6
ר' ה' — אותלו — 6.00, 9.00
אמפי: תעלול קטלני — 4, 6.30, 9
אורלי: הצבע ארגמן — 4.30, 7, 9.15

נתניה

שרון: שובו של מקצוען — 5, 7, 9.15
סטורייו: הצבע ארגמן — 9.15
נאריה — 5, 7

חולון

סביון: אהבה בשחקים — 5, 7.15, 9.30
מגדל: חלומות מתוקים — 7.30, 9.30
ארמון: מי מפחד מהשכן ממול — 7.15, 9.30

בת־ים

עצמאות: מחסל ושמו נינג'ה — 5, 7.15, 9.30

הרצליה

היכל: הטרמפיסט — 5, 7.15, 9.30
מלון דניאל: הסיפור האמיתי — 19.00, 21.30

באר־שבע

קרן: יפה בוורוד — 4.30, 7.30, 9.30

עכו

אודיטוריום: כפפות — 7.00, 9.00

פתח־תקוה

היכל 1: אהבה בשחקים — 5, 7.15, 9.30
היכל 2: להתאהב — 5, 7.30, 9.30
היכל 3: יפה בוורוד — 5, 7.30, 9.30

עפולה

מגדיון: תקלה מתלאה — 8.30

רעננה

אורות: הקרב על היער — 4.30, 7.15, 9.00

תיאטרון

הבימה
התיאטרון הלאומי

הערב יום ב', 29.9

המלך מתיא הראשון:
בשעות: 16.00, 19.00
חדוד וניה: 20.30
החוות — בבימרתף: 20.30

שרותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים
גני בת־ים — הנביאים 3.
חולון
מכבי — שנקר 35.
ירושלים
קופ"ח — מרפאת רוממה, רח' המ"ג 28.
נתניה
קופ"ח לאומית — סמילנסקי 9.
פתח־תקוה
קופ"ח כללית — חיים עוזר.
רמת־גן
הדסה — כצנלסון 151.
תל־אביב
לב העיר — אחד העם 69.
רומינה (שר) — ויזמן 16,
נחלת יצחק.
חיפה
יבנה — אבן סינא 7.

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה — טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת — טל' 100. אילת — 2244, חדרה — 22444.

רכבות

מירושלים לבני־ברק וחיפה:
בימים א'–ה': 16.00
בימי ו' וערבי חג: 11.30
מחיפה לבני־ברק וירושלים
א'–ו': 7.00
מתל־אביב לחיפה:
בימים א'–ה': 6.00, 7.00, 8.00, 8.16, 9.00,
10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00,
17.00, 18.30, 20.00
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00,
10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00
מתל־אביב לנהריה:
בימים א'–ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00,
16.00
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00
מחיפה, בת־גלים, לתל־אביב:
בימים א'–ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00,
11.05, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30,
16.30, 17.30, 19.30
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 7.30, 8.30,
10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30
מנהריה לחיפה ותל־אביב:
בימים א'–ה': 6.30, 9.05, 10.40, 14.35,
16.33, 18.38
בימי ו' וערבי חג: 9.05, 10.35
* הרכבת תופעל בימי א' בשבוע ויום אחרי חג בלבד.

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז
● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב – בימים ב', ד', ו' – כירורגיה ופנימית. ילדים – כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב – בימים א', ג', ה' שבת – כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא – כל המחלקות – כל השבוע.

נתניה
● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים – כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים
הדסה ע"כ – כירורגיה, אורטופדית.
שערי צדק – עיניים.
ביקור חולים – ילדים, א.א.ג.
משגב לדך — נשים.
הדסה ה"צ — פנימית.

מוקד קופ"ח כללית

המוקד ימסור מידע טלפוני בימים א'–ה' בין 08.00–20.00, בימי ו' 08.00–15.00.
טלפונים: 03"453300, 03"433500.

יד ביד – אוזן קשבת בטלפון לילד ולנוער – קו לנוער במצוקה
ת"א – 226027 (24 שעות)
חיפה – 04"229488 (11.00–20.00)
נהריה – 04"920014 (11.00–20.00)

קו פתוח לחורים במצוקה בימי ב', ה' – טל. 222782.

"קו פתוח" – אוזן קשבת לילדים ובני־נוער 03"221680 (24 שעות)

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים שליד ההסתדרות לרפואת שיניים בישראל בתל־אביב — בימים א'–ה' בין השעות: 21.00—23.00. בלילות שבת ובערבי חג בין השעות: 18.00—24.00, בשבתות ובחגים בין השעות: 15.00—21.00.
הכתובת: רח' ברזובבא 49, טל' 284649.
בחיפה: רחוב הנמן 26, קומה ג', טלן 523566. פתוחה מדי יום ביומו, כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00 בערב.

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 9.00—24.00. אחרי חצות בתאום טלפוני בלבד.
דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המשביר) קומה א', טל' 294869, 03"285822.

מרכז סיוע לקורבנות אונס
לרעננה ואזור השרון, טל' 052"32432 בימים א'–ה' בשעות 17.00—21.00.

עזרה ראשונה נפשית
ער"ן ירושלים — טל' 02"227171.
ער"ן תל־אביב — טל' 03"261111.
ער"ן חיפה — טל' 04"672222.
ער"ן באר־שבע — טל' 057"418111.
ער"ן נתניה — טל' 053"36316.

סילוק מיטורדים
מוקד עת"א למקרים ודחופים — טל' 106.

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101. רמת־גן, בני־ברק, גבעתיים — טל' 781111, לוד/רמלה — 101, טל' 08"321022, עפולה — טלפון 065"93334, טבעון — 101, טלפון 04"931401, נהריה — טל' 04"823333, כת"ים — טל' 851111, באר־שבע — טל' 057"74767.

נצחונות ליגה לנציגותינו בגביע קוראץ'

הפועל תל־אביב ואליצור נתניה הנכנסות מחר למעגל משחקי גביע קוראץ', הקדימו את משחקי המחזור השני שלהן וזכו בנצחונות שהזניקו אותן (זמנית?) לראש הטבלה ✦ אליצור נתניה הנחילה עוד תבוסה להפועל ר"ג — 75:100 והפועל ת"א התאמצה כדי להכניע את העולה החדשה לליגה הלאומית, הפועל ירושלים, 73:82

נצחון מבלי להתאמץ

אליצור נתניה – הפועל ר"ג 75:100 (33:49)

מאת דוד בכר

במשחק של "התול ועכבר" ניצחה אמש אליצור נתניה את הפועל ר"ג 75:100 לאחר 38:49 במחצית.

המשחק היה דל באירועים ואליצור נתניה כלל לא נזקקה למאמץ כדי לגבור על הקבוצה החלשה מעיר הגנים. נתניה שיחקה במשך דקות רבות עם שחקני הספסל שלה.

הפועל ר"ג השתדלה אך לא הוכחה יריב למרות שברגעים מסויימים הצליחה להציג מספר התקפות נאות כהן בלט הוותיק אורי בן־ארי.

בשורות אליצור היה משכמו ומעלה ווילי סימס שקלע 28 נקודות (2 סלי 3 נקודות).

שפטו, לעיני 1000 צופים, צבי שגב ודני בורנשטיין.

● קלעו לאליצור נתניה: סימס 28, גירנס 14, נברסון 14, גונסטון 12, מלוביק 10, אביטוב 10, פייר 6, פוגל 2 וברון 2.

● קלעו להפועל ר"ג: גונס 20, בן־ארי 16, בארנר 14, פרידברג 10, וולדן 6, אביגדורי 5 ואסף כהן 4.

● כדורגל

תיקו 20:20
לרחובות בסלוניקי

קבוצת הכדורגל של הפועל רחובות סיימה אמש בתיקו 20:20 את משחקה הראשון בסלוניקי, במסגרת גביע ההתאחדות, נגד אלטפיק סלוניקי.

משחק הגומלין יערך בשבוע הבא ברחובות.

לאתונה בלי זלוטיקמן

מאת יצחק ויסהוף

מעורערת מנצחון הליגה שהושגה אמש על הפועל ירושלים (73:82) ממריאה הבוקר הפועל ת"א לאתונה למשחקה הראשון במסגרת משחקי גביע קוראץ', מחר נגד אפולון ארונה.

הפועל ת"א תצא ליוון ללא מכבה חיים זלוטיקמן הפצוע בברכו. מאמנו של זלוטיקמן משה ויינקרנץ אמר: חיים לא מתאמן ולא מתפקד. החלטנו שלא לקחתו ליוון. חבל סתם לטרטר אותו. "ניתן לו להחלים בארץ".

ויינקרנץ הורה שאין לו שום מידע על הקבוצה היוונית: "כשנהיה באתונה נשתדל לצבור מידע עליהם. ברגע זה הם מהווים לגבי נעלם גמור."

על שחקנו החדש רון רובינזון אמר ויינקרנץ: "הוא הגיע לפני יומיים. עדיין קשה לו להשתלב בקבוצה. אני מקווה שבמשך הזמן הוא ישתלב ויתרום כמה שיותר."

בהפועל ת"א מקווים כי חיום יוסדר עניין הרשמתו של רובינזון בפיב"א.

השחקנים היוצאים הם: מייק לארגי, לאוואן מרסר, ג'ון ויליס, עמוס פרישמן, עוזיאל קאליש, רון רובינזון, שמעון אמסלם, שחר ריקמן, אמיר גרוביים והמאמנים משה ויינקרנץ ואחישי פלדמן.

ראש המשלחת יהיה צבי לוצקי, המנהל נתן אקשטיין, מעסה ורדה שגיב ואיש המשק יעקב ולוף.

אמש לא היה ברור אם הענק הצעיר עופר פליישר ייצא עם הקבוצה ליוון. לפליישר היו קשיים להשתחרר משרותו הצבאי ובמשך הלילה נעשו מאמצים לשחררו.

מייק היטה הכף

הפועל ת"א – הפועל ירושלים 73:82 (39:38)

מאת יצחק ויסהוף

מחצית שניה יעילה של מייק לארגי שקלע 20 מ־28 נקודותיו העניק אמש לקבוצתו הפועל ת"א, נצחון ליגה שני ברציפות 73:82 והפעם על העולה החדשה הפועל ירושלים.

המשחק שנערך באולם הפועל ת"א, התנהל בחום כבד, עובדה שהיקשתה על שחקני שתי הקבוצות לפתח משחק מהיר. החום המעיק גרם למשחק לגלוש לפסים נוקשים וצמד השופטים ברוך זלינגר ויצחק רמות שרקו ל־43 עבירות. כאשר 4 שחקנים יצאו בחמש עבירות – לאמאר הרד, ריקי בראון ורלף דניאלס (הפועל ירושלים) ורון רובינזון מהפועל ת"א.

רובינזון ערך אמש את הופעת הבכורה שלו בקבוצה התל־אביבית. השחקן גבה הקומה (2.07) חסר עדיין כושר גופני אך נראה כי הוא בעל נתונים טובים וניחן ביד רכה. למרות שלא לאיים מספיק על הסל. גם בריבאונד הוכיח כי כוחו במותניו כשקלט 12 כדורים חוזרים. מהפועל ת"א נעדר חיים זלוטיקמן הפצוע, שלא ייצא הבוקר עם חבריו ליוון (ראה ידיעה נפרדת).

הפועל ירושלים החזיקה מעמד מחצית אחת. היא הוליכה החל מהדקה ה־3 ובתום המחצית הראשונה – 38:39. בשורות שחקני הבירה צד את העין לאמאר הרד. שחקן בחסד. לאמאר, בעל קליעה מצויינת וניתור מדהים, הצליח יחד עם קפטן ירושלים עדי בן ארי להצעיד את חבריו ליתרון מבטיח מבחינתם – 20:30 (10), אך שמירה מצויינת של עוזיאל קאליש מהפועל ת"א על גל קנז, רכז ירושלים, עצרה את שטף המשחק של האורחים ובמחצית השניה הצליחה הפועל ת"א לקלוע 13 נקודות לעומת נקודה אחת של ירושלים. עובדה זו איפשרה לה לברוח ליתרון מבטיח – 40:51.

באותן דקות היה מייק לארגי במיטבו כשצלף ללא רחם על סל ירושלים.

הפועל ירושלים במאמץ עליון הצליחה לצמק את הפער ל־74:69 (36), אך הסיום היה שייך למרסר וללארגי – 73:82.

הרד לאמאר היה הריבאונדר המצטיין במשחק עם 13 כדורים חוזרים.

המשחק נערך באולם הפועל ת"א לעיני 1100 צופים.

● קלעו להפועל ת"א: לארגי 28, מרסר 21, רובינזון 10, קאליש 8, פרישמן 7, ויליס 6 ודייקמן 2.

● קלעו להפועל ירושלים: לאמאר 29, בראון 15, בן־ארי 13, קנז 8, מילר 4, בלאט 2 ודניאלס 2.

הפרמיירה של רובינזון

10 נקודות, קליטת 12 כדורים חוזרים וחסימה אחת – זהו ה"סיפתח" של רון רובינזון בהפועל תל־אביב ובליגה הישראלית. קשה היה לעמוד אמש על יכולתו. מה שברור הוא שחסר לו כושר גופני. בתמונה הוא נראה קולט כדור מהסל. מימין נראה הרד לאמאר מהפועל ירושלים. משמאל עוזיאל קאליש מהפועל תל־אביב ובין רגליו, מאמן הפועל ירושלים שמחה דיגר. הפועל תל־אביב ניצחת 73:82 והבוקר היא יוצאת לאתונה למשחק מחר נגד אפולון במסגרת משחקי גביע קוראץ'. (הצלום: אריה קנפר)

נהריה — קרית מוצקין 70:106

לנהריה ובת־גלים בצפון ואליצור נוה דוד רמלה, מכבי ראשל"צ ומכבי חולון/פתח־תקווה מלוא 4 הנקודות בליגה הארצית בכדורסל

במשחק המרכזי במחוז הצפוני של הליגה הארצית הביסה אמש הפועל נהריה את מכבי קרית־מוצקין 70:106.

בראש הטבלה ממוקמת הפועל נהריה ומכבי בת־גלים שאף השנה הפסילה מליגה א', בת־גלים הביסה את הפועל עידוד/תבור 47:77.

כתבנו שלמה גלזר מוסר על ידי העמק שנערך לראשונה מאז 1969 ובו ניצחה הפועל בקעת בית־שאן את הפועל בית־אלפא 91:76 לאחר 39:43 במחצית. גורן 22, כהן 22, נחום 21 ושילוח 20 הירבו לקלוע לבקעת בית־שאן. פיבניק קלע 18 נקודות להפועל בית־אלפא.

יתר התוצאות בצפון: הפועל עמק הירדן—מכבי חדרה 82:94, מכבי כרמיאל—הפועל גן־שמואל 68:73.

במחוז הדרומי צברו שלוש קבוצות את מלוא ארבע הנקודות — אליצור נוה דוד רמלה של אריל ויליאמס, מכבי ראשון־לציון ומכבי חולון/פתח־תקווה.

אליצור נווה דוד רמלה מחצה את הפועל נען 57:95 כשארל ויליאמס קלע 28 נקודות וקולט 31 כדורים חוזרים.

מכבי ראשון־לציון ניצחה את מכבי דרום תל־אביב 78:85. ארז נאורי קלע 22 נקודות וקורקי נלסון 18 לזכות מכבי ראשון־לציון.

מכבי חולון/פתח־תקוה גברה על אליצור תל־אביב/פתח־תקוה 75:88.

יתר התוצאות בדרום: אס"א תל־אביב/ירושלים—בית"ר — ירושלים 91:102; הפועל גבעתיים—מכבי ירושלים 70:74; אליצור קריית־אונו—הפועל קריית־גת 65:102. יהודה לוי קלע 28 נקודות לקריית־אונו.

הטבלה הצפונית

1.	הפועל נהריה	2	137–183	4
2.	בת־גלים	2	109–140	4
3.	עידוד/תבור	2	132–139	3
4.	מכבי מוצקין	2	166–167	3
5.	הפ. בית־שאן	2	163–158	3
6.	עמק הירדן	2	188–172	3
7.	מכבי נתניה	1	78–106	2
8.	מכבי כרמיאל	1	68–73	2
9.	מכבי חדרה	2	157–144	2
10.	הפ. גן־שמואל	2	170–128	2
11.	בית־אלפא	2	183–181	2

הטבלה הדרומית

1.	אליצור רמלה	2	154–193	4
2.	מכבי פ"ת	2	143–180	4
3.	מכבי ראשל"צ	2	145–181	4
4.	אליצור ק. אונו	2	163–199	3
5.	אס"א ת"א	2	145–175	3
6.	מכבי דרום	2	149–172	3
7.	אליצור פ"ת	2	161–161	3
8.	קרית־גת	2	181–169	3
9.	הפ. גבעתיים	2	162–142	3
10.	מכבי י־ם	2	178–149	2
11.	הפועל נען	2	191–124	2
12.	[illegible]	2	188–128	2

יובנטוס לאמפולי: עד כאן

האלופה האיטלקית בלמה את העולה החדשה בנצחון 0:1 ● בארבעה משחקים לא הובקעו שערים

● כדורגל

אמפולי נבלמה. העולה החדשה לליגה הראשונה באיטליה שפתחה משני נצחונות ראשונים, נוצחה אתמול במשחק ביתי על ידי האלופה יובנטוס — 0:1.

המשחק נערך בפירנצה משום שלאמפולי אין איצטדיון משלה. את שער הנצחון ליובנטוס נגח בריו, 19 דקות לפני הסיום.

נצחון חוץ מפתיע השיגה אסקולי על טורינו 0:2. האיריו ליאם בריידי כבש את השער הראשון בדקה ה־28 ובארכוטי חתם שש דקות לפני הסיום.

הליגה האיטלקית לא היתה אתמול משופעת בשערים. בארבעה משחקים לא ראו הצופים שערים. רומא—אודינזה, ברשיה—ויורנטינה, אבלינו—אטלנטה, אינטר—מילאן סיימו בתיקו 0:0.

לרומא הותה הזדמנות מצוינת לכבוש אלא ששוער ורונה ג'וליאנו, עצר את כדור הפנדל מ־11 מטרים שבעט מלך השערים מהעונה שעברה, פרוצי, לאחר שהפולו הנגיש נבסק.

קומו נצחה את ורונה בריבצקי כניקוב ברחובה.

במשחק בין אינטר לאינטר מילאנו לא שיחק סוכב אינטר קארל היינץ רומניגה הפצוע.

דייאגו ארמאנדו מאראדונה לא כבש שוב למרות שליטת קבוצתו — נאפולי — במחצית השניה במשחק עם אבלינו. באבלינו בלט וולטר שאכנר בהופעת הבכורה.

מילאן ניצחה סוף סוף. היה זה נצחון ביתי 1:2 על אטלנטה.

קומו ניצחה בגנואה את סמפדוריה 0:1.

ליובנטוס בראש הטבלה שש נקודות והיא מקדימה בשתי נקודות את אמפולי, קומו, רומא, נאפולי ואסקולי.

הדרבי החיפני היוקרתי — במוקד משחקי הערב

ה ט ב ל ה

1.	אליצור נתניה	2	165–202	4
2.	הפועל ת"א	2	145–156	4
3.	הפועל י־ם	2	188–182	3
4.	מכבי ת"א	1	62–123	2
5.	ביתר ת"א	1	61–76	2
6.	הגליל העליון	1	79–91	2
7.	הפועל ר"ג	2	223–137	2
8.	הפועל חולון	1	74–72	1
9.	מכבי חיפה	1	109–106	1
10.	הפועל חיפה	1	91–79	1
11.	מכבי ר"ג	1	102–90	1
12.	הפועל גבת	1	78–61	1

● כדורסל

ארבעה משחקים ישלימו הערב ב־8 את תחרויות המחזור הד־2 בליגה הלאומית בכדורסל. במוקד, הדרבי החיפני בין קבוצות מכבי והפועל חיפה, שיתקיים בהיכל־הספורט ברוממה.

הדרבי החיפני מעורר תמיד עניין־שיא, מה גם שהעונה חיזקו שתי הקבוצות את שורותיהן בצורה משמעותית ומקוות להתברג לצמרת. היכל הספורט החיפני יהיה מלא עד אפס מקום.

מכבי חיפה נראית יציבה יותר בשורותיה, שילוב של כדורסלני־תיגבור אמריקנים טובים עם ישראלים מצטיינים, שחמישה מהם כבר לבשו את מדי הנבחרת. למכבי חיפה מסורת נצחונות על הפועל חיפה באירועים רשמיים, ליגה וגביע, בשנים האחרונות. שחקני הפועל חיפה יצטרכו ללחום קשה כדי להשתוות ליריביהם.

שתי הקבוצות פתחו את הליגה במעידה: מכבי חיפה נוצחה בבירה ע"י הפועל ירושלים (109:106), והפועל חיפה, ללא ג'ונתן דלזל, הפסידה באולמה להפועל הגליל העליון (91:79).

הערב יהיה קרב ללא־אפשרות. מומלץ!

● האלופה, קבוצת מכבי ת"א, תשחק בגבת עם הפועל אותן גבת, העולה החדשה. אין להניח ששחקני העמק יוכלו לאיים על מכבי ת"א העדיפה. לה יהיה זה מבחן למשחקה הראשון העונה בגביע־אירופה, ביום חמישי בשוויץ, נגד פולי־באסקט.

● משחק מעניין בכפר־גלעדי בין שתי קבוצות מאורגנות, שהפסידו באולמיהן במחזור הראשון. יתמודדו בכפר המכבי: מכבי רמת־גן והפועל חולון. מכבי רמת־גן תנסה להפתיע ולנצל חוסר בטחון הפוקד את הפועל חולון. נצחון רמת־גני יהיה הפתעה גדולה.

● טניס

קונורס־מקנרו בגמר בסן־פרנסיסקו

שני היריבים המושבעים, ג'ון מקנרו וג'ימי קונורס, יפגשו בגמר טורניר בסן־פרנסיסקו.

בחצי הגמר ניצח מקנרו את השבדי שטפן אדברג שיורג ראשון 6:7, 6:2 וקונורס גבר על שבדי אחר, אנדרס יאריד 6:7, 6:1, 2:0, יאריד פרש בשל פגיעה בברכו.

● הטניסאי השבדי קנבקנט קרלסון זכה בטורניר ברצלונה, כשהכניע במשחק הגמר את הגרמני אנדראס מאורר 6:2, 6:2, 6:0.

● כדורעף

טורניר לזכר דודיס

מחר יערך בהיכל הספורט החדש בראשל"צ טורניר כדורעף לזכרו של עמירם דודיס ז"ל.

בטורניר ישתתפו בשלה 4 ישתתפו הפועל נען, אליצור רחובות, אליצור חולון והפועל ראשל"צ.

בסיום הטורניר יוענק גביע נודד הנושא את שמו של עמירם דודיס לקבוצה המנצחת.

אלופת "הנוריה" הפועל בת־ים תקיים משחק ראווה באולם בראשל"צ.

הפסד שישי ליוניטד, אטקינסון בדרך הביתה

33 אלף צופים אכזבו קשות, כאשר ראו באיצטדיון אולד טרפורד במנצ'סטר את קבוצתם מנצ'סטר־יונייטד נוחלת את ההפסד השישי העונה בשמונה משחקים. השער היחיד של ווסט־הם הכריע 0:1.

את שער הנצחון הבקיע האנגלי הבינלאומי קריי דיקסון כבר בדקה השניה.

[illegible] אטקינסון [illegible] על ידי השוער [illegible] גורדון סטאכאן במחצית השניה. המשחק העבור בשידור ישיר בטלוויזיה.

בתום המשחק, שאגו לעבר רון אטקינסון, מנהלה של היוניטד, התכונן, אתה עומד לקבל את התפטרות.

● אבל השחקנים הישראליים: רוני רוזנטל [illegible] ליברפול [illegible] אברהם בירגר [illegible] 470 [illegible]

● ליגות באירופה

שביעייה בליגה "של" רוזנטל

במחזור החמישי בליגה הבלגית בכדורגל נרשמה תוצאה גבוהה, כאשר קורטרייק הביסה את ברשט 0:7.

בראש צועדת ס.צ.בריז', קבוצתו של רוני רוזנטל, שניצחה במוצאי שבת את האלופה אנדרלכט 1:2. לבריז' תשע נקודות ומקדימה בנקודה את סטנדרד ליאז', שסיימה בתיקו 1:1 עם סרן ובוורן, שהכניעה את שרלרואה 0:4.

אנדרלכט מדורגת אחריהן עם שבע נקודות ומקדימה בהפרש שערים את ברסחוט, שניצחה את סרקל בריז' 0:1.

תוצאות נוספות: מולנבקיגנט — 0:4, מאלין־ווארגם 1:3, לוקרן־פ.צ.ליאז' 1:1, ראסינג ג'ט־אנטוורפן 0:3.

דן־בוס הבוס בליגה בהולנד

המשחק המרכזי, בליגה ה"הולנדית, בין האלופה פילפס איינדהובן ופיינורד רוטרדאם הסתיים בתיקו ללא שערים.

אייאקס אמסטרדם השיגה נצחון 0:1 על וונדאם.

דן בוס שניצחה ברוטרדם את אקסלסיור 1:2, מוליכה בראש הטבלה עם 15 נקודות. היא מקדימה בנקודה את אייאקס ופיליפס איינדהובן.

נצחון לריאל, תיקו לברצלונה

האלופה ריאל מדריד ניצחה במחזור השישי בליגת הספרדית בכדורגל, את מוסיאראו 0:1 ולה 10 נקודות.

היא מקדימה בנקודה את ברצלונה, שנפרדה ב־2:2 מאתלטיקו בילבאו.

ניישאטל נוצחה ומוליכה בשוויץ

האלופה יאנג־בויס ברן הדהימה למרות לממשק הנרמלין עם ראאל ביום רביעי, נבלמה במגרשה על ידי וואראו 2:2, במסגרת המחזור השמיני בליגה השוויצרית.

ניישאטל מוליכה עם 13 נקודות, למרות שנוצחה בציריך על ידי גרסהופרס 0:1.

גם לסיון במקום השני מספר נקודות זהה (13) לאחר שהשיגה נצחון חוץ גבוה (0:3) על של דה פון. סרבט ג'נבה הכניעה את לוקארנו 2:5.

אנשי ג'עג'ע שבו לאשרפייה והקרבות במזרח ביירות חודשו

לפחות 65 איש נהרגו ו־200 נפצעו בקרבות התותחים והטנקים

ביירות. — במזרח־ביירות התחדשו אמש הקרבות, לאחר שהמליציה של הכוחות הלבנונים בפיקודו של סמיר ג'עג'ע השתלטה מחדש על שכונת אשרפייה.

תחנת השידור „קול לבנון" מסרה, כי אנשים מזוינים בלתי־מזוהים פתחו בהתקפה ממערב־ביירות בחסות אש ארטילריה, אך נהדפו על ידי החיילים שתפסו עמדות באותה גיזרה.

תושבים מסרו, שעשרות פגזים נחתו על השכונה הנוצרית הגדולה אשרפייה, שבסוף השבוע התחוללו בה קרבות כבדים בין אנשי ג'עג'ע לבין אנשי חובייקה.

אנשיו של חובייקה, שבאו ממערב־ביירות המוסלמית, ואשר זכו לסיוע ארטילרי של המליציות הפרו־סוריות לאורך קו התיחום בביירות, הצליחו לחצות בשבת בבוקר את הקו הירוק ולהגיע לאשרפייה, עד לב הגבעה, כיכר סאסין.

אולם נאמניו של ג'עג'ע, בתמיכת יחידות של צבא לבנון הנאמנות לנשיא הנוצרי ג'מאייל, הצליחו בשבת אחר הצהריים להדוף את הנוצרים־הפרו־סוריים ממזרח ביירות.

המליציה הנוצרית הפגיזה את האזורים הקרובים לקו הירוק וסגרה הרמטית את הגבול בין שני חלקי ביירות ומנעה בכך את המשך ההסתננויות.

במיתקפה, בעזרת טנקים, הצליחה יחידת־עילית של המליציה הנוצרית להדוף בשבת אחר הצהריים את התוקפים עד למרגלות הגבעה, במרחק של כ־500 מטר מקו התיחום. אותה שעה תפסה יחידה של טנקים מהחטיבה ה־10 של צבא לבנון, עמדות לאורך כל הקו.

לפנות ערב הצליחה המיליציה הנוצרית לטהר את שכונת אשראפייה ולחסל את כיסי ההתנגדות האחרונים של תומכי חובייקה.

בקרבות, שבמהלכם הופעלו תותחים כבדים וטנקים נהרגו לפחות 65 אנשים ונפצעו כ־200.

(רויטר, עתים)

קצין סובייטי פוסע בזהירות מחוץ למנהרה חתומה באזור הניסויים הגרעיניים במרכז־אסיה. שם נמדדה אתמול הרדיואקטיביות על־ידי מומחים סובייטים ואמריקניים. (צילום אי.פי.)

בריה"מ מציגה לראווה בסיס סודי: הפסקנו את הניסויים האטומיים!

בריה"מ פתחה בפני העיתונות אחד האתרים הצבאיים הסודיים שלה — מרכז הניסויים הגרעיניים הראשי הנמצא בקאזאחסטאן, במטרה להוכיח כי היא הפסיקה באורח חד־צדדי את הניסויים האטומיים שלה.

הגנראל יורי לבדב, מהמטה הכללי של הצבא האדום, אמר כי יוזמה זו היא „דוגמה בוטה לרצונה של בריה"מ לא לחוס על שום מאמץ לשכנע את ארה"ב להצטרף למורטוריום הסובייטי על ניסויים גרעיניים".

טלקס

● „הירוקים" נגד הימין

נירנברג. — מפלגת הירוקים' בגרמניה המערבית, הנאבקת על איכות הסביבה ומתנגדת לשימוש באנרגיה גרעינית, החליטה על שיתוף פעולה עם המפלגה הסוציאל־דמוקרטית הנמצאת באופוזיציה, לאחר הבחירות שיתקיימו בינואר.

החלטה שנתקבלה בועידת הירוקים' בסוף השבוע שעבר, נומקה בכך שזו תהיה הדרך היחידה להוציא את השלטון מידי הקואליציה של הימין־מרכז.

החלטת ועידת הירוקים' היא בגדר מפנה במדיניותה של מפלגה זו, שהיתה מבודדת מרצונה בבונדסטאג, אולם רבים מנציגיה הגיעו למסקנה שיש צורך בהסכם כלשהו עם הסוציאל־דמוקרטים, כדי לממש כמה מעמדות הירוקים' בשלטון הבא.

(ע"ר)

● 53 ישובים חדשים למפונים מאיזור צ'רנוביל

מוסקבה. — 53 ישובים הוקמו למען המפונים מן האיזור שנפגע על־ידי תקריתה בתחנת הכוח הגרעינית בצ'רנוביל, בעקבות הפיצוץ הגרעיני שאירע שם.

עתון האיגודים המקצועיים בבריה"מ מסר, כי נבנו שמונת אלפים בתים, שלכל אחד מהם חלקת אדמה פרטית.

מבצע הבניה נמשך לא יותר מחודשיים, אומר העתון.

(ע"צ)

שני בוררי טאבה מציעים היום בז'נבה בורר שלישי

מאת יוסף אלפרן, כתב „על המשמר" בשוויץ

ז'נבה. — „פגישה מכינה" של שיחות טאבה תתקיים היום במרכז הבינלאומי של הועידות בז'נבה, בין שני הבוררים הבינלאומיים, פרופ' דיטריך שינדלר משוויץ והמשפטן פייר בלהם מצרפת. השניים ינסו לבחור בורר בינלאומי שלישי, אשר ישמש כיו"ר חבר הבוררים.

לפי שעה לא ברור אם שינדלר ובלה יציעו כל אחד מועמד משלו. „יתכן ובין השניים יהיה מיקוח מסויים על בחירת הבורר השלישי. לכן, הוקצבו לפגישה 3 ימים", אמר לי מקור דיפלומטי ישראלי.

כה כשעה שפרופ' שינדלר אינו מזוהה כפרו־ישראלי, ניתן לשער שבלה המשמש כנשיא ועדת הבוררות של לשכת המסחר צרפת־מדינות ערב) נוטה יותר מבחינה פוליטית לכיוון הערבי.

הבוררות צריכה, כמובן, להיות „מחוסנת" משיקולים פוליטיים ולהסתמך אך ורק על קריטריונים משפטיים, אך לא ניתן להתעלם לגמרי מהשקפותיו הפוליטיות של כל בורר, ולכן בחירת הבורר השלישי חשובה מאוד לישראל.

לטאבה — רק עם דרכון

מצרים הודיעה, כי היא מוכנה לשלם פיצוי, אך אינה מסכימה לבעלות־משותפת על מלון „סונסטה", מגלה נביל אל־ערבי, ראש משלחת מצרים לשיחות טאבה, בראיון המתפרסם בעתון „אל־אהרם" — לשאלה מה יהיה גורל מלון „סונסטה" במקרה שמצרים תזכה בבוררות, ומה יהיו סידורי הכניסה של ישראלים לטאבה.

נביל אל־ערבי אמר: „אמרנו לישראל שאנו מוכנים לשלם פיצוי, אך דחינו את רעיון הבעלות המשותפת על המלון הישראלי. לטאבה אין שום מעמד מיוחד במינו. טאבה היא חלק מסיני ויחול עליה מה שחל על כל שטחי מצרים. יחולו עליה הכללים והתקנות המצריות, המחייבות כניסה למצרים ויציאה ממנה עם דרכון. ישראל ניסתה מספר פעמים להשיג הסכמה לכניסת ישראלים ללא דרכון אחרי הבוררות, ומצרים דחתה זאת באופן ברור ולא הסכימה שזה יצויין בשטר".

פעילות חתרנית

כתב־העת „אל כפאח אלערבי" מסר, כי המודיעין הישראלי העביר באחרונה מידע למובארק, על פעילות מהפכנית בקרב הכוחות המזויינים במצרים, המכוונות להפיל את המשטר.

הימין חיזק הרוב שלו בסנט הצרפתי

מאת ארנון יפה, כתב „על המשמר" בצרפת

פאריס. — הימין חיזק את הרוב שלו בסנט הצרפתי, בבחירות מקומיות. הקומוניסטים במעט נמחקו לגמרי מהמפה ונותרו עם 14 צירים. הסוציאליסטים איבדו שישה.

התוצאות משקפות את המגמה שהסתמנה בבחירות הכלליות. מפלגות השלטון הימני זכו עתה לרוב מוחץ בבית נבחרים זה, שתפקידו לאשר חוקים המתקבלים באסיפה.

ספרד בסכסוך עם השוק המשותף

בריסל. — סכסוך פרץ בין מוסדות השוק המשותף לבין ספרד, בקשר להשתתפותה של ספרד בתקציב השוק ודרישותיה לקבלת החזרים שונים.

פקידי השוק המשותף בבריסל אמרו, כי הודיעו כאשר המדריגאים במדריד אמרו להם, כי מה שהם דורשים כלול בתנאי כניסתם לשוק המשותף. „הם הכניסו את עצמם ואותנו לבור שיהיה קשה לצאת ממנו", אמר המקור.

מומחים לשוק המשותף אמרו, כי הבעיה העיקרית היא שספרד אינה מקבלת את חלקה בתקציב השוק לתמיכה בחקלאים בהיקף של 527 מיליון דולר במהלך שנה זו.

(ע"ר)

שר ההגנה הצרפתי מטהר את סוריה

צוות חוקרים צרפתי יצא לדמשק — „לחקירה משותפת"

מאת ארנון יפה, כתב „על המשמר" בצרפת

פאריס. — המשטרה הסורית הזמינה את משטרת צרפת לנהל חקירה משותפת ולמסור לה מידע על סחטנות המצצות בפאריס — מסר שר ההגנה הצרפתי אנדרה ג'ירו בראיון ברדיו „אירופה אחת".

ג'ירו גילה, כי שוטרים צרפתים יצאו לדמשק ביום ששי. הוא טיהר את סוריה מכל אשמה, באומרו כי „אין לנו שום ממצאים המאפשרים להוכיח כי סוריה עומדת מאחורי מטמיני הפצצות".

הדלפות משרותי הביון הצרפתים האשימו את סוריה בניהול סחטנות הטרור הרצחנית. פוסטרים ענקיים של השבועון „נובל אובסרבטר" המקורב לאליזה, מציגים מעל קירות פאריס את אסד וחומייני כמנצחי תזמורת הטרור. הדבקתם בחוצות פורשה כאיתות מן האליזה נגד השיחות שמנהלת הממשלה הימנית עם דמשק.

שר ההגנה היה לחוץ משאלות כתבים על חלקה של סוריה. העיתונאים אמרו לנו, כי ממשלת צרפת מתנהגת כמו בספר מתח מסוג ב', שבו ברור מתחילה מי הפושע אך מסתירים זאת. ג'ירו אמר, כי יש הוכחות נגד האחים עבדאללה. לדעתו, לא היתה בעיה להגיע לקונייאות למחרת הטמנת הפצצה בפאריס. הוא אמר, כי אינו מאמין שהמשפחה פועלת לבדה.

האחים עבדאללה עצמם ממשיכים לשתק את הילדים הטובים.

הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה של נהריה

הודעה על־פי סעיף 149 (2), (1) לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 (2), (1) לחוק התכנון והבנייה הנ"ל, כי הוגשה בקשה לוועדה המקומית לתכנון ולבנייה של נהריה, למתן הקלה באחוזי הבנייה — והיינו: סגירת קומת קרקע מתחת לבנייה הקיימת בניצול של 14% בנייה במקום 12.5% המותרים, שעל חלקה 211 בגוש 18209, רחוב השומר 4, נהריה.

את התכנית אפשר לראות במשרדי הוועדה המקומית, בעיריית נהריה. לכל מי שיש התנגדות, יוכל להגישה תוך 15 יום מיום פרסום הודעה זו.

ח. לבב — יו"ר הוועדה (משנה) המקומית לתכנון ולבנייה, נהריה

הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה של

נהריה

הודעה על פי סעיף 149 (2), (1) לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 (2), (1) לחוק התכנון והבנייה הנ"ל, כי הוגשה בקשה לוועדה המקומית לתכנון ולבנייה של נהריה, למתן הקלה באחוזי הבנייה, תוספת קומה וקו בניין, דהיינו הקמת מבנה מגורים משולב עם חנויות. מבנה בן 5 קומות בניצול של 128.0% בנייה, במקום 121.0% בנייה המותרים בקוי בניין הבאים: קו בניין מזרחי 4.50 מ', קו בניין צפון מערב 4.70 מ', קו בניין מערבי 4.50 מ' במקום 5.0 מ' המותרים, שעל החלקה 71 בגוש 18171 רח' שד' הגעתון 43, נהריה.

את התכנית אפשר לראות במשרדי הוועדה המקומית, בעיריית נהריה, לכל מי שיש התנגדות, יוכל להגישה תוך 15 יום מיום פרסום הודעה זו.

ח. לבב

יו"ר הוועדה (משנה) המקומית לתכנון ולבנייה נהריה

ועדת משנה לתכנון ולבניה

חולון

הודעה על פי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

ת.ב. 86/1

ניתנת בזה הודעה שהוגשה לועדה בקשה להיתר בניה על חלקה 109 בגוש 7171 רח' שמואל הנגיד מס' 17 חולון, הכוללת מתן הקלה בו

א. אחוזי בניה 6% משטח המגרש 240 מ"ר

ב. מעלית 5%

ג. תוספת קומות 2,5% עבור קומה חמישית

החלקה הנ"ל נמצאת באזור מגורים ד'

את התכנית אפשר לראות במשרדי הועדה בעיריית חולון, רח' ויצמן 58, בשעות ובימים של קבלת קהל.

התנגדות לבקשה להקלה לעיל ניתן להגיש תוך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו. התנגדות שתוגש חייבת להיות בכתב ומנומקת.

עו"ד ח. שרון

מ"מ ראש העיר ויו"ר ועדת משנה לתכנון ולבניה — חולון

חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

מרחב תכנון מקומי פתח־תקוה

הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ובניה, מחוז המרכז אישרה באישור שר הפנים, שינוי תכנית מתאר מקומית הנקראת „שינוי תכנית/מתאר מקומית מס' פת/890".

ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית:

ג' 6361 חלקות 99, 100, רח' שטמפפר 59.

עיקרי הוראות שינוי התכנית: שינוי יעוד מאיזור מגורים ב' לאיזור מסחרי.

ההודעה על הפקדת שינוי התכנית יחד עם התשריט המצורף אליו פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3193 בשמ"ה עמ' 2180 ובעיתון בוקר „הצופה" מתאריך 23.4.85 ובעיתון ערב „מעריב" מתאריך 23.4.85 בשפה העברית ובעתון בוקר נוסף „על המשמר" מתאריך 28.4.85, בשפה העברית. שינוי התכנית האמור בצורה שבו אישרה הועדה המחוזית, ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבנייה. כל המעוניין רשאי לעיין בה, ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

ד. שיש, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז המרכז

10.3.1985

עיריית חיפה — משרד מהנדס העיר

הועדה המקומית לתכנון ולבניה

העיר חיפה

רח' ביאליק 3, חיפה, טל' 04-640775

פר/17

הודעה על פי סעיף 149.

לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על־ידי מר ניסים לוי, לאשר שינוי יעוד בדיעבד ממדרגות (מחסן) למשרד ברחוב הרצל מס' 42 חלקה 34, 14 בגוש 10862, הדר.

הבקשה כרוכה בהתרת גובה פנימי שמתחת למותר. אפשר לעיין בבקשה במחלקה לפיקוח על הבניה, בבנין העיריה, רחוב ביאליק 3, חיפה, בימים: א', ג', ה', בין השעות: 08.00–11.30.

המעוניין להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום הבקשה.

איתמר יעבץ

מהנדס העיר

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים — 26.9.86

	היחידה	בנקנוטים: קניה	בנקנוטים: מכירה	העברות והמחאות: קניה	העברות והמחאות: מכירה	שערים יציגים
סל מטבעות	1	—	—	1.4787	1.4972	—
דולר אמריקני	1	1.45	1.52	1.4768	1.4952	1.4866
מרק גרמני	1	0.71	0.74	0.7232	0.7322	0.7268
לירה סטרלינג	1	2.08	2.18	2.1152	2.1416	2.1303
פרנק צרפתי	1	0.21	0.23	0.2208	0.2236	0.2222
ין יפאני	100	0.94	0.99	0.9597	0.9717	0.9642
גילדן הולנדי	1	0.63	0.66	0.6399	0.6479	—
פרנק שוויצרי	1	0.88	0.92	0.8934	0.9045	0.8979
כתר שבדי	1	0.21	0.22	0.2126	0.2153	0.2140
כתר נורווגי	1	0.20	0.21	0.1993	0.2018	0.2006
כתר דני	1	0.19	0.20	0.1911	0.1935	0.1923
מרק פיני	1	0.29	0.31	0.2991	0.3028	0.3011
דולר קנדי	1	1.04	1.09	1.0632	1.0765	1.0692
דולר אוסטרלי	1	0.90	0.96	0.9280	0.9396	—
ראנד דר' אפריקני	1	0.39	0.67	0.6582	0.6664	0.6627
פרנק בלגי	10	0.34	0.36	0.3480	0.3524	0.3504
שילינג אוסטרי	10	1.01	1.06	1.0284	1.0412	1.0333
לירה איטלקית	1,000	1.02	1.09	1.0457	1.0587	1.0506

בפלילים

שנה מאסר לבכיר במע"ץ שלקח שוחד

מאסר שנה בפועל נגזר אתמול על יצחק כגן (68) מרמת־גן, אשר הורשע בלקיחת שוחד בהיותו מנהל מדור התשלומים באגף הכספים של מע"ץ.

כגן הואשם על־ידי עו"ד זהבה נקרימון מפרקליטות מחוז תל־אביב במעשה שנעשה במארס 1983. בכתב־האישום שהוגש לבית־המשפט המחוזי בתל־אביב נאמר, שהאיש היה בודק בתוקף תפקידו חשבונות קבלנים שביצעו עבודות עבור מע"ץ. אם מצאם נכונים — היה מעביר את החשבונות לחשב המשרד לביצוע התשלום. והתובעת הטעימה, כי ביצוע התשלום בעוד־מועד היה תלוי בנאשם.

בראשית מארס 1983 פנה הנאשם לקבלן בשם אלון מאיר מנצרת־עילית וביקש ממנו שוחד, נאמר בכתב־האישום. ואכן, שבועיים לאחר מכן הביא הקבלן לנאשם תוויי־קנייה בסך 10.000 שקלים ישנים.

בטיעונים לעונש דרשה התביעה להטיל על הנאשם (שבינתיים יצא לגימלאות) מאסר בפועל. הסניגור עו"ד גרין אמר, כי הוא, נרהם מדרישה זו ומהקלות שבה מבקשת התביעה מאסר בפועל. יש לזכור, אמר, שמדובר בשוחד בסך השווה ל־250 דולר וכי הנאשם סבל ריו מעינויי־דין בכך שהמשפט התארך ונמשך כמה שנים.

בעל המלטשה שכח הקוד והכשיל השוד

מאת ידושע מרקים, כתב „על המשמר"

בעל מלטשה בנתניה. שהופתע אתמול על־ידי שודדים מזויינים. חיה כה נרגש. עד ששכח את קוד פתיחת הכספת והשודדים נאלצו להסתפק ב־14 יהלומים בשווי 660 דולר בלבד.

המקרה אירע אתמול סמוך לשעה 8 לפנות בוקר, כאשר דוד ביאלקה. בעל מלטשת יהלומים ברחוב זנגביל בנתניה ומנהל העבודה במקום הגיע לעבודתו והופתע על־ידי שני אלמונים רעולי פנים וחמושים בעוזי ובאקדח. הם הורו לו לפתוח את הכספת אולם מפחד והתרגשות לא זכר האיש את קוד פתיחת הכספת והשודדים נטלו 14 יהלומים שהיו מונחים על השולחן ונמלטו מן המקום.

יצוין, כי בשנה האחרונה אירעו בנתניה כעשרה מקרי שוד ורובם לאו פוענחו עד כה.

שמונה שנות מאסר למבריח הרואין מהולנד

מאסר 8 שנים בפועל הוטל אתמול בבית־המשפט המחוזי בתל־אביב על יואל צוברי, בן 29 מקיראון, שהורשע ביבוא כמויות גדולות של הרואין מהולנד לישראל.

השופטת ויקטוריה אוסטרוכסקי־כהן הרשיעה את הנאשם וציינה, כי אדם זה בחר לעסוק כ„קבלן" להבאתו של „הסם הלבן" לארץ, בחפשו לעצמו פרנסה קלה במקום עבודת־כפיים. יתירה מזו, קבעה השופטת, הוא העסיק „קבלני מישנה" וכן בלדרד, משמע שהוא לא רק חוטא אלא גם מחטיא.

„הנאשם במעשיו לא ירע לרחם על אשתו וילדיו, ואל־לו לבוא היום ולבקש רחמים" — התריסה השופטת.

התובע עו"ד אמנון זוסמן מפרקליטות מחוז המרכז העלה בכתב האישום שורה של הברחות סמים מסוכנים על־ידי הנאשם בעצמו ובאמצעות בלדר, בהיקף של כמה ק"ג, בשנים 1985־6.

הסניגור עו"ד צבי לידסקי ביקש להקל בעונשו של נאשם זה, כדי להותיר לו בכל זאת צדק וסיכוי לשיקומו. אולם השופטת הזמירה בעונשו של צוברי וגזרה עליו 8 שנות מאסר בפועל. (עתים)

צו הבאה נגד חשודים בגביית דמי חסות

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

שוק תלפיות בחיפה הפך בשבועות האחרונים למוקד של סכסוכים פליליים בקרב דמויות מוכרות למשטרה מהעולם התחתון. אתמול הוציא בית־משפט השלום בחיפה צו הבאה נגד האחים דוד וברוך אלקיים, העובדים בשוק, בחשד כי הם גובים דמי חסות. בשבוע שעבר נדקר בשוק סוחר במריבה בין שני סוחרים וסוחר אחר נעצר על־ידי המשטרה בחשד לתקיפה חבלנית.

נציג המשטרה טען אתמול בבית־המשפט, כי האחים אלקיים הפעילו לאחרונה משטר של סחטנות ופרוטקשיין נגד אנשים שונים בשוק וכי הם מאיימים על כל מי שמנסה לבקש עבודות סבלות בשוק, כדי ששניהם בלבד יזכו בכל העבודות. עוד טען ב"כ המשטרה, כי השניים פרצו באחד מלילות השבוע שעבר לאחת מחנויות השוק וגנבו ממנה משקל.

השופט נעתר לבקשת המשטרה והוציא צו הבאה נגד השניים.

עם מרים, המשפחה

וקיבוץ גל־און

אתכם בצער ובאבל במות

אברהם ז"ל

חברים בעמיר

אנו משתתפים בצערה של

חנה שורר ובני משפחתה

על מות

האם והסבתא

קיבוץ מגידו

תובענות פיצוי מחברת נסיעות בגלל „ערבים בעלי סבר פנים מאיים" ששותפו בטיול

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

„כל המעברים על האונייה היו חסומים על־ידי כסות אדירה של נוסעים. אשר חלקם היו ערבים בעלי סבר פנים מאיים". התבטאות גזענית זו נכללת בתביעה שהוגשה לבית־משפט השלום בחיפה על־ידי עורך־דין אליעזר גל, בשמן של מרים וענבל כהן מחיפה. בתביעתן נגד חברות „קדמוס" ו„תמוז", המארגנות טיולים לחו"ל.

בכתב התביעה נאמר עוד, כי „בנוסף לסבל הגופני נתקפו הנופשים בפחד ובחרדה על רקע בטחוני. שכן איש לא דאג לבדוק או לשמור עליהם". וכי „התובעות הושלכו על הסיפון עם מאות רבות של נוסעים „ירוקים", רובם היפים ויחפנים מלוכלכים".

מרים כהן, אחות במקצועה, טוענת בתביעתה, כי חברות „קדמוס" ו„תמוז" לא עמדו בהתחייבויותיהן ולא סיפקו לתובעות את כל השירותים בטיול שערכו לחו"ל בחודש שעבר. ועל כן הן תובעות 5700 ש"ח.

בתשובה לשאלה, כתבנו אמר אתמול עורך־דין אליעזר גל, כי „התבטאויות של לקוחותיו היו חריפות יותר מאלה שכתבתי. על האונייה היו אנשים בעלי חזות מזרחית שנראו ללקוחותיי כמאיימים ועלי להביא לבית־המשפט את טענותיהן. לדעתי, אישית אינני גזעני ואינני יודע מה היתה הרגשתך אם היית מוקף ערבים שנראו מאיימים".

בהתייחסו לפיסקה בה מתארת תביעתו נוסעים אחרים שהיו על האונייה כיחפנים מלוכלכים, אמר אליעזר גל, שמטעמו האישי כך נראו אותו.

אשתו של עורך־דין גל, שהעידה על עצמה כי היא הנפגעת [illegible] והעיר, אמרה לאחר שעיינה בכתב התביעה, „זה לא מתאים לבעלי, רק הבוקר הוא [illegible] ערבים. ואני חושבת שלא התכוון לכך".

לבית המשפט הוגש כתב־הגנה, שאינו מתייחס להתבטאויות בכתב־התביעה.

טלקס

● הופסקה הזרמת המים מהכינרת לנגב

הזרמת המים מהכינרת לנגב באמצעות המוביל הארצי הופסקה אתמול לראשונה זה 22 שנה, מחברת „מקורות" נמסר. כי הסיבה לצעד דראסטי זה הוא מצב המים הקשה בכינרת.

מפלס המים באגם ירד עד לקו האדום, שהוא מינוס 212.40 מטר. שלושה מטרים פחות מהמפלס האופטימלי. כל ירידה נוספת עלולה לסכן את איכות המים באגם.

עוד נמסר מ„מקורות": כי גרעון המים בכינרת מגיע ל־500 מיליון קוב מים וכבר עתה ברור, כי מפלס נמוך בכינרת צפוי גם בשנים הקרובות.

במקביל להפסקת השאיבה הפעילה „מקורות" את כל קידוחי המים שלה באיזור הדרום, כדי לשמור אספקת מים לאיזור.

שלמה גלזר

● מאסר לסרבן שירות בשטחים

רב"ט (מיל) נפתלי אור־נר. חבר תנועת „יש גבול", נידון אתמול ל־[illegible] ימי מחבוש בגלל סירובו לשרת בשטחים.

אור־נר בן ה־39 טוען, כי ריבוי התלונות על פגיעות בתושבי השטחים וסירובה של ישראל למסור לאירגון „אמנסטי" לחקור את התלונות על התעללויות בתושבי השטחים. מעידים על [illegible] הפלשתינאים. „לדיכוי זה אני אינני מוכן להיות שותף בכל צורה שהיא", אמר אור־נר.

אבי בניהו

● לליבראלים, שובו הביתה!"

שרה דורון, יו"ר סיעת הליכוד [illegible] ויו"ר מרחב תל־אביב במפלגה הליבראלית, הביעה אתמול תקווה „לשובם הביתה של רבים תשובים וטובים בנופלגה". דורון, ששבה רק בסוף השבוע [illegible] ארצה, הוסיפה. כי „חברים אלה, וציץ בראשם, הם חלק [illegible] של המפלגה הליבראלית, ועל אף חילוקי הדעות והתשקפות שהיו לנו פה הם ביחס לדרכה של המפלגה. אני משוכנעת ששובם יחזק את הליכוד. שלמה להט וחבריו יתרמו [illegible] התנועה הליבראלית [illegible]".

מוטי בסוק

● השתפר מצב התעסוקה בירושלים

בחודשים האחרונים נבלמה האבטלה בירושלים. מהנתונים שנמסרו על־ידי שירות התעסוקה עולה. כי בחודש האחרון ירד מספר דורשי העבודה בבירה מ־3809 ל־3486 — אמר מזכיר ההסתדרות בבירה, ניסן הרפז. [illegible] עובדים שהתקיים במועצת פועלי ירושלים.

לדבריו, בשנה האחרונה ניכרת ירידה במספר דורשי העבודה בכלל, אך הוסיף, כי מספר מקבלי אישורי אבטלה כמעט לא השתנה בחודשים האחרונים. הוא הדגיש, כי מספר המפעלים המחפשים עובדי מחשב ועובדים שהוכשרו לעבודה טכנולוגית עולה מחודש לחודש, ולא תמיד ניתן להשיג עובדים מקצועיים ומיומנים בתחום חשוב זה.

בצלאל עמיקם

חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב—יפו

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

[illegible] כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה [illegible] להקלה ותוספת בניה ברח' קהילת קובנה 10, גוש 6625 חלקה 551.

תיק בניין 010—2/982

[illegible] ועדת המקומית [illegible] תוך 14 יום [illegible].

[illegible] ראש העירייה, יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל אביב יפו

חשוד במעשים מגונים נחקר בקשר לרצח התיירת בדרום

מאת כתב „על המשמר"

צוות החקירה המיוחד לאונס החיילת ורצח התיירת הגרמניה בדרום ביקש אתמול מבית־המשפט השלום בבאר־שבע להאריך את מעצרו של חשוד במעשים מגונים בצעירה בת־נתניה, לצורך השלמת החקירה במקרה הנוכחי ולבדיקת קשר בין מקרה זה למקרים קודמים בדרום.

החשוד, אלמאמון זסמה בן 31 מהכפר יפיע, נעצר לאחר שביום ראשון, ה־21 בספטמבר, התלוננה צעירה בת 26 מנתניה במשטרת אילת, כי נהג מיניבוס שאסף אותה כטרמפיסטית ביציאה הצפונית מאילת ביצע בה מעשה מגונה בכוח. הצעירה סיפרה לשוטרים, כי כ־10 דקות לאחר שעלתה לרכב עצר הנהג בצד הדרך וניסה לחבק אותה. היא התנגדה והנהג סטר לה מספר פעמים תוך שהוא מעקם את ידיה לאחור. ולבסוף הצליח להפשיט את חולצתה ולבצע בה מעשים מגונים בכוח. לדבריה, כשהגיעו לצומת פארם הוריד אותה ונהג מהמכונית בכעס והמשיך בנסיעה צפונה.

המתלוננת הצליחה לרשום את מספר הרכב ומסרה אותו לתחנת המשטרה באילת וביום שישי האחרון לפנות בוקר עצרו שוטרי משטרת מרחב הנגב את בעל הרכב.

ב"כ המשטרה, רס"ר אלי ממן, שהוא איש צוות החקירה המיוחד לעניין אונס החיילת ורצח התיירת הגרמניה, אמר לשופט, כי מעצרו של אלמאמון דרוש לצורך השלמת החקירה במקרה הנוכחי ולבדיקת מקרים קודמים בדרום.

החשוד הודה כי לקח את המתלוננת ברכבו, אולם לטענתו התעלס עמה בהסכמתה ולאחר מכן הוריד אותה ליד קיבוץ פארם לפי בקשתה.

השופט צבי סגל ציווה להאריך את מעצרו ב־12 יום.

איגוד התעשייה הקיבוצית יסגור מפעלים לא ריווחיים

מאת יוסף גלילי, כתב „על המשמר"

מתוך 401 מפעלים של איגוד התעשייה הקיבוצית, כולל 80 בתי־הארחה, למעלה מ־250 הם מפעלים מייצאים. 67 מהם מייצאים בהיקף של יותר ממיליון דולר לשנה כל אחד ו־10 מפעלים מייצאים בהיקף של יותר מ־5 מיליון דולר כל אחד.

נתונים אלה מסר עודד וינקלר, מרכז איגוד התעשייה הקיבוצית, במסיבת עיתונאים שנערכה אתמול בבית סוקולוב בת"א. הנתונים מתייחסים לשנת תשמ"ה.

הדובר ציין, כי בשנה זו חלה ירידה של 8 אחוזים בייצור לשוק המקומי ועלייה של 13.5 אחוזים ביצוא, פרוש הדבר, כי המפעלים עבדו יותר ליצוא, ופחות לשוק המקומי, שהיה במיתון בשנת תשמ"ה.

ההשקעות בשנת תשמ"ה הסתכמו ב־135 מיליון דולר, בעיקר במפעלי הפלסטיקה, הכרייה והמתכת והבניין. מספר המועסקים במפעלי התעשייה הקיבוצית בתשמ"ה היה 15,560 עובדים, מזה למעלה מ־80 אחוז חברי קיבוצים. כן נעשתה פעולה לביצוע החלטות התנועה בדבר צמצום שעות העבודה השכירה במפעלים הקיבוציים. אך וינקלר ציין, כי נוכח המצב במשק, הקטנת העבודה השכירה היא תהליך איטי, ממושך ומסובך.

התנועה הקיבוצית מהווה 5 אחוזים מכלל התעשייה, למעט יהלומים. היא מהווה 7 אחוזים מהיצוא ו־8.5 אחוזים בהשקעות לתעשייה.

בתשובה לשאלה כתבנו אמר, כי מפעלי איגוד התעשייה הקיבוצית היוו 25 אחוז מהמציגים ב„אגריטך 86". ורובם מדווחים על עסקים טובים במסגרת התערוכה.

שינויי מבנה המפעלים

לגבי סיכומים בתשמ"ו אמר, כי המגמה היא של גידול היצוא. סיכום 8 החודשים הראשונים של 1986 בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד, מצביע על גידול של 16.9 אחוז ביצוא לתעשייה ללא יהלומים.

עודד וינקלר אמר, כי מדיניות האיגוד לעתיד היא לחולל שינוי מהותי במיבנה המפעלים. המפעלים הבלתי־ריווחיים יפסיקו להתקיים וחדשים יוקמו רק במיבנה החדש, ביחידות גדולות, על־ידי השתתפויות של שלושה־ארבעה ישובים, שיוכלו להתמודד עם בעיות פיתוח, שיווק ויצוא.

גזבר האיגוד, דוד קולטין, אמר, כי המצב הקשה של המפעלים בתעשייה הקיבוצית נגרם על־ידי ירידה בהזמנות מצד משרד הביטחון, שחיקת הריווחיות ב־30־40 אחוז, שגרמו להפסדים כבדים, והעובדה ש־35 אחוז מיצוא המפעלים נשלח לגוש הדולר.

אשר לגיוס הון לשם סיוע למפעלים שנפגעו, אמר הדובר, כי הוא מצפה להרחבת קרן הסיוע, אשר ממנה ייהנו גם המפעלים בתעשייה הקיבוצית.

משתתפים בצער

המשפחה וקיבוץ גלאון

במות

אברהם

היקר

חברים בבית־זרע

למשפחת פור וקיבוץ גל־און

אתכם באבלכם הכבד במות

אברהם

קיבוץ גת

ישובי המועצה האזורית יואב

מרכינים את דגלם על פטירתו של

אברהם פודרובסקי ז"ל

ומשתתפים בצער

המשפחה והקיבוץ

[illegible] הלבני, ראש המועצה